

การศึกษาสภาพปัญหาของการบริการให้คำปรึกษาในโรงเรียนและ สมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาใน
โรงเรียน ระดับมัธยมศึกษา

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาศักยภาพมนุษย์
สิงหาคม 2560

การศึกษาสภาพปัญหาของการบริการให้คำปรึกษาในโรงเรียนและ สมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาใน
โรงเรียน ระดับมัธยมศึกษา

ปริญญาโท
ของ
สุกัญญา สีหาโกชน์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาศักยภาพมนุษย์

สิงหาคม 2560

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การศึกษาสภาพปัญหาของการบริการให้คำปรึกษาในโรงเรียนและ สมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาใน
โรงเรียน ระดับมัธยมศึกษา

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาศักยภาพมนุษย์
สิงหาคม 2560

สุกัญญา สีหาโภชน. (2560). การศึกษาสภาพปัญหาของการบริการให้คำปรึกษาในโรงเรียนและสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษา. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและพัฒนาศักยภาพมนุษย์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาหลักปรินญาณินพนธ์: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สกล วรเจริญศรี อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชรภรณ์ ศรีสวัสดิ์.

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายของการวิจัยเพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของการบริการให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา และ 2) เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบของสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา การวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 2 ระยะ การวิจัยระยะที่ 1 ผู้ให้ข้อมูลเป็นครูผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 24 และเขต 25 จำนวน 5 คน ได้มาจากการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างสภาพปัญหาในการดำเนินงานการบริการให้คำปรึกษาและสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียน มีการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ส่วนการวิจัยระยะที่ 2 เป็นการวิเคราะห์องค์ประกอบของสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยเป็นครูผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 24 และเขต 25 จำนวน 360 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียน สถิติที่ใช้ในการวิจัยเป็นการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

ผลการวิจัยมีดังนี้ 1) ศึกษาสภาพปัญหาของการบริการให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 24 และเขต 25 คือ ปัญหาด้านกายภาพ ปัญหาด้านการสนับสนุนจากผู้บริหารสถานศึกษา และปัญหาด้านการปฏิบัติงาน 2) การวิเคราะห์องค์ประกอบของสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา มีจำนวน 5 องค์ประกอบ ประกอบด้วย ด้านความรู้ ด้านเจตคติ ด้านทักษะ ด้านคุณลักษณะ และด้านจรรยาบรรณ ซึ่งสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($\chi^2 = 267.71$, $df = 240$, $p = .10$, ค่า GFI=0.94, ค่า AGFI=0.92, ค่า RMSEA=0.01, ค่า SRMR=0.04)

A STUDY OF CURRENT PROBLEMS OF SECONDARY SCHOOL COUNSELING
SERVICE AND THE COMPETENCIES OF SECONDARY SCHOOL

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements For the
Master of Education Degree in Research and Human Potential Development
At Srinakharinwirot University
August 2017

Sukanya Seehapoch. (2017). *A Study of Current Problems of Secondary School Counseling Service and the Competencies of Secondary School Counselor*. Master Thesis's M.Ed. (Research and Development on Human Potentials). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Assistant Professor Dr.Skol Voracharoensri. Assistant Professor Dr.Patcharaporn Srisawat.

The purposes of this research were 1) to study of current problems of the secondary school counseling service and the competencies of secondary school counselor and 2) to perform a factor analysis of the competencies of secondary school counselors. The research has two phases the key performances in the first phase of research were five teachers of Secondary Educational Service Area, Office twenty four and twenty five by purposive sampling. This research instruments in this study include semi-structures interview on the current problems facing secondary school counseling services and the competencies of secondary school counselors. The form analysis was content analysis and the key performances in the second phase of the research include the three hundred and sixty teachers Secondary Educational Service Area, Office twenty four and twenty five. The research instrument in study was a questionnaire on competencies of counselor. The statistics in this study is in this confirmatory factor analysis.

The result of the research as follows: 1) The study of the current problems of secondary school counseling services and secondary school counselor competencies of Secondary Educational Service Area, Office twenty four and twenty five were problems including the of physical, support in school administration of administer school and performance problems. 2) The factor analysis of the competencies of counselor of secondary school counselors include five factor: knowledge, attitude, skills, characteristics and ethics. The factor competencies of secondary school counselors fit with the empirical data ($\chi^2 = 267.71$, $df = 240$, $p = .10$, $GFI = 0.94$, $AGFI = 0.92$, $RMSEA = 0.01$, $SRMR = 0.04$).

ประกาศคุณูปการ

ปริญญาโทฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีเนื่องจากความกรุณาและความช่วยเหลือเป็นอย่างดีจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สกล วรเจริญศรี ประธานควบคุมปริญญาโท และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชรภรณ์ ศรีสวัสดิ์ กรรมการควบคุมปริญญาโท ที่ได้เสียสละเวลาในการให้คำแนะนำช่วยเหลือตรวจทานและแก้ไขข้อบกพร่องตั้งแต่เริ่มต้นดำเนินการทำปริญญาโทจนสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ รวมถึงผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชูศรี เลิศรัตน์ เตชะกุล และอาจารย์ ดร.ครรชิต แสนอุบล ที่เสียสละเวลามาเป็นกรรมการสอบปากเปล่าปริญญาโทให้คำแนะนำและพิจารณาการสอบปากเปล่าเพื่อให้ปริญญาโทมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา เจ้าหน้าที่คณะศึกษาศาสตร์และบัณฑิตวิทยาลัยทุกท่านที่กรุณาให้คำแนะนำให้ความรู้และให้คำปรึกษาขอบคุณคุณครูแนะแนวทุกท่านที่เสียสละเวลาในการให้สัมภาษณ์และตอบแบบสอบถามซึ่งทำให้ปริญญาโทสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

สุดท้ายนี้ ขอโน้มรำลึกถึงพระคุณของบิดามารดาตลอดครูบาอาจารย์ที่ได้สั่งสอนและอบรมตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันขอบคุณเพื่อนร่วมรุ่นสาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาศักยภาพมนุษย์ บุคคลรอบข้างและทุกท่านที่ไม่ได้เอ่ยนามที่ทำให้กำลังใจให้คำปรึกษาและความช่วยเหลือที่ดีตลอดมา ผู้วิจัยขอระลึกถึงคุณงามความดีที่ทุกท่านได้ช่วยเหลือด้วยดีตลอดมาและขอให้งานปริญญาโทฉบับนี้เป็นประโยชน์สำหรับผู้เกี่ยวข้องต่อไป

สุกัญญา สีหาโภชน์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง.....	1
คำถามการวิจัย.....	4
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	5
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์ปฏิบัติการ.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
สมมุติฐานในการวิจัย.....	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
สภาพปัญหาการบริการให้คำปรึกษาในโรงเรียนในต่างประเทศและประเทศไทย.....	10
สมรรถนะของการให้คำปรึกษา.....	12
ความหมายของสมรรถนะในการให้คำปรึกษาในโรงเรียน.....	12
องค์ประกอบของสมรรถนะในการให้คำปรึกษาในโรงเรียน.....	13
สมรรถนะด้านความรู้ในการให้คำปรึกษา.....	15
สมรรถนะด้านเจตคติในการให้คำปรึกษา.....	20
สมรรถนะด้านทักษะในการให้คำปรึกษา.....	21
สมรรถนะด้านคุณลักษณะของผู้ให้คำปรึกษา.....	24
สมรรถนะด้านจรรยาบรรณของผู้ให้คำปรึกษา.....	25
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	26
3 วิธีดำเนินการวิจัย	33
ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหาของการบริการให้คำปรึกษาในโรงเรียนและ สมรรถนะของ ผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 24 และเขต 25.....	33
ระยะที่ 2 การศึกษาองค์ประกอบสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับ มัธยมศึกษา.....	35

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 การวิเคราะห์ข้อมูล	40
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	40
ตัวอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	42
ตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหาของการบริการให้คำปรึกษาในโรงเรียน ของผู้ให้ คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 24 และเขต 25.....	42
ตอนที่ 2 การศึกษาสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา.....	44
ตอนที่ 3 การวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษา.....	48
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	60
คำถามการวิจัย.....	60
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	60
สมมุติฐานในการวิจัย.....	60
ขอบเขตของการวิจัย.....	60
สรุปผลการวิจัย.....	63
อภิปรายผลการวิจัย.....	64
ข้อเสนอแนะการวิจัย.....	68
บรรณานุกรม	69
ภาคผนวก	74
ประวัติผู้วิจัย	103

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 การสรุปองค์ประกอบของสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษา.....	15
2 ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษา โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา (n=40).....	36
3 สภาพปัญหาของการบริการให้คำปรึกษาในโรงเรียน (n=5).....	42
4 สมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียน (n=5).....	45
5 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของครูผู้ให้บริการให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับ มัธยมศึกษา (N=360).....	49
6 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้สมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาใน โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา (N=360).....	52
7 การตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของตัวแปรสังเกตได้ของสมรรถนะของผู้ให้ โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา (N=360).....	54
8 ค่าดัชนีความสอดคล้องและดัชนีเปรียบเทียบของโมเดลการวัดสมรรถนะของ ผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา (N=360).....	55
9 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษา ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา (N=360).....	56
10 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสัมภาษณ์สภาพปัญหาของการบริการให้คำปรึกษา และสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียน (n=3).....	78
11 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียน (n=40)	78
12 ค่าอำนาจจำแนกของข้อคำถามสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนโดยภาพรวม (n=40).....	83
13 ค่าอำนาจจำแนกของข้อคำถามสมรรถนะด้านความรู้ของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียน (n=40).....	85
14 ค่าอำนาจจำแนกของข้อคำถามสมรรถนะด้านความรู้ของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียน (n=40).....	86
15 ค่าอำนาจจำแนกของข้อคำถามสมรรถนะด้านเจตคติของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียน (n=40).....	86
16 ค่าอำนาจจำแนกของข้อคำถามสมรรถนะด้านทักษะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียน (n=40).....	87

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
17 คำอำนาจจำแนกของข้อคำถามสมรรถนะด้านคุณลักษณะของผู้ให้คำปรึกษาใน โรงเรียน (n=40).....	87
18 คำอำนาจจำแนกของข้อคำถามสมรรถนะด้านจรรยาบรรณของผู้ให้คำปรึกษาใน โรงเรียน (n=40).....	88

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดของการสภาพปัญหาของการบริการให้คำปรึกษาในโรงเรียน.....	8
2 การศึกษาและวิเคราะห์องค์ประกอบของสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษา.....	9
3 โมเดลการวัดสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา (ค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน).....	59

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 6 กล่าวไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ 2542: 3) การพัฒนาคนในระบบการศึกษาให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติศึกษานั้น ประเทศไทยโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้จัดทำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีได้หมายถึงการจัดการเรียนรู้ใน 8 กลุ่มสาระวิชาอันได้แก่ ภาษาไทยคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะการงานอาชีพและเทคโนโลยีและภาษาต่างประเทศเท่านั้น แต่หมายถึงการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนซึ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองอย่างรอบด้าน มีจริยธรรม มีระเบียบวินัย สามารถจัดการตนเองได้และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ 2551: 16) ซึ่งกิจกรรมแนะแนวได้ถูกบัญญัติในพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มาตรา 63 ในเรื่องที่ว่า โรงเรียนและสถานศึกษาต้องจัดให้มีระบบงานและกิจกรรมในการแนะแนวให้คำปรึกษาและฝึกอบรมแก่นักเรียน นักศึกษาและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมความประพฤติที่เหมาะสมและมีความรับผิดชอบต่อสังคม (กระทรวงศึกษาธิการ 2548: 22) รวมถึงกฎกระทรวงศึกษาธิการ ที่ได้กำหนดกฎเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดระบบงานและกิจกรรมในการแนะแนว ให้คำปรึกษาและฝึกอบรมแก่นักเรียน นักศึกษาและผู้ปกครองเพื่อช่วยเหลือดูแลและพัฒนาศักยภาพของนักเรียน นักศึกษาในสถานศึกษาให้เป็นบุคคลที่มีความสมดุลทั้งร่างกาย ความรู้และคุณธรรม (กระทรวงศึกษาธิการ 2551: 3)

การแนะแนวเป็นกระบวนการที่จัดขึ้นเพื่อช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง มีแบบแผน มีขั้นตอน เพื่อให้นักเรียนสามารถรู้จักและเข้าใจตนเอง นำตนเอง สร้างทางเลือกต่างๆ ด้วยตนเอง สามารถแก้ปัญหาและตัดสินใจได้ด้วยตนเอง สามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม นำไปสู่การดำเนินชีวิตที่มีความสุข (สกล วรเจริญศรี 2558: 18-19) ซึ่งการจัดบริการแนะแนวมีเพื่อสนองตอบความต้องการของนักเรียนในสถานศึกษา ทั้งนี้ ผู้ที่รับผิดชอบการแนะแนวควรมีการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับผู้จะรับบริการว่ามีความต้องการแนะแนวในด้านใด ซึ่งการบริการงานแนะแนวได้จัดประเภทของการแนะแนว ไว้ดังนี้ การแนะแนวการศึกษาเป็นกระบวนการให้ความช่วยเหลือบุคคลให้ได้รับความสำเร็จในทางการศึกษาตามความสามารถ การแนะแนวอาชีพอันเป็นการให้ความช่วยเหลือบุคคลให้มีอาชีพที่เหมาะสมและประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ การแนะแนวส่วนตัวและสังคมเป็นการให้ความช่วยเหลือบุคคลให้สามารถดำรงชีวิตของตนเองอย่างมีความสุขในสังคม การบริการงานแนะแนวประกอบด้วย การบริการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นรายบุคคล การบริการสนเทศ การบริการให้คำปรึกษา การบริการจัดวางตัวบุคคลและการบริการติดตามผล จากงานบริการแนะแนวทั้ง 5 บริการนั้น

บริการที่ถือว่าเป็นหัวใจของงานแนะแนวคือบริการให้คำปรึกษา เนื่องจากมีแนวคิดที่ว่ามนุษย์ทุกคนย่อมต้องประสบกับปัญหาและต้องการหาทางที่ทำให้ปัญหาหมดไป การบริการให้คำปรึกษา จึงเป็นบริการที่ช่วยให้ผู้ประสบปัญหาสามารถฝ่าฟันปัญหาและอุปสรรคในชีวิตได้ ดังนั้นผู้ให้คำปรึกษาต้องเป็นผู้ที่ผ่านการเรียนรู้ในระดับสูง มีการฝึกอบรมอย่างดี มีสมรรถนะในการให้คำปรึกษา เพราะการให้คำปรึกษานั้นเป็นวิชาชีพชั้นสูงและหากไม่ได้ฝึกฝนมาดีพอจะไม่สามารถทำให้การให้คำปรึกษาแก้ปัญหาตรงจุด (นิรันดร์ จุลทรัพย์ 2551: 82) ซึ่งปัจจุบันการให้คำปรึกษาในโรงเรียนเป็นหน้าที่ของครูผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนหรือครูแนะแนวที่จะต้องมีความรู้ความสามารถในการแนะแนวและการให้คำปรึกษา และพัฒนาการของนักเรียน มีการบูรณาการหลักสูตรให้สอดคล้องกับหลักการแนะแนว เพื่อส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของนักเรียนด้วยการให้คำปรึกษา (พงษ์พันธ์ พงษ์โสภาและวิไลลักษณ์ พงษ์โสภา 2556: 9) ซึ่งผู้ให้คำปรึกษาต้องเป็นนักวิชาชีพที่ได้รับการเรียนรู้และทำการฝึกอบรมมาโดยเฉพาะ จนมีสมรรถนะหรือความสามารถในการให้คำปรึกษาเพื่อช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาสามารถแก้ไขปัญหา และพัฒนาตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ (วัชร ทรัพย์มี 2554: 8-9) ซึ่งสมาคมงานบุคลากรและการแนะแนวแห่งอเมริกา (APGA: 1967 อ้างอิงจาก Patterson 1970) ได้ให้คำนิยามว่า ผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนควรมีสมรรถนะด้านความรู้ สมรรถนะด้านเจตคติ สมรรถนะด้านทักษะ และสมรรถนะด้านคุณลักษณะในการให้คำปรึกษา และยังมีงานวิจัยของเพชรสุดา เพชรใส (2547: 136) ที่ได้ทำการศึกษาสมรรถนะในการให้คำปรึกษาสำหรับครูด้วยการวิเคราะห์ห้วงองค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่า สมรรถนะในการให้คำปรึกษาครูมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีจำนวน 4 ด้าน ประกอบด้วย สมรรถนะทางด้านความรู้ สมรรถนะด้านเจตคติ สมรรถนะด้านทักษะ และสมรรถนะด้านคุณลักษณะในการให้คำปรึกษา นอกจากนี้ ยังมีสมรรถนะด้านจรรยาบรรณ ซึ่งเป็นแนวปฏิบัติที่สำคัญที่ผู้ให้คำปรึกษาเพราะเป็นกรอบแนวทางที่ทำให้ผู้ให้คำปรึกษามีมาตรฐานในการประกอบวิชาชีพการแนะแนวและมีคุณธรรมเพิ่มมากขึ้น (สกล วรเจริญศรี 2558: 34) แสดงให้เห็นว่า ถ้าผู้ให้คำปรึกษามีสมรรถนะในการให้คำปรึกษาครบถ้วนทั้ง 5 ด้าน ประกอบด้วย สมรรถนะด้านความรู้ สมรรถนะด้านเจตคติ สมรรถนะด้านทักษะ สมรรถนะด้านคุณลักษณะ และสมรรถนะด้านจรรยาบรรณ จะทำให้ผู้ให้คำปรึกษาสามารถให้คำปรึกษาแก่ผู้รับคำปรึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การให้คำปรึกษาในแต่ละประเทศไม่ว่าจะเป็น อเมริกา ยุโรป เอเชีย แอฟริกา ออสเตรเลีย ล้วนแล้วแต่มีบริการการให้คำปรึกษาในโรงเรียน ซึ่งมีความแตกต่างตามบริบทของสังคมและวัฒนธรรมในภูมิภาคนั้น จากการศึกษาค้นคว้าพบว่ามี 39 ประเทศใน 80 ประเทศ ที่ให้ความสำคัญในการให้คำปรึกษา โดยบังคับให้มีการให้คำปรึกษาในโรงเรียน (School-Based Counseling) (Belinda. 2013: 5) รวมถึงได้อธิบายเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาเชิงจิตวิทยาในโรงเรียนในแต่ละภูมิภาคไว้ว่า ในอเมริกาเหนือ การให้คำปรึกษาเชิงจิตวิทยาในโรงเรียนได้รับการพัฒนาเป็นอย่างดี เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกายังมีการดำเนินงานในรูปแบบสมาคมผู้ให้คำปรึกษาเชิงจิตวิทยาในโรงเรียน เป็นต้นแบบการให้คำปรึกษาเชิงจิตวิทยาในโรงเรียนแก่หลายประเทศทั่วโลก หรือในประเทศแคนาดานอกจากการเป็นผู้ให้คำปรึกษาแก่บุคคลทั่วไปแล้ว ยังมีการจัดทำเว็บไซต์เกี่ยวกับการให้คำปรึกษาอีกด้วย ในออสเตรเลียและนิวซีแลนด์

การให้คำปรึกษา ในโรงเรียน รัฐบาลเป็นผู้สนับสนุนหลักโดยในออสเตรเลียแต่ละรัฐจะเป็นผู้กำหนดแผนพัฒนาขึ้น ซึ่งบางรัฐกฎหมายบังคับให้มีการให้คำปรึกษาเชิงจิตวิทยาในโรงเรียน ส่วนในนิวซีแลนด์แต่ละโรงเรียนเป็นผู้กำหนดแผนพัฒนาและการให้บริการการให้คำปรึกษาเอง ในเอเชียตะวันออกเฉียงและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หลายประเทศกำหนดให้โรงเรียนต้องมีการให้คำปรึกษาในโรงเรียน และถึงแม้ว่าบางประเทศจะไม่ได้มีข้อกำหนดให้มีการให้คำปรึกษาในโรงเรียนแต่ก็มีการสนับสนุนงบประมาณจากภาครัฐเพื่อสนับสนุนการให้คำปรึกษาในโรงเรียนโดยเฉพาะระดับมัธยมศึกษา ในเอเชียใต้กำหนดให้โรงเรียนทุกโรงเรียนมีการให้คำปรึกษา ยกเว้นปากีสถานและอัฟกานิสถานที่มีข้อมูลเกี่ยวกับการให้คำปรึกษา ไม่เพียงพอในการสรุป ในเอเชียกลางมีหลายประเทศที่มีระบบการให้คำปรึกษาในโรงเรียนเป็นปกติ และมีหลายประเทศที่ผู้ให้คำปรึกษาไม่เพียงพอต่อความต้องการ และประเทศที่กำลังเกิดสงคราม มีการจัดการให้คำปรึกษา โดยกองทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ (UNICEF) ในยุโรปตะวันออกเฉียง การแนะแนวและการให้คำปรึกษาเป็นที่รู้จักในช่วงต้นของศตวรรษที่ 20 และหายไปหลังจากสงครามโลกครั้งที่ 2 และปัจจุบันมีหลายประเทศเริ่มบังคับใช้กฎหมายให้มีการให้คำปรึกษาในโรงเรียน ยกเว้นประเทศตุรกีที่มีการจัดการการให้คำปรึกษาเชิงจิตวิทยาในโรงเรียนเป็นอย่างดี ในยุโรปตะวันตกให้ความสำคัญกับการแนะแนวและการให้คำปรึกษา เป็นอย่างดี ให้ความสำคัญว่า การให้คำปรึกษา มีความจำเป็นต่อชุมชน มีเพียงไม่กี่ประเภทที่การให้คำปรึกษา ยังไม่ได้รับการพัฒนาเทียบเท่ากับประเทศในภูมิภาคเดียวกัน (Belinda. 2013: 5-7)

การให้คำปรึกษาในประเทศไทย เป็นกระบวนการที่จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมและช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง มีแบบแผน มีขั้นตอน สามารถรู้จักและเข้าใจตนเอง นำตนเอง สามารถสร้างทางเลือกต่างๆ ด้วยตนเอง สามารถคิดและตัดสินใจการแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง สามารถปรับตัวและดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข (สกล วรเจริญศรี 2558: 18) ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาสภาพปัญหาของการให้คำปรึกษาในโรงเรียนในช่วงปี พ.ศ. 2547-2557 พบว่า งานวิจัยของทศพร ภูผาธรรม (2547: 107) และชนตพร พูนปริญญา (2553: 114-116) ได้กล่าวว่า การที่ครูไม่ได้จบการศึกษาสาขาแนะแนวหรือจิตวิทยาการให้คำปรึกษาโดยตรง ทำให้ขาดความรู้และทักษะในการจัดบริการแนะแนว ทำให้การจัดแนะแนวไม่ครอบคลุมตามความต้องการของนักเรียน ส่วนงานวิจัยจิตติพงศ์ ไพลกลาง (2547: 77; 79-80) ได้กล่าวว่า สภาพปัญหาของการให้คำปรึกษาในโรงเรียนการนักเรียนไม่เห็นความสำคัญในการให้คำปรึกษา ทำให้นักเรียนไม่มาขอรับคำปรึกษากับครูแนะแนว นักเรียนมีการตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยตนเอง ทำให้นักเรียนมีข้อผิดพลาดในการดำเนินชีวิตอยู่เสมอ การจัดการเรียนการสอนวิชาแนะแนวไม่น่าสนใจ ทำให้นักเรียนมีปัญหาด้านการเรียน ได้แก่ นักเรียนสอบตก ต้องสอบซ่อม การเลือกแผนการเรียนผิดพลาดและการเลือกกิจกรรมชุมนุมไม่ตรงกับความต้องการของนักเรียน มักจะปฏิบัติตามเพื่อน ๆ โดยไม่คำนึงถึงความถนัดและความสามารถของตนเอง และวินัย ลัมบุพิศิริพร (2544: 96) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญในการแนะแนวและการให้คำปรึกษา ทำให้งบประมาณที่ได้ไม่เพียงพอต่อความต้องการในงานแนะแนว ทำให้ไม่มีห้องให้คำปรึกษาที่เป็นสัดส่วน และวัสดุอุปกรณ์ในการแนะแนวและให้คำปรึกษาไม่มีความหลากหลายและมีความทันสมัย นอกจากนี้ ปทุม มหาปราบ (2557: 40)

ได้กล่าวว่า ปัญหาการบริหารงานแนะแนว ประกอบด้วย ปัญหาด้านการบริการรวบรวมข้อมูล ปัญหา ด้านบริการสารสนเทศ ปัญหาด้านบริการให้คำปรึกษา ปัญหาด้านบริการจัดวางตัวบุคคล และปัญหา ด้านการบริการติดตามผล จึงทำให้การแนะแนวและการให้คำปรึกษาไม่มีประสิทธิภาพ ไม่สามารถแนะ แนวทางและแก้ไขปัญหาแก่นักเรียนได้อย่างเหมาะสม

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จะเห็นได้ว่า สภาพปัญหาของให้คำปรึกษาในปัจจุบันยังเป็นอุปสรรคและข้อจำกัดต่อการบริการให้คำปรึกษาในโรงเรียน ซึ่งผู้วิจัยในฐานะที่เป็นบุคลากรทางการศึกษาได้เล็งเห็นความสำคัญถึงการให้คำปรึกษาในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 24 และเขต 25 เนื่องจากเป็นเขตที่มีปัญหาด้านประชากรมากที่สุดในประเทศ (ไทยรัฐ 2557: ออนไลน์) นอกจากนี้ มีงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับchner พยัคฆ์ทอง (2554: 150-152) ที่ได้ ทำการศึกษาระบบงานแนะแนวจังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า 1) งานศึกษารวบรวมข้อมูลของ นักเรียนไม่มีการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นหมวดหมู่ ไม่ครอบคลุมงานที่ต้องการนำไปใช้ ข้อมูลที่จัดเก็บ ไม่ถูกต้องและไม่เป็นปัจจุบัน 2) งานสารสนเทศ มีการให้บริการข้อมูลสารสนเทศอยู่น้อยมาก 3) งานให้ คำปรึกษา ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการให้คำปรึกษาเชิงจิตวิทยา ด้านการพัฒนา บุคลิกภาพ รวมถึงสถานที่ในการให้คำปรึกษาไม่เอื้อต่อผู้รับคำปรึกษา ทำให้การให้คำปรึกษามี ประสิทธิภาพลดน้อยลง 4) งานป้องกัน ส่งเสริม พัฒนา ช่วยเหลือในด้านของการพัฒนาบุคลิกภาพและ การประกอบอาชีพน้อยมาก และ 5) งานติดตามประเมินผลไม่มีความครอบคลุมทุกงาน ทำให้ไม่ สามารถนำผลมาพัฒนางานได้อย่างสมบูรณ์ จากที่กล่าวมาในข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะ ศึกษาสภาพปัญหาของการบริการให้คำปรึกษาในโรงเรียนและสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียน โดยการสัมภาษณ์ครูผู้ให้คำปรึกษาของโรงเรียน เพื่อทำความเข้าใจในสภาพปัญหาของการให้คำปรึกษา ในโรงเรียนและสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนในบริบทของสังคมไทย จากนั้นผู้วิจัยนำข้อมูลที่ ได้จากการสัมภาษณ์สมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษา มาสร้างแบบสอบถาม เพื่อนำมาทำการวิเคราะห์ องค์ประกอบสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียน ทั้ง 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านความรู้ ด้านเจตคติ ด้านทักษะ ด้านคุณลักษณะ และด้านจรรยาบรรณ ยืนยันองค์ประกอบของสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษา ที่สอดคล้องกับบริบทไทย เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขปัญหาและพัฒนาการให้คำปรึกษาเชิง จิตวิทยาในโรงเรียนในระดับมัธยมศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

คำถามการวิจัย

1. สภาพปัญหาของการบริการให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาเป็นอย่างไร
2. องค์ประกอบสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา มีจำนวนกี่ องค์ประกอบ และในแต่ละองค์ประกอบมีลักษณะเป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของการบริการให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา
2. เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา

ความสำคัญของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบถึงสภาพปัญหาในการบริการให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในปัจจุบัน เพื่อเป็นแนวทางต่อครูแนะแนวในการปรับปรุงแก้ไขปัญหาในการบริการให้คำปรึกษาในโรงเรียนให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น และการวิเคราะห์องค์ประกอบของสมรรถนะผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ทำให้ทราบถึงองค์ประกอบของสมรรถนะผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของสังคมไทย ทำให้ได้แบบสอบถามเพื่อยืนยันองค์ประกอบกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งจะเป็นแนวทางต่อครูแนะแนว ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และผู้บริหารในการพัฒนาสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหาของการบริการให้คำปรึกษาในโรงเรียนและสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 24 และเขต 25

ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์

ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ เป็นครูที่มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์เกี่ยวกับการแนะแนวและการให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 24 และเขต 25 จำนวน 5 คน โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ระยะที่ 2 การวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย เป็นครูที่มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับการแนะแนวและการให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 และเขต 25 จำนวน 400 คน ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกแบบสอบถามที่กลุ่มตัวอย่างได้ตอบแบบสอบถามครบทุกข้อ ได้จำนวนกลุ่มเป้าหมายจำนวน 360 คน คิดเป็นร้อยละ 90.00

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย มีดังต่อไปนี้

1. ตัวแปรสภาพปัญหาของการบริการให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา
2. ตัวแปรแฝงสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียน ซึ่งมีตัวแปรแฝงในแต่ละองค์ประกอบ จำนวน 5 ตัว และตัวแปรสังเกตได้ จำนวน 25 ตัว มีดังนี้
  - 2.1 ตัวแปรแฝงสมรรถนะด้านความรู้ มีตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัว ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจด้านการให้คำปรึกษา ความรู้ความเข้าใจด้านจิตวิทยา และความรู้ความเข้าใจด้านสังคม
  - 2.2 ตัวแปรแฝงสมรรถนะด้านเจตคติ มีตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัว ได้แก่ การมองโลกในแง่ดี การมีความศรัทธา ความเต็มใจช่วยเหลือและให้ความสำคัญกับการให้คำปรึกษา และความเชื่อว่ามนุษย์ความสามารถที่จะเลือกสิ่งต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง
  - 2.3 ตัวแปรแฝงสมรรถนะด้านทักษะ มีตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัว ได้แก่ การใช้ทักษะการสร้างสัมพันธภาพและการใช้ทักษะให้คำปรึกษาเบื้องต้น
  - 2.4 ตัวแปรแฝงสมรรถนะด้านคุณลักษณะ มีตัวแปรสังเกตได้ 10 ตัว ได้แก่ การยอมรับและเข้าใจนักเรียน ความเห็นอกเห็นใจนักเรียน ความจริงใจและเป็นมิตร การมีไหวพริบปฏิภาณในการแก้ปัญหา การมีอารมณ์มั่นคง ความอดทน ความยุติธรรม ความใจเย็น การเปิดรับสิ่งใหม่ ๆ และความรับผิดชอบ
  - 2.5 ตัวแปรแฝงสมรรถนะด้านจรรยาบรรณ มีตัวแปรสังเกตได้ 6 ตัว ได้แก่ ความเคารพและรักษาสวัสดิภาพแก่นักเรียน การรักษาความลับของนักเรียน การนำกรณีศึกษาไปปรึกษากับเพื่อนร่วมวิชาชีพ ความช่วยเหลือเต็มความสามารถ ความศรัทธาต่อวิชาชีพ และการยึดมั่นตามคุณธรรมศีลธรรม

นิยามศัพท์ปฏิบัติการ

1. สภาพปัญหาของการบริการให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่เป็นปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดอุปสรรคและข้อจำกัดในการดำเนินการให้คำปรึกษาในโรงเรียน ได้แก่ ด้านกายภาพ ด้านการสนับสนุนจากผู้บริหารสถานศึกษา และด้านการปฏิบัติการให้คำปรึกษา
  - 1.1 ด้านกายภาพ ประกอบด้วย ห้องให้คำปรึกษา วัสดุอุปกรณ์ที่สนับสนุนการให้คำปรึกษา
  - 1.2 ด้านการสนับสนุนจากผู้บริหารสถานศึกษา มีนโยบายและแผนปฏิบัติการที่ชัดเจนในการปฏิบัติหน้าที่ ผู้บริหารจัดสรรงบประมาณ บุคลากรที่เกี่ยวข้องในการให้คำปรึกษา
  - 1.3 ด้านการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย สมรรถนะด้านความรู้ สมรรถนะด้านเจตคติ สมรรถนะด้านทักษะ สมรรถนะด้านคุณลักษณะ และสมรรถนะด้านจรรยาบรรณ
2. สมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียน หมายถึง ความรู้ ความสามารถ เจตคติ และแนวโน้มในการปฏิบัติหน้าที่ของครูในการให้คำปรึกษากับนักเรียน มีดังนี้

2.1 สมรรถนะด้านความรู้ หมายถึง ความรู้ความเข้าใจของครูที่ทำหน้าที่ในงาน และ
แนว มีประเด็นดังนี้

2.1.1 ความรู้ความเข้าใจด้านการให้คำปรึกษา หมายถึง ความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวข้อง
กับการให้คำปรึกษา จุดมุ่งหมาย กระบวนการให้คำปรึกษา และทฤษฎีการให้คำปรึกษา ประกอบด้วย
ทฤษฎีการยึดบุคคลเป็นศูนย์กลาง ทฤษฎีของเกสโตลท์ ทฤษฎีการเผชิญความจริง และทฤษฎี
พฤติกรรมนิยม

2.1.2 ความรู้ความเข้าใจด้านจิตวิทยา หมายถึง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ
จิตวิทยาพัฒนาการ พันธุกรรม ลักษณะของวัยรุ่น และสุขภาพจิต

2.1.3 ความรู้ความเข้าใจด้านสังคม หมายถึง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการ
เปลี่ยนแปลงของการศึกษา อาชีพ และสังคม

2.2 สมรรถนะด้านเจตคติ หมายถึง ความเชื่อ ความรู้สึกของครูที่ทำหน้าที่ในงานและ
แนวที่มีต่อนักเรียนหรือผู้มารับคำปรึกษา ประกอบด้วย การมองโลกในแง่ดี การมีความศรัทธา มีความ
เต็มใจช่วยเหลือและให้ความสำคัญกับการให้คำปรึกษา เชื่อว่ามนุษย์ความสามารถที่จะเลือกสิ่งต่าง ๆ
ได้ด้วยตนเอง

2.3 สมรรถนะด้านทักษะ หมายถึง ความสามารถของครูที่ทำหน้าที่ในงานและแนวใน
การใช้เทคนิคในการให้คำปรึกษาเบื้องต้น มีดังนี้

2.3.1 การใช้ทักษะการสร้างสัมพันธภาพ ได้แก่ ประสานสายตา การแสดงออกทาง
สีหน้า การพยักหน้า และการใช้น้ำเสียงที่นุ่มนวลในการให้คำปรึกษา

2.3.2 การใช้ทักษะให้คำปรึกษาเบื้องต้น ได้แก่ การตั้งคำถามปลายเปิดปลายปิด
การเงี่ยและการฟัง การสะท้อนความรู้สึก การเผชิญหน้า การทวนความ การให้ข้อมูลย้อนกลับ การ
สรุปความ การให้กำลังใจ

2.4 สมรรถนะด้านคุณลักษณะ หมายถึง ลักษณะส่วนบุคคลของครูที่ทำหน้าที่ในงาน
และแนวโดยมีการแสดงออก ประกอบด้วย ยอมรับและเข้าใจนักเรียน เห็นอกเห็นใจนักเรียน จริงใจและ
เป็นมิตร มีไหวพริบปฏิภาณในการแก้ปัญหา มีอารมณ์มั่นคง อดทน ยุติธรรม ใจเย็น เปิดรับสิ่งใหม่ ๆ
และมีความรับผิดชอบ

2.5 สมรรถนะด้านจรรยาบรรณ หมายถึง แนวปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานของการปฏิบัติ
หน้าที่ในการให้คำปรึกษาของครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในงานและแนว ประกอบด้วย เคารพและรักษาสวัสดิ
ภาพแก่นักเรียน มีการนำกรณีศึกษาไปปรึกษากับเพื่อนร่วมวิชาชีพ ก็เก็บเรื่องราวของนักเรียนเป็น
ความลับ โดยการช่วยเหลือนักเรียนอย่างเต็มความสามารถ มีความศรัทธาต่อวิชาชีพ และยึดมั่นตาม
คุณธรรมจริยธรรม

นิยามศัพท์เฉพาะ

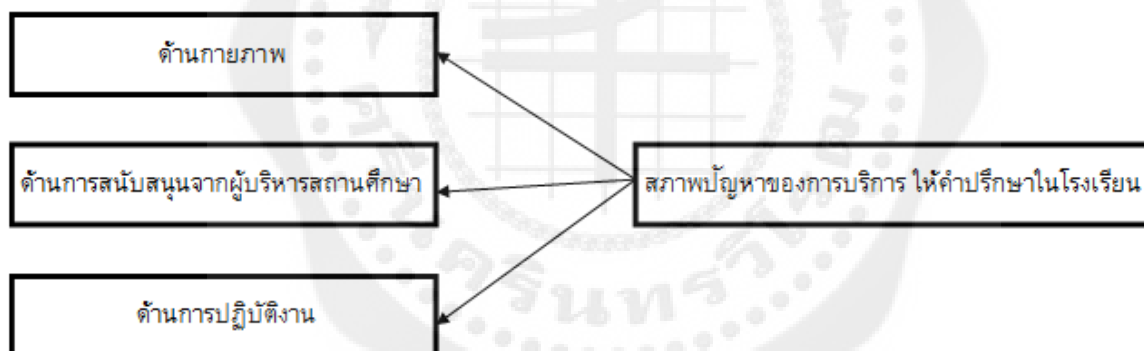
1. ผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียน หมายถึง ครูแนะแนวที่ทำหน้าที่ในการบริการแนะแนวและการให้คำปรึกษาในโรงเรียน
2. โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา หมายถึง โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 24 จังหวัดกาฬสินธุ์ และเขต 25 จังหวัดขอนแก่น

กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 กรอบแนวคิดของการสภาพปัญหาของการบริการให้คำปรึกษาในโรงเรียน

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาของการบริการให้คำปรึกษาในโรงเรียนของวินัย ลิ้มบุพศิริพร (2544: 96) และจิตติพงษ์ ไพลกลาง (2547: 65; 77; 79-80) พบว่าสภาพปัญหาของการบริการให้คำปรึกษาในโรงเรียน มี 3 องค์ประกอบ ประกอบด้วย ด้านกายภาพ ด้านการสนับสนุนจากผู้บริหารสถานศึกษา และด้านการปฏิบัติงาน เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างกรอบแนวคิดการวิจัย ดังภาพประกอบ 1

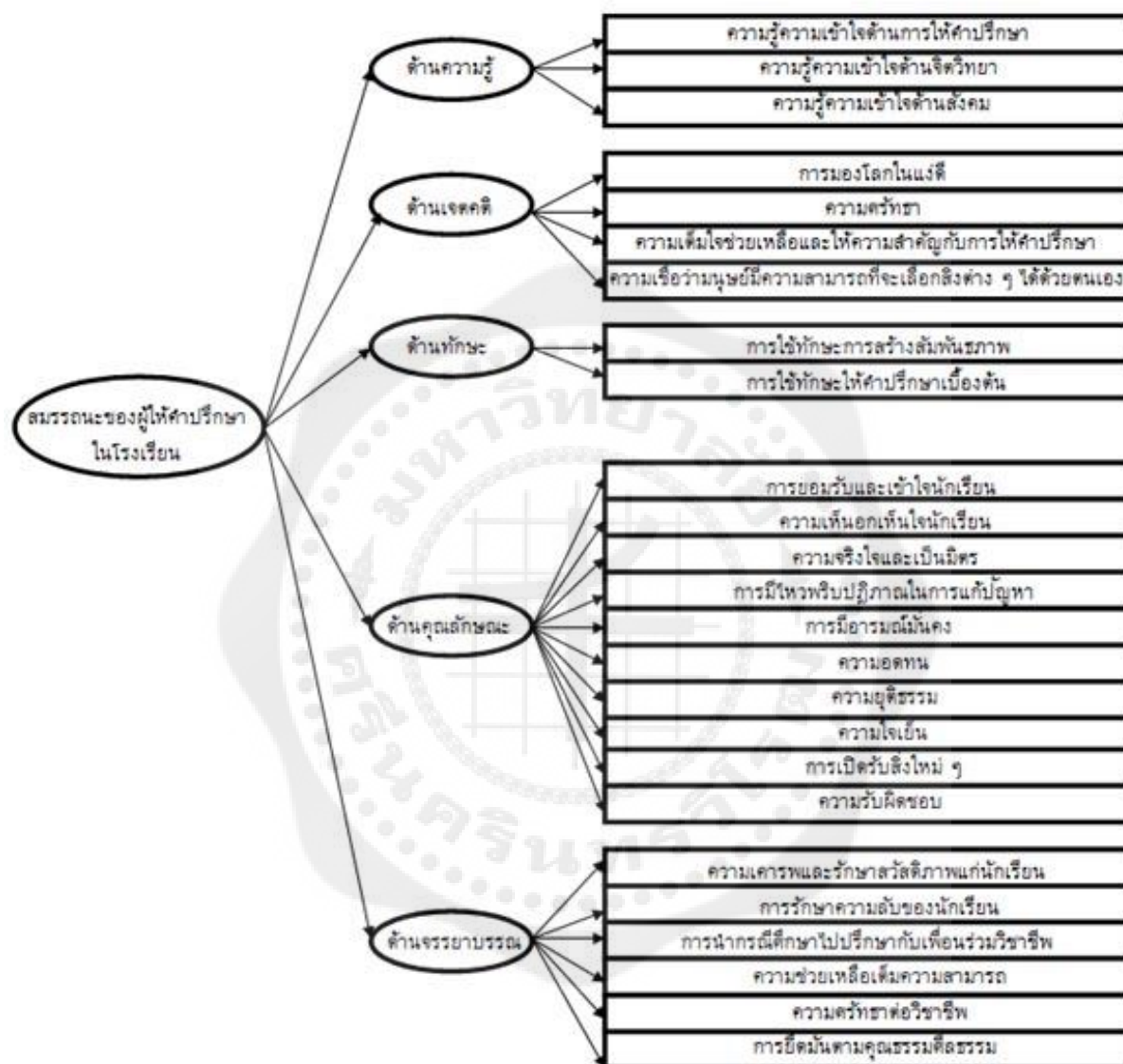

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการสภาพปัญหาของการบริการให้คำปรึกษาในโรงเรียน

ตอนที่ 2 การศึกษาและวิเคราะห์องค์ประกอบของสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา

ผู้วิจัยได้นำนิยามสมาคมงานบุคคลและการแนะแนวแห่งอเมริกา (APGA: 1967) และงานวิจัยของเพชรสุดา เพชรใส (2547: 136) ที่ได้ทำการศึกษาสมรรถนะในการให้คำปรึกษาสำหรับครูด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่า สมรรถนะในการให้คำปรึกษาครูมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีจำนวน 4 ด้าน ประกอบด้วย สมรรถนะทางด้านความรู้ สมรรถนะด้านเจตคติ สมรรถนะด้านทักษะ และสมรรถนะด้านคุณลักษณะ และเมื่อผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงคุณภาพจากครูผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งครูทุกคนลงความเห็นเพิ่มเติมว่า สมรรถนะด้านจรรยาบรรณ มี

ความสำคัญต่อผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียน จึงทำให้สมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา มีจำนวน 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านความรู้ ด้านเจตคติ ด้านทักษะ ด้านคุณลักษณะและด้านจรรยาบรรณ ดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 การศึกษาและวิเคราะห์องค์ประกอบของสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

โมเดลการวัดของสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพปัญหาของการบริการให้คำปรึกษาในโรงเรียนและสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีหัวข้อดังต่อไปนี้

1. สภาพปัญหาการบริการให้คำปรึกษาในโรงเรียนในต่างประเทศและประเทศไทย
2. สมรรถนะของการให้คำปรึกษา
  - 2.1 ความหมายของสมรรถนะในการให้คำปรึกษาในโรงเรียน
  - 2.2 องค์ประกอบของสมรรถนะในการให้คำปรึกษาในโรงเรียน
    - 2.2.1 สมรรถนะด้านความรู้ในการให้คำปรึกษา
    - 2.2.2 สมรรถนะด้านเจตคติในการให้คำปรึกษา
    - 2.2.3 สมรรถนะด้านทักษะในการให้คำปรึกษา
    - 2.2.4 สมรรถนะด้านคุณลักษณะของผู้ให้คำปรึกษา
    - 2.2.5 สมรรถนะด้านจรรยาบรรณของผู้ให้คำปรึกษา
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. สภาพปัญหาการบริการให้คำปรึกษาในโรงเรียนต่างประเทศและในประเทศไทย

การบริการให้คำปรึกษาในโรงเรียน (School Counseling) นั้นเป็นบริการหนึ่งในบริการแนะแนว ซึ่งถือได้ว่าเป็นหัวใจสำคัญของงานแนะแนว เป็นกระบวนการช่วยเหลือนักเรียนโดยมีการพบปะส่วนตัวระหว่างครูผู้ให้คำปรึกษากับนักเรียน เพื่อช่วยให้นักเรียนเข้าใจตนเองสามารถแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ เปลี่ยนพฤติกรรมไปสู่แนวทางที่พึงปรารถนา ตลอดจนปรับปรุงความสามารถที่จะทำให้ตนเองพัฒนาขึ้น (วัชร ทรัพย์มี 2531: 161) อย่างไรก็ตามการบริการให้คำปรึกษาในโรงเรียนในประเทศไทยไม่ได้มีข้อกำหนดให้ทุกโรงเรียนต้องมีการบริการให้คำปรึกษาในโรงเรียน โดยผู้มีความสามารถเฉพาะทาง (Belinda. 2013: 5)

สภาพปัญหาการบริการให้คำปรึกษาในต่างประเทศ ได้แก่ ประเทศฮ่องกงกำหนดให้ในโรงเรียนต้องมีผู้เชี่ยวชาญ การบริการให้คำปรึกษาเชิงจิตวิทยาในโรงเรียน เนื่องจากฮ่องกงตกอยู่ภายใต้การปกครองของประเทศอังกฤษเป็นเวลานาน การให้คำปรึกษาในประเทศฮ่องกงจึงเป็นการบริการให้คำปรึกษาที่มีแนวทางการให้คำปรึกษาตามแบบตะวันตกโดยมีกรอบขนบธรรมเนียมวัฒนธรรมแบบจีน ซึ่งมีการเน้นย้ำในเรื่องคุณธรรมจริยธรรมของผู้ให้คำปรึกษา (Pattie; Yuk Yee; & Luk-Fong. 2013: 295) แม้ว่าจะมีแนวปฏิบัติที่ชัดเจนในการให้คำปรึกษาในฮ่องกง อย่างไรก็ตาม

ก็พบปัญหาในโรงเรียนของฮ่องกง คือ การบริการให้คำปรึกษาเชิงจิตวิทยาในโรงเรียนไม่สามารถดูแลนักเรียนได้ทั่วถึง เนื่องจากมีบุคลากรไม่เพียงพอ และปัญหาการบริหารที่มีนโยบายเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาทำให้การปฏิบัติเป็นไปด้วยความลำบาก (Sara; & Eadaoin. 2010: 219-234) ส่วนในประเทศออสเตรเลียซึ่งเป็นประเทศที่มีระบบการให้คำปรึกษาในโรงเรียนที่ดี แต่กลับพบว่าปัญหาสุขภาพจิตของเยาวชนมีมากขึ้น เนื่องจากมีการสำรวจพบว่า เด็กและเยาวชนของออสเตรเลียอายุ 7- 17 ปี มีปัญหาสุขภาพจิตมีร้อยละ 14 ซึ่งนำไปสู่ปัญหาต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาสุขภาพจิต ปัญหาการเรียน ปัญหาการเข้าสังคม หรือการเติบโตเป็นอาชญากรในวัยผู้ใหญ่ เป็นต้น เนื่องจากประเทศออสเตรเลียมีความแตกต่างทางเชื้อชาติ วัฒนธรรมมาก ทำให้เกิดปัญหาการอยู่ร่วมกันในสังคม อีกทั้งในการบริหารงานในแต่ละรัฐมีความแตกต่างกัน มีการเปลี่ยนผู้บริหารใหม่ จึงทำให้การพัฒนาการบริการการให้คำปรึกษาในโรงเรียนเกิดความล่าช้าซึ่งส่งผลเสียกับนักเรียนในโรงเรียน (Marilyn, Campbell; & Susan Colmar. 2014: 181-197)

ส่วนสภาพปัญหาการบริการให้คำปรึกษาในโรงเรียนประเทศไทยนั้น วัชร ทรัพย์มี (2531: 162-164) ได้กล่าวถึงปัญหาในการบริการให้คำปรึกษาในประเทศไทยไว้ว่า ปัญหาในการให้บริการ คือ วุฒิของผู้ให้บริการให้คำปรึกษาไม่ตรงกับการให้บริการ ผู้ให้บริการให้คำปรึกษามีภาระการสอนและภาระอื่น ๆ มากเกินไปจนไม่มีเวลาให้บริการปรึกษาอย่างเพียงพอ อีกทั้งมีครูผู้ให้คำปรึกษาน้อยเกินไป สอดคล้องกับคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2553: ออนไลน์) ที่ได้ทำการสำรวจปัญหาครูแนะแนวโดยภาพรวม ซึ่งพบว่า ปัญหาในส่วนการบริการให้คำปรึกษา คือ มีปัญหาในการจัดตารางเวลาในการให้คำปรึกษา การส่งต่อนักเรียนนักศึกษาที่มีปัญหาไปรับการช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และการใช้แบบทดสอบมาตรฐานบางชนิดมาทดสอบนักเรียนนักศึกษาเพื่อการวินิจฉัยปัญหา ปัญหาเกี่ยวกับห้องให้คำปรึกษา นักเรียนส่วนใหญ่มีปัญหาด้านการเรียนและปัญหาครอบครัวแต่ไม่กล้าที่จะปรึกษากับครูประจำชั้น ขาดการสนับสนุนและความสนใจจากผู้บริหารในการจัดบริการให้คำปรึกษา นักเรียนไม่สนใจและไม่เห็นความสำคัญของการรับบริการคำปรึกษา ไม่มีสถานที่และกำหนดเวลาในการให้คำปรึกษาเป็นการเฉพาะ และยังพบว่า ครูแนะแนวมีปัญหาด้านสมรรถนะผู้ให้คำปรึกษา 1) ครูแนะแนวมีภาระงานที่รับผิดชอบมาก ทำให้เวลาในการพัฒนาความรู้มีน้อย 2) คุณวุฒิของครูที่จบการศึกษาไม่เฉพาะทาง ทำให้ขาดทักษะการวิเคราะห์ข้อมูลจากนักเรียน ขาดการปฏิบัติในวิเคราะห์ข้อมูล และ 3) ข้อจำกัดส่วนตัว ได้แก่ อายุของครูแนะแนว ด้านการวางแผนงานให้คำปรึกษาขาดผู้รับผิดชอบในการประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญ ทำให้ขาดแหล่งข้อมูลในการติดต่อประสานงาน ครูแนะแนวมีภาระงานมาก ทำให้ไม่มีเวลาในการวางแผนงานร่วมกับครูแนะแนวในการพัฒนาการให้คำปรึกษา และขาดงบประมาณในการซื้อเครื่องมือและอุปกรณ์ ทำให้ไม่มีเครื่องมือในการวิเคราะห์ผู้เรียน ไม่มีการจัดแต่งห้องให้คำปรึกษา ด้านการปฏิบัติให้คำปรึกษา ซึ่งการไม่สำเร็จการศึกษาสาขาการแนะแนวหรือจิตวิทยาการให้คำปรึกษาโดยตรง ทำให้ขาดความรู้ ขาดทักษะในการปฏิบัติงาน ภาระงานมีจำนวนมาก และการปฏิบัติงานให้คำปรึกษาไม่มีระบบ

จากสภาพปัญหาการบริการให้คำปรึกษาในโรงเรียนในต่างประเทศและในประเทศไทย กล่าวโดยสรุปได้แก่ มีอุปสรรคในการบริการให้คำปรึกษา ซึ่งทำให้การดำเนินการบริการให้คำปรึกษาล่าช้า รวมถึงไม่ประสบความสำเร็จในการบริการให้คำปรึกษา ไม่ว่าจะเป็นปัญหาที่เกิดจาก ครูแนะแนวมีภาระการสอนและภาระงานที่รับผิดชอบมาก ทำให้เวลาในการให้คำปรึกษาและพัฒนาความรู้มีน้อย คุณวุฒิของครูที่จบการศึกษาไม่เฉพาะทาง ทำให้ขาดทักษะการวิเคราะห์ข้อมูลจากนักเรียน ขาดการปฏิบัติในวิเคราะห์ข้อมูล ขาดผู้รับผิดชอบในการประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญ ทำให้ขาดแหล่งข้อมูลในการติดต่อประสานงาน ครูแนะแนวมีภาระงานมาก ทำให้ไม่มีเวลาในการวางแผนงานร่วมกับครูแนะแนวในการพัฒนาการให้คำปรึกษา ขาดงบประมาณในการซื้อเครื่องมือและอุปกรณ์ ทำให้ไม่มีเครื่องมือในการวิเคราะห์ผู้เรียน ไม่มีการจัดตั้งห้องให้คำปรึกษา การไม่สำเร็จการศึกษาสาขาการแนะแนวหรือจิตวิทยาการให้คำปรึกษาโดยตรง ทำให้ขาดความรู้ ขาดทักษะในการปฏิบัติงาน และการปฏิบัติงานให้คำปรึกษาไม่มีระบบ

2. สมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียน

2.1 ความหมายของสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียน

สมรรถนะในการให้คำปรึกษาในโรงเรียน เป็นการที่ครูมีความสามารถในการให้คำปรึกษาในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยได้รับการเรียนรู้และทำการฝึกอบรมมาเพื่อช่วยเหลือให้ผู้รับคำปรึกษาแก้ปัญหาหรือตัดสินใจได้ด้วยตนเอง รวมถึงการปรับปรุงและพัฒนาตนเองได้เป็นอย่างดี (วัชร ทรัพย์มี 2554: 8-9) ดังนั้นสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียน มีดังนี้

ฮาโรลด์และเชอร์ลิลิน (Harold; & Sherilyn. 1994; 1996: 19) กล่าวว่าไว้ว่า สมรรถนะในการให้คำปรึกษา เป็นความสามารถที่ผู้ให้คำปรึกษาต้องมีข้อมูล ความรู้ และ ทักษะ เพื่อใช้ในการให้คำปรึกษาในกระบวนการทางจิตวิทยา การประเมินผลด้านคุณธรรมจริยธรรมและบริบทอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาอย่างมืออาชีพ ทักษะทางด้านเทคนิคการตัดสินใจ ทักษะด้านคลินิก และประสิทธิภาพของบุคคล (Kleinke. 1994: 149-151)

โบยาซีสและเบอร์รุส (Boyatzis; & Burruss. 1995: 14-16) กล่าวว่า สมรรถนะในการให้คำปรึกษา ประกอบด้วย ความเชื่อในความสามารถของบุคคลที่สามารถเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นได้ มีความสามารถในการให้คำปรึกษา ทักษะในการวิเคราะห์ตามหลักจิตวิทยา มีความปรารถนาให้บุคคลเกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาตนเองมากขึ้น มีวุฒิภาวะสมวัย มีความเห็นอกเห็นใจต่อบุคคลอื่น การใช้กระบวนการทางจิตวิทยาในการให้ความช่วยเหลือ และมีความจริงจัง

จากความหมายของสมรรถนะและการกำหนดสมรรถนะที่สำคัญของผู้ให้คำปรึกษา ในโรงเรียนจึงสามารถสรุปได้ว่า สมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียน หมายถึง บุคคลที่มีความรู้ความสามารถในการให้คำปรึกษา มีความเข้าใจในกระบวนการทางจิตวิทยา มีเจตคติที่ดีในตนเอง มีทักษะในการให้คำปรึกษา มีคุณลักษณะที่เหมาะสม และมีจรรยาบรรณในการให้คำปรึกษา

2.2 องค์ประกอบของสมรรถนะในการให้คำปรึกษา

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาองค์ประกอบของสมรรถนะในการให้คำปรึกษา มีดังนี้

สมาคมงานบุคลากรและการแนะแนวแห่งอเมริกา (APGA: 1967) ได้กำหนดว่า ผู้ให้คำปรึกษาจะต้องผ่านการศึกษาด้านวิชาชีพ เพื่อให้มีสมรรถนะในการให้คำปรึกษา ดังต่อไปนี้ (Patterson. 1967: 202)

1. มีองค์ความรู้พอที่จะทำให้สามารถเข้าใจผู้รับคำปรึกษาไม่ว่าเป็นด้าน สภาพแวดล้อม ความคิดและค่านิยม ธรรมชาติของมนุษย์ รวมไปถึงการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และวิทยาศาสตร์ รวมถึงจรรยาบรรณในการให้คำปรึกษา เพื่อนำไปสู่การให้ คำปรึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

2. มีความรู้ด้านจิตวิทยา เข้าใจหลักการสำคัญและหลักปฏิบัติเบื้องต้นของการ ให้คำปรึกษาและมีการประเมินผลการให้คำปรึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถใน ด้านการให้คำปรึกษา

3. มีทักษะพื้นฐานในการให้คำปรึกษา มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้อื่น มีความไว ต่อความรู้สึก และสามารถสื่อความหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. มีคุณลักษณะที่เหมาะสม สามารถเข้าใจและยอมรับสภาพแวดล้อมของการ ให้คำปรึกษา รู้ว่าจะปฏิบัติงานตามบทบาทของตนอย่างไรจึงจะสอดคล้องและสนับสนุนจุดมุ่งหมาย ของการให้คำปรึกษา เข้าใจบทบาทและจุดมุ่งหมายของผู้ปฏิบัติงานอื่นในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกัน

สมาคมจิตวิทยาแห่งอเมริกา (The American Psychological Association. 2012: online) ได้วางขอบข่ายเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมด้านจิตวิทยาสำหรับผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียน จึงกำหนดสมรรถนะในการให้คำปรึกษา มีดังนี้

1. ความรู้ด้านจิตวิทยาพื้นฐาน เป็นเนื้อหาที่จะช่วยให้ผู้ให้คำปรึกษา สามารถเข้าใจพฤติกรรมของมนุษย์ ซึ่งจะอธิบายเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างบุคคล ในด้าน สติปัญญา ความถนัด บุคลิกภาพและความคิด พัฒนาการของมนุษย์ในแต่ละช่วงวัย การเรียนรู้ของ มนุษย์ กระบวนการพัฒนาบุคลิกภาพ พฤติกรรมทางสังคมของมนุษย์ การปฏิสัมพันธ์กันของมนุษย์

2. ความรู้ด้านจิตวิทยาเฉพาะวิชาชีพ เป็นเนื้อหาที่เกี่ยวกับพัฒนาการด้าน การทำงานของคนตลอดช่วงชีวิต พฤติกรรมในการทำงาน เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการให้คำปรึกษาด้าน อาชีพ เนื้อหาเกี่ยวกับการดำเนินการในการให้คำปรึกษาไม่ว่าจะเป็นวิธีการสร้างและการใช้ แบบทดสอบวัดความสามารถ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ แบบวัดความสนใจและบุคลิกภาพ มีความรู้เกี่ยวกับวิธีการสัมภาษณ์ การบันทึกระเบียบสนทนา การ เลือกลงและการสังเคราะห์ข้อมูลทฤษฎีทางจิตวิทยาและขบวนการการให้คำปรึกษา เข้าใจเกณฑ์ใน การประเมินกระบวนการและผลของการให้คำปรึกษาประยุกต์หลักการให้คำปรึกษาเพื่อใช้พัฒนาคน และสังคมได้ มีความผูกพันในอาชีพและมีจรรยาบรรณทางวิชาชีพ

3. สมรรถนะที่เป็นลักษณะเฉพาะของผู้ให้คำปรึกษา ประกอบด้วย ความรู้และ ทฤษฎีเกี่ยวกับการให้คำปรึกษา ทักษะในการให้คำปรึกษากับนักเรียนทั้งแบบรายบุคคลและแบบ กลุ่ม รวมถึงสามารถให้คำปรึกษากับผู้ปกครองและครู (Robert; & Border 1994: 149-157) ผู้รับ คำปรึกษามีความคาดหวังสูงที่จะพบทางออกของปัญหา ทำให้ผู้ให้คำปรึกษามีความจำเป็นจะต้อง ถวายทอด สร้างความมั่นใจ และให้ความหวังกับผู้รับคำปรึกษา ผู้ให้คำปรึกษาที่มีสมรรถนะนั้นจะมี ความสามารถในการให้คำปรึกษาแก่ผู้รับคำปรึกษาที่มีลักษณะที่หลากหลาย และมีประเด็นปัญหาที่ แตกต่างกันเป็นจำนวนมาก

เพชรสุดา เพชรใส (2547: 136) ได้ทำการศึกษาสมรรถนะในการให้คำปรึกษา สำหรับครู ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะในการให้คำปรึกษาครู มีจำนวน 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1. คุณลักษณะของผู้ให้คำปรึกษา ประกอบด้วย การเข้าใจปัญหาและความรู้สึก ของผู้รับคำปรึกษา การให้กำลังใจผู้รับคำปรึกษา การสร้างความไว้วางใจ การสร้างความอบอุ่นใจ และแสดงความเอาใจใส่ปัญหา อารมณ์มั่นคงไม่เข้าข้างใคร และความจริงใจ

2. เจตคติต่อการให้คำปรึกษา ประกอบด้วย ความรู้สึกที่ดีต่อการให้คำปรึกษา ความรู้สึกที่ดีต่อผู้รับคำปรึกษา การมองเห็นคุณค่าในการให้คำปรึกษา ความสนใจปัญหาและ ต้องการช่วยเหลือผู้รับคำปรึกษา รักในวิชาชีพ และความรู้สึกในการเป็นครูแนะแนว

3. ความรู้เกี่ยวกับการให้คำปรึกษา ประกอบด้วย ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการ ให้คำปรึกษา ความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยา ความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยา และความรู้เกี่ยวกับสังคม

4. ทักษะในการให้คำปรึกษา ประกอบด้วย การถามเพื่อให้ได้ข้อมูลเพิ่มเติม และหาสาเหตุ การสะท้อนความรู้สึก การยอมรับความรู้สึก การกระจ่างในปัญหา การตีความ การ พูดให้ผู้รับคำปรึกษาปรับเปลี่ยนคำพูดใหม่ การทวนความ และการยุติการให้คำปรึกษา

อาตัม นีละไพจิตร (2553: 182) ได้ทำการศึกษาสมรรถนะในการให้คำปรึกษากลุ่ม พบว่า สมรรถนะในการให้คำปรึกษากลุ่ม มีจำนวน 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1. เจตคติของการให้คำปรึกษา ประกอบด้วย ความรู้สึกที่มีต่อการให้คำปรึกษา และความรู้สึกที่มีต่อผู้รับคำปรึกษา

2. การเป็นผู้นำกลุ่ม ประกอบด้วย คุณลักษณะและบทบาทของผู้นำกลุ่ม

3. ความรู้ในการให้คำปรึกษา ประกอบด้วย ความรู้ด้านทฤษฎีการให้คำปรึกษา และความรู้ด้านกระบวนการในการให้คำปรึกษา

4. ทักษะการให้คำปรึกษา ประกอบด้วย ทักษะภาษาท่าทาง และทักษะภาษา ถ้อยคำ

กฤตวรรณ คำสม (2554: 119) ได้ทำการศึกษาองค์ประกอบสมรรถนะของ นักศึกษาในการให้คำปรึกษาแก่เพื่อน มีจำนวน 3 องค์ประกอบ ดังนี้

1. ความรู้ ประกอบด้วย ธรรมชาติของวัยรุ่น พื้นฐานทฤษฎีการให้คำปรึกษา และการให้คำปรึกษาแก่เพื่อน

2. เจตคติต่อการให้คำปรึกษา ประกอบด้วย การรู้สึกที่ดีต่อการเป็นผู้ให้คำปรึกษา การเห็นประโยชน์ของการให้คำปรึกษา และการเห็นคุณค่าของการให้คำปรึกษา

3. ทักษะในการให้คำปรึกษา ประกอบด้วย ทักษะการสื่อสารเพื่อการให้คำปรึกษา และทักษะการให้คำปรึกษาแบบจุลภาค

ตาราง 1 การสรุปองค์ประกอบของสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษา

บุคคล/หน่วยงานที่กล่าวถึง สมรรถนะในการให้คำปรึกษา	สมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษา			
	ความรู้	เจตคติ	ทักษะ	คุณลักษณะ
สมาคมงานบุคลากรและการแนะแนว แห่งอเมริกา (APGA: 1967)	/	/	/	/
สมาคมจิตวิทยาแห่งอเมริกา (The American Psychological Association. 2012: online)	/	/	/	/
เพชรสุดา เพชรใส (2547: 136)	/	/	/	/
อาดัม นีละไพจิตร (2553: 182)	/	/	/	/
กฤตวรรณ คำสม (2554: 119)	/	/	/	/

จากตาราง 1 การสรุปองค์ประกอบของสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้เลือกใช้แนวคิดของสมาคมงานบุคลากรและการแนะแนวแห่งอเมริกา (APGA: 1967) และเพชรสุดา เพชรใส (2547: 136) ที่กล่าวไว้ว่า สมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษา มีจำนวน 4 องค์ประกอบ ประกอบด้วย สมรรถนะด้านความรู้ สมรรถนะด้านเจตคติ สมรรถนะด้านทักษะ สมรรถนะด้านคุณลักษณะ นอกจากนี้ สกล วรเจริญศรี (2558: 34) ได้กล่าวว่า สมรรถนะด้านจรรยาบรรณ ซึ่งเป็นแนวปฏิบัติที่สำคัญที่ทำให้ผู้ให้คำปรึกษามีมาตรฐานในการประกอบวิชาชีพการแนะแนวและมีคุณธรรมเพิ่มมากขึ้น เมื่อผู้วิจัยไปทำการสัมภาษณ์ครูเพื่อสำรวจสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียน พบว่า ครูทุกคนให้ความสำคัญกับสมรรถนะด้านจรรยาบรรณด้วย ทำให้ผู้วิจัยทำการกำหนดสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียน มี 5 องค์ประกอบ ประกอบด้วย สมรรถนะด้านความรู้ สมรรถนะด้านเจตคติ สมรรถนะด้านทักษะ สมรรถนะด้านคุณลักษณะ และสมรรถนะด้านจรรยาบรรณ

2.2.1 สมรรถนะด้านความรู้ในการให้คำปรึกษา

การให้คำปรึกษา นับว่า เป็นหัวใจสำคัญของการบริการงานแนะแนวในโรงเรียน ผู้ที่ทำหน้าที่ให้คำปรึกษา ต้องเป็นผู้ที่ที่ได้รับฝึกฝนทางวิชาชีพชั้นสูงมาเป็นอย่างดี (นิรันดร์ จุลทรัพย์ 2551: 6) อย่างไรก็ตาม ผู้ที่ไม่ได้ศึกษาในด้านการให้คำปรึกษาโดยตรง มักจะตีความหมายของการให้คำปรึกษาว่า เป็นการให้คำปรึกษาเพื่อช่วยเหลือและแนะนำคนที่มีความปัญหา ตามความคิดและประสบการณ์ของตน ใคร ๆ ก็สามารถให้คำปรึกษาได้ (นิรันดร์ จุลทรัพย์ 2551: 9) ดังนั้นเพื่อให้

เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาที่ถูกต้อง จึงต้องเริ่มจากการทำความเข้าใจความรู้ความเข้าใจด้านการให้คำปรึกษา ความรู้ความเข้าใจด้านจิตวิทยา และความรู้ความเข้าใจด้านสังคม มีดังนี้

1. ความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวข้องในการให้คำปรึกษา

ความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวข้องในการให้คำปรึกษา เป็นสิ่งที่จำเป็นต่อผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนเป็นอย่างมาก ประกอบด้วย ความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวข้อง กระบวนการ ทฤษฎียึดบุคคลเป็นศูนย์กลาง ทฤษฎีเกสโตลท์ ทฤษฎีเผชิญความจริง ทฤษฎีพฤติกรรมนิยม ดังนี้

1.1 ความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวข้องของคมเพชร ฉัตรศุกกุล (2521: 133-134) และพนม ลิมอารีย์ (2548: 176-177) ได้ทำการศึกษาความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาไว้ดังนี้

1.1.1 การให้คำปรึกษามีความเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมต่าง

ๆ ด้วยความสมัครใจ ซึ่งนักเรียนมีความต้องการและเต็มใจที่จะปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาตนเอง ซึ่งนักเรียนที่ไม่มีความสมัครใจในการให้คำปรึกษา จะทำให้การให้คำปรึกษาประสบความสำเร็จได้ ซึ่งผู้ให้คำปรึกษาและผู้รับคำปรึกษาต้องมีจุดมุ่งหมายไปในทิศทางเดียวกัน

1.1.2 การให้คำปรึกษาไม่ใช่การสนทนา แต่เป็นการให้ความช่วยเหลือโดย

ผ่านกระบวนการต่างๆ อย่างมีจุดมุ่งหมาย มีหลักการ เทคนิค และทฤษฎีการให้คำปรึกษา ซึ่งครูควรมีความรู้ มีประสบการณ์ และทักษะในการให้คำปรึกษาในขั้นสูง

1.1.3 การให้คำปรึกษาจะเกิดขึ้นได้ต่อเมื่ออยู่ภายใต้บรรยากาศและ

สถานที่ที่เป็นทางการ ซึ่งการให้คำปรึกษาต้องเกิดขึ้นในสถานที่ส่วนตัว ซึ่งห้องแนะแนวหรือสถานศึกษาจำเป็นต้องมีห้องให้คำปรึกษาหรือห้องที่สามารถให้ครูและนักเรียนได้สามารถให้คำปรึกษาได้อย่างเหมาะสมและตรงตามหลักวิชาการ

1.1.4 การให้คำปรึกษาเป็นกระบวนการที่มีความต่อเนื่อง ไม่ใช่แค่การ

พูดคุยกันครั้งเดียว ต้องมีขั้นตอน มีการพบกันมากกว่า 1 ครั้ง ซึ่งต้องมีการติดตามผลหลังการให้คำปรึกษาแล้วนั้น ชีวิตเป็นอย่างไร นักเรียนสามารถจัดการปัญหาและดำเนินชีวิตได้ดีหรือไม่

1.1.5 จรรยาบรรณวิชาชีพของการให้คำปรึกษา ต้องมีการเก็บรักษา

ความลับ และข้อมูลส่วนตัวของผู้รับคำปรึกษา และระมัดระวังความสัมพันธ์เชิงคู่

1.1.6 การให้คำปรึกษาไม่สามารถกำหนดวิธีการที่แน่นอนได้ เนื่องจาก

บุคคลมีความแตกต่างกันไป ซึ่งผู้ให้คำปรึกษาต้องเลือกเทคนิคและวิธีการที่เหมาะสมแก่ผู้รับคำปรึกษา

1.2 ความมุ่งหมายของการให้คำปรึกษา

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาความมุ่งหมายของการให้คำปรึกษาของพนม ลิมอารีย์ (2548: 177) และ นิรันดร์ จุลทรัพย์ (2551: 233-234) สามารถสรุปได้ดังนี้

1. เพื่อให้นักเรียนได้สำรวจตนเอง รู้จักและเข้าใจตนเองอย่างถูกต้อง
2. เพื่อช่วยให้นักเรียนได้ระบายความรู้สึกไม่สบายใจและความกังวลใจต่าง ๆ
3. เพื่อช่วยให้นักเรียนได้มองเห็นแนวทางในการแก้ปัญหา และตัดสินใจด้วยตนเอง ตลอดจนมีความรับผิดชอบในการตัดสินใจ
4. เพื่อสร้างสัมพันธภาพและความคุ้นเคย ให้เกิดบรรยากาศที่เป็นกันเองจริงใจ ไว้วางใจ อบอุ่นใจระหว่างครูกับนักเรียน
5. เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ทักษะในการแก้ปัญหาได้เกิดความเจริญงอกงามแห่งตน
6. เพื่อช่วยให้นักเรียนยอมรับและกล้าเผชิญกับสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้นกับตน ตลอดจนความยุ่งยากที่เกิดขึ้นในชีวิตได้
7. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดเจตคติที่ดีทั้งในด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัว และสังคม
8. เพื่อช่วยป้องกันและลดความรุนแรงของปัญหาที่เกิดขึ้นให้ลดน้อยลง
9. เพื่อช่วยให้นักเรียนพัฒนาพฤติกรรม และบุคลิกภาพของตนเองให้พึงปรารถนา

1.3 กระบวนการให้คำปรึกษา

กระบวนการให้คำปรึกษาเป็นกระบวนการที่มีขั้นตอนในการดำเนินการเพื่อให้การให้คำปรึกษามีประสิทธิภาพ ซึ่งสกล วรรณเจริญศรี (2558: 210) ได้กล่าวไว้ว่ากระบวนการให้คำปรึกษา มี 3 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. **ขั้นเริ่มต้น (Initial Stage)** เป็นขั้นตอนแรกที่มีความสำคัญในการให้คำปรึกษา เนื่องจากการให้คำปรึกษาจะมีประสิทธิภาพหรือไม่นั้น ย่อมขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ภาพและความไว้วางใจของผู้รับคำปรึกษา
2. **ขั้นดำเนินการให้คำปรึกษา (Working Stage)** เป็นขั้นตอนของการเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เพื่อสามารถกำหนดปัญหาของนักเรียนได้ รวมถึงการใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการช่วยเหลือให้นักเรียนมีความเข้าใจในตนเอง และสามารถแก้ไขปัญหาคำปรึกษาได้
3. **ขั้นยุติการให้คำปรึกษา (Terminating Stage)** เป็นขั้นตอนของการสรุปเรื่องราวและประเด็นต่างๆที่เกิดขึ้นในการให้คำปรึกษาในครั้งนั้น รวมถึงการนัดหมายในครั้งต่อไป เพื่อติดตามผลของการให้คำปรึกษา

จากกระบวนการให้คำปรึกษาในขั้นต้น สามารถสรุปได้ว่า กระบวนการให้คำปรึกษา มี 3 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นเริ่มต้น ขั้นดำเนินการให้คำปรึกษา และขั้นยุติการให้คำปรึกษา

1.4 ทฤษฎีการให้คำปรึกษา

ผู้วิจัยได้เลือกใช้ทฤษฎีการให้คำปรึกษาในการสร้างข้อคำถามสมรรถนะด้านความรู้ โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. ทฤษฎีการยึดบุคคลเป็นศูนย์กลาง (Person-Center Theory) เป็นทฤษฎีที่ใช้กับผู้รับคำปรึกษาที่มีปัญหาด้านบุคลิกภาพ หรือมีปัญหาด้านอารมณ์ไม่รุนแรง เป็นปัญหาทั่วไปในชีวิตประจำวัน เพื่อมุ่งเน้นให้ผู้รับคำปรึกษามีความเข้าใจในตนเอง สามารถเลือกสิ่งต่างๆ ได้อย่างสร้างสรรค์ โดยมีมุมมองบนพื้นฐานความเชื่อว่า มนุษย์สามารถพัฒนาตนเองได้ โดยบุคคลค้นพบจุดแข็งและศักยภาพของตนเอง (สกล วรเจริญศรี 2558: 219)

2. ทฤษฎีพฤติกรรมนิยม (Behavior Theory) เป็นทฤษฎีที่ใช้สำหรับผู้รับคำปรึกษาที่มีปัญหาทางด้านพฤติกรรมต่างๆ เช่น การพูดโกหก การไม่ชอบอ่านหนังสือ หรือพฤติกรรมนอนตื่นสาย เป็นต้น โดยมุ่งเน้นเรื่องการปรับตัวที่ไม่เหมาะสม เพื่อนำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้ดียิ่งขึ้น (สกล วรเจริญศรี 2558: 219)

3. ทฤษฎีเกสตาลท์ (Gestalt Theory) เป็นทฤษฎีที่ใช้สำหรับผู้รับคำปรึกษาที่ไม่รู้ถึงความต้องการของตนเองอย่างชัดเจน จัดลำดับความต้องการของตนเองไม่ได้ ขาดความเป็นตัวของตัวเอง โดยผู้ให้คำปรึกษาทำหน้าที่ให้ผู้รับคำปรึกษามีความตระหนักในตนเอง สามารถอยู่กับปัจจุบัน ไม่คิดถึงอดีต และครุ่นคิดต่ออนาคตมากเกินไป (วัชรวิทย์ ทรัพย์มี 2554: 116)

4. ทฤษฎีเผชิญความจริง (Reality Theory) เป็นทฤษฎีที่ใช้สำหรับผู้รับคำปรึกษาที่มีปัญหาด้านความรับผิดชอบ และหลีกเลี่ยงปัญหาต่างๆ ในชีวิต อยู่บนพื้นฐานว่าความต้องการของมนุษย์นั้นต้องการด้านความรัก การหาเอกลักษณ์แห่งตน และการได้รับความรักจากผู้อื่น โดยผู้ให้คำปรึกษาทำหน้าที่ในการทำความเข้าใจในความกระฉ่างในค่านิยม และประเมินพฤติกรรมของผู้รับคำปรึกษาว่าเป็นอย่างไร นำไปสู่การวางแผนที่เป็นจริงในอนาคต (สกล วรเจริญศรี 2558: 219-220)

ผู้วิจัยได้ใช้ทฤษฎีในการให้คำปรึกษาเพื่อใช้สำหรับการสร้างข้อคำถามในสมรรถนะความรู้ ได้แก่ ทฤษฎีการยึดบุคคลเป็นศูนย์กลาง ทฤษฎีพฤติกรรมนิยม ทฤษฎีเกสตาลท์ และทฤษฎีเผชิญความจริง

1.4 ความรู้ความเข้าใจด้านจิตวิทยา

ผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียน ควรมีความรู้ความเข้าใจทางด้านจิตวิทยาพัฒนาการในวัยรุ่น ซึ่งเป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อในชีวิต เนื่องจากเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน เพื่อเปลี่ยนจากความเป็นเด็กสู่ความเป็นผู้ใหญ่ ทำให้วัยรุ่นต้องปรับตัวให้เข้ากับสิ่งใหม่รอบตัว ถ้าวัยรุ่นสามารถปรับตัวได้เป็นอย่างดี วัยรุ่นจะมีปัญหาเกิดขึ้นลดลง แต่ในทางกลับกันถ้าวัยรุ่นไม่สามารถปรับตัวได้ จะเกิดปัญหาด้านอื่นตามมา ทำให้วัยรุ่นมีความสุขลดน้อยลง ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ (เต็มศักดิ์ คทาวณิช 2546: 82-85)

1. การเจริญเติบโตและพัฒนาการ วัยรุ่นมีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายอย่างรวดเร็ว มีน้ำหนักและส่วนสูงเพิ่มมากขึ้น มีสัดส่วนแสดงให้เห็นอย่างชัดเจน ซึ่งวัยรุ่นที่ไม่เตรียมพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงล่วงหน้า อาจเกิดปัญหาทางด้านอารมณ์และสังคมได้

2. พัฒนาการด้านอารมณ์ วัยรุ่นมีการแสดงออกทางความรู้สึกที่เปิดเผย และมีอารมณ์แปรปรวนง่าย ซึ่งผู้ใหญ่ควรเปิดโอกาสให้วัยรุ่นได้พูดคุยและแสดงความคิดเห็นของตนเอง เพื่อให้วัยรุ่นได้เรียนรู้และเข้าใจการแสดงออกทางอารมณ์ของตนเองมากยิ่งขึ้น แต่ถ้าวัยรุ่นเจอผู้ใหญ่ที่มีความเข้มงวด ไม่ให้วัยรุ่นได้แสดงออก จะทำให้วัยรุ่นเกิดความเก็บกดและหลงเดินทางผิดได้

3. พัฒนาการทางสังคม วัยรุ่นต้องมีความรับผิดชอบต่อตนเอง มีการค้นหาเอกลักษณ์ของตนเอง เพื่อสร้างทัศนคติและคุณค่าในชีวิตของตนเอง ทำให้เริ่มเห็นห่างต่อพ่อแม่ โดยเพื่อนจะมีอิทธิพลต่อชีวิตวัยรุ่นเป็นอย่างมาก โดยวัยรุ่นต้องการการยอมรับจากผู้อื่น

4. พัฒนาการทางสติปัญญา วัยรุ่นเป็นวัยที่มีพัฒนาการทางสติปัญญาอย่างรวดเร็วและมีความก้าวหน้าจนกลายเป็นผู้ใหญ่ สามารถคิดแก้ไขปัญหาได้อย่างเป็นระบบ สามารถแสวงหาเทคนิคในการจำต่างๆ ด้วยตนเอง รู้จักใช้เหตุผลในการตั้งสมมติฐานแบบวิทยาศาสตร์เพื่อแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความสามารถในการคิดแบบเชิงนามธรรมหรือในสิ่งที่ไม่มีความคิดสร้างสรรค์ในการใช้เหตุผลและมีวิจารณญาณในการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่ในอนาคตต่อไป

1.5 ความรู้ความเข้าใจด้านสังคม

ผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนมีหน้าที่ทำการแนะแนวซึ่งเป็นกระบวนการที่จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมและช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง มีแบบแผน มีขั้นตอน สามารถรู้จักและเข้าใจตนเอง นำตนเอง สามารถสร้างทางเลือกต่างๆ ด้วยตนเอง สามารถคิดและตัดสินใจการแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง สามารถปรับตัวและดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข รวมถึงการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบอาชีพในอนาคตแก่นักเรียน เนื่องจากอาชีพเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับทุกคน เนื่องจากอาชีพเป็นสิ่งที่สามารถตอบสนองความต้องการทั้งทางด้านเศรษฐกิจ มีรายได้ในการดำเนินชีวิต มีเพื่อนในการทำงาน มีความภาคภูมิใจในอาชีพและเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเอง ซึ่งผู้ให้คำปรึกษานำความรู้และหลักการต่าง ๆ ช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาสามารถเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับข้อมูล โดยการจัดโครงการอาชีพศึกษา โครงการฝึกอาชีพนอกชั้นเรียนและโครงการฝึกอาชีพที่ใช้ทักษะในการทำงานและการเรียนควบคู่กันไป ตลอดจนการนำแนวคิด ทฤษฎี และหลักการต่างๆ ทางการแนะแนวอาชีพ ได้แก่ การใช้แนวคิดทฤษฎีของชงจอห์น แอล ฮอลแลนด์ (John L. Holland) เพื่อพัฒนาอาชีพที่เหมาะสมแก่ผู้รับคำปรึกษา เพื่อให้คำปรึกษาได้ประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับความสามารถของตนเองได้ในอนาคตได้อย่างมีความสุข (สกล วรเจริญศรี 2558: 18-19; 247)

นอกจากนี้ ผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนยังต้องเข้าใจปัญหาของวัยรุ่น ซึ่งมี การแสดงออกทางพฤติกรรมที่ทำให้ตนเองและผู้ที่เกี่ยวข้องไม่มีความสุข ซึ่งปัญหาของวัยรุ่นหรือนักเรียนนั้น นักจิตวิทยาได้แบ่งออกเป็น 3 ประเภท มีดังนี้ (จตุพร ลิ้มมันจริง 2556: 92-93)

1. ปัญหาทางการปรับตัว หรือส่วนตัว-สังคม เช่น การคบเพื่อน การแสดงความรู้สึกทางเพศ ปัญหาการเกิดช่องว่างระหว่างวัย การเสริมสร้างบุคลิกภาพที่ดี การรักร่วมเพศ การรักบุคคลที่มีอายุมากกว่า การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น การแบ่งเวลาว่างให้เป็นประโยชน์ การใช้ถ่ายเกินตัว เป็นต้น

2. ปัญหาทางการศึกษา เช่น หลักสูตรการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น โลกกว้างทางการศึกษา วิธีการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ การวางแผนการศึกษาต่อปัญหาทางอาชีพ เช่น โลกกว้างทางอาชีพ การเลือกอาชีพที่สุจริต การทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ การหาแหล่งข้อมูลทางอาชีพ เทคนิคการทำงาน วิธีการสมัครงาน การทำงานการวางแผนพัฒนาการทางอาชีพ เป็นต้น

จากสมรรถนะด้านความรู้ในการให้คำปรึกษา ผู้วิจัยได้นำความเข้าใจความรู้ความเข้าใจด้านการให้คำปรึกษา ความรู้ความเข้าใจด้านจิตวิทยา และความรู้ความเข้าใจด้านสังคมมาเป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถามของสมรรถนะด้านความรู้

2.2.2 สมรรถนะด้านเจตคติในการให้คำปรึกษา

สมรรถนะด้านเจตคติ เป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้และการสังสมประสบการณ์ของบุคคลทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยมีเป้าหมายที่ชัดเจน และมีทิศทาง ก่อให้เกิดการแสดงออกทางพฤติกรรมได้ทั้งทางบวกและทางลบ (กานดา พูนลาภทวี 2553: 201) ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการศึกษาของนักวิชาการ ดังนี้

กาไว (Gavai. 2012: 1-2) กล่าวถึง สมรรถนะเจตคติของผู้ให้คำปรึกษา มีดังนี้

1. การมีความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น เพื่อทำให้เข้าถึงปัญหา ประสบการณ์และความรู้สึกของผู้อื่น ทำให้ผู้รับบริการเกิดความเชื่อใจและเปิดเผยเรื่องราวแก่ผู้ให้คำปรึกษา

2. การสร้างความไว้วางใจแก่ผู้รับบริการ เพื่อให้ผู้รับบริการรู้สึกเป็นกันเองกับ ผู้รับคำปรึกษา ทำให้มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน โดยการใช้ภาษาทางกาย มีการสบตากัน เข้าใจถึงน้ำเสียง ทำให้สามารถเข้าถึงอารมณ์ความรู้สึกของผู้รับคำปรึกษาได้

3. ความเอาใจใส่ ผู้ให้คำปรึกษามีความตั้งใจฟังเรื่องราวของผู้รับคำปรึกษา สร้างการยอมรับและให้ความเชื่อมั่นแก่ผู้รับบริการ มีการให้การสนับสนุนและการให้กำลังใจแก่ผู้รับบริการในการเปิดเผยเรื่องราวในการให้คำปรึกษา

4. การยอมรับอย่างไม่มีเงื่อนไข ผู้ให้คำปรึกษามีความคิดและค่านิยมในการรับฟังผู้รับบริการ สร้างการยอมรับในความคิด ความรู้สึก และประสบการณ์ของผู้ให้คำปรึกษา เพื่อทำ

ความเข้าใจในอารมณ์ของผู้รับบริการ โดยผู้ให้คำปรึกษาไม่ควรตัดสินใจหาแนวทางที่เกิดขึ้นแทนผู้รับบริการ แต่ต้องสร้างความเชื่อมั่นให้ผู้รับบริการได้คิดและตัดสินใจด้วยตนเอง

5. ค่านิยมของผู้ให้คำปรึกษา ได้แก่ การให้เกียรติผู้รับบริการ การลดความเครียดของบุคคล การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล การคิดและตัดสินใจด้วยตนเอง การสร้างความมั่นใจแก่ผู้รับบริการ และการมีจรรยาบรรณในการให้คำปรึกษา เป็นต้น

6. ความสามารถและทักษะที่สามารถส่งเสริมและให้ความช่วยเหลือผู้รับบริการ
ศุภาวดี บุญญวงษ์ (2545: 73-76) ได้ทำการศึกษาสมรรถนะด้านเจตคติของผู้ให้คำปรึกษามีดังนี้

1. การมองโลกในแง่ดี โดยมีมุมมองว่าทุกคนมีความรู้ความสามารถ มีความหวัง สามารถปรับปรุงแก้ไขตนเองได้ มีความเชื่อมั่นต่อความเป็นมนุษย์ สามารถนำศักยภาพมาใช้ในการดำเนินชีวิต และมีศรัทธาต่อวิชาชีพการให้คำปรึกษา

2. ความเต็มใจให้ความช่วยเหลือให้ผู้รับคำปรึกษาเกิดความเข้าใจถึงสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้น สามารถยอมรับในตนเอง และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น

3. ความเชื่อว่ามีมนุษย์สามารถคิดตัดสินใจเลือกหนทางในการดำเนินชีวิตของตนเอง โดยผู้ให้คำปรึกษาเป็นเพียงผู้ที่ทำหน้าที่ให้ความช่วยเหลือให้ผู้รับคำปรึกษาเข้าใจตนเอง สามารถตัดสินใจในการดำเนินชีวิตได้ด้วยตนเอง โดยสร้างความมั่นใจและกำลังใจแก่ผู้รับคำปรึกษา

จากสมรรถนะด้านเจตคติในข้างต้น ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของศุภาวดี บุญญวงษ์ (2545: 73-76) ประกอบด้วย การมองโลกในแง่ดี การมีความศรัทธา ความเต็มใจช่วยเหลือและให้ความสำคัญกับการให้คำปรึกษา และความเชื่อว่ามีมนุษย์ความสามารถที่จะเลือกสิ่งต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง

2.2.3 สมรรถนะด้านทักษะในการให้คำปรึกษา

สมรรถนะด้านทักษะเป็นสิ่งที่จำเป็นในการให้คำปรึกษา ซึ่งมีนักวิชาการได้ทำการศึกษาสมรรถนะด้านทักษะไว้ดังนี้

1. การใช้ทักษะการสร้างสัมพันธภาพ มีดังนี้

1.1 การประสานสายตา (Eye Contact) เป็นการแสดงพฤติกรรมที่ไม่ใช้วาจาที่ผู้ให้คำปรึกษาใช้สื่อความหมายตั้งแต่พบผู้รับคำปรึกษาเป็นครั้งแรก ซึ่งผู้ให้คำปรึกษาและผู้รับคำปรึกษาต้องประสานสายตากัน เพื่อสร้างสัมพันธภาพระหว่างกัน ก่อให้เกิดความไว้วางใจ ส่งเสริมให้ผู้รับคำปรึกษาได้พูดคุยเรื่องราวของตนเองได้อย่างอิสระ ซึ่งถ้าไม่มีการประสานสายตากัน อาจสื่อความหมายได้ว่าการปกปิดข้อมูลบางอย่าง หรืออาจมีความกังวลใจ ซึ่งการประสานสายตานั้นมีความแตกต่างกันไปตามวัฒนธรรม ถ้าในสังคมตะวันตกนั้น บุคคลให้ความสำคัญกับการประสานสายตาดูตาขณะฟัง แต่ในสังคมไทย บุคคลมักเบนสายตาไปทางอื่น ขณะที่สนทนาเป็นครั้งคราว เพื่อแสดงความเคารพต่อคู่สนทนา (อาตัม นีละไพจิตร 2553: 104-105)

1.2 การแสดงออกทางสีหน้า (Facial Expression) เป็นพฤติกรรมที่สื่อถึงสภาพทางอารมณ์ความรู้สึกของบุคคล ซึ่งมีความสำคัญมากในการสื่อสารร่วมกันระหว่างบุคคล ซึ่งผู้ให้

คำปรึกษาแสดงสีหน้าที่เหมาะสม มีความใส่ใจในอารมณ์ความรู้สึกของผู้รับคำปรึกษา จะช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาเกิดความไว้วางใจ และเปิดเผยเรื่องราวเพิ่มขึ้น ส่งผลให้การให้คำปรึกษามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (อาดัม นีละไพจิตร 2553: 104-105)

1.3 การพยักหน้า (Nod) เป็นการที่ผู้ให้คำปรึกษาแสดงพฤติกรรมเห็นด้วยต่อสิ่งที่ผู้รับคำปรึกษาต้องการที่จะสื่อสารออกมา (อาดัม นีละไพจิตร 2553: 111)

1.4 การใช้น้ำเสียง (Sound) การใช้น้ำเสียงในการสื่อสารนั้น ควรใช้ระดับเสียงที่เหมาะสม ไม่ใช่เสียงดังหรือเบาจนเกินไป ต้องใช้น้ำเสียงให้สอดคล้องกับความรู้สึกของตนเองและสอดคล้องกับสถานการณ์ที่ตนกำลังรับฟังอยู่ด้วย ซึ่งผู้ให้คำปรึกษาต้องสังเกตน้ำเสียงของผู้รับคำปรึกษา เพื่อให้เข้าใจถึงสภาพอารมณ์ความรู้สึกของผู้รับคำปรึกษาในขณะนั้นด้วย (อาดัม นีละไพจิตร 2553: 104-105)

2. การใช้ทักษะในการให้คำปรึกษาเบื้องต้น มีดังนี้

2.1 การตั้งคำถาม (Questioning) เป็นการที่ผู้ให้คำปรึกษาใช้คำถามเพื่อให้ได้ข้อมูลต่าง ๆ เพิ่มเติม ได้แก่ ภูมิหลัง ความสนใจ จุดแข็งหรือจุดอ่อนของผู้รับคำปรึกษา เพื่อนำไปสู่การช่วยเหลือให้ผู้รับบริการเข้าใจปัญหาและความรู้สึกของตนเองเพิ่มมากขึ้น โดยการตั้งคำถามปลายปิด “ใช่หรือไม่ใช่” “จริงหรือไม่จริง” และตั้งคำถามปลายเปิด เช่น “คุณรู้สึกอย่างไรกับเรื่องราวที่เกิดขึ้นนี้” (พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา และวิไลลักษณ์ พงษ์โสภา 2556: 20)

2.2 การเงียบ (Silence) เป็นการที่ผู้ให้คำปรึกษาป้อนคำถามแก่ผู้รับคำปรึกษา โดยผู้ให้คำปรึกษาทำการเงียบ เพื่อให้ผู้รับบริการได้คิดทบทวนตนเอง โดยผู้ให้คำปรึกษา มีการแสดงออกต่อผู้รับคำปรึกษาด้วยความใส่ใจรอฟังเรื่องราวอยู่ ซึ่งการเงียบอาจกินเวลา 2-3 นาที แต่ถ้าผู้ให้คำปรึกษาเห็นว่าเงียบนานจนเกินไป ก็อาจจะพูดออกมา เพื่อให้การให้คำปรึกษาสามารถดำเนินการต่อไปได้ (พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา และวิไลลักษณ์ พงษ์โสภา 2556: 20)

2.3 การฟัง (Listening) เป็นสิ่งที่มีความจำเป็นมากแก่ผู้ให้คำปรึกษาทุกคน เนื่องจากการฟังเป็นสิ่งที่ต้องใช้สมาธิและความอดทนเป็นอย่างมาก เนื่องจากการการให้คำปรึกษานั้น ไม่ใช่แค่เพียงการฟังเรื่องราวปัญหาของผู้รับคำปรึกษาเพียงอย่างเดียวเท่านั้น ยังต้องทำความเข้าใจในเรื่องราวความรู้สึกของผู้รับคำปรึกษาไปด้วย ในขณะที่รับฟังผู้รับคำปรึกษาต้องแสดงความใส่ใจ มีการนั่งที่โน้มตัวไปข้างหน้า สบตากับผู้รับคำปรึกษา และพยักหน้าเล็กน้อยขณะที่รับฟัง (พงษ์พันธ์ พงษ์โสภาและวิไลลักษณ์ พงษ์โสภา 2556: 25)

2.4 การสะท้อนความรู้สึก (Reflection of Feeling) เป็นการนำเอาข้อความและคำพูดของผู้รับคำปรึกษามาตีความหมายและพูดออกมาในเชิงของความรู้สึกแฝงอยู่ในเนื้อหานั้น โดยผู้ให้คำปรึกษาอาจถอดข้อความและจัดคำพูดนั้นใหม่ พยายามเน้นถึงความรู้สึกของผู้รับบริการมากกว่าทางด้านคนพูด ซึ่งจะช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาได้รับรู้และเข้าใจถึงความรู้สึกของตนเองมากยิ่งขึ้น ดังตัวอย่าง (พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา และวิไลลักษณ์ พงษ์โสภา 2556: 22)

ตัวอย่าง

ผู้รับคำปรึกษา: วิชาคณิตศาสตร์เป็นวิชาที่ผมรักและสนใจมาก และเคยทำคะแนนได้สูงกว่าวิชาอื่น แต่ผมก็อดท้อไม่ได้เมื่อถึงเวลาสอบ

ผู้ให้คำปรึกษา: เธอรู้สึกขาดความมั่นใจในเวลาสอบ แม้ว่าจะเป็นวิชาที่เธอถนัด

2.5 การเผชิญหน้า (Confrontation) เป็นกลวิธีหนึ่งให้ผู้ให้คำปรึกษาจะบอกถึงความรู้สึกและความคิดเห็นของตนเองต่อผู้รับคำปรึกษาโดยตรงไปตรงมา เพื่อช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาได้เข้าใจถึงความรู้สึกนึกคิด ตลอดจนพฤติกรรมของตนเองให้ถูกต้องตามความเป็นจริงมากขึ้น (พงษ์พันธ์ พงษ์โสภาและวิไลลักษณ์ พงษ์โสภา 2556: 25)

ตัวอย่าง

ผู้รับคำปรึกษา: ผมพยายามทำดีกับเพื่อนในชั้นทุกคน แต่ก็ยังมีบางคนที่ไม่ชอบหน้าผม ผมรู้สึกผิดหวังมาก

ผู้ให้คำปรึกษา: มีใครบ้างไหมในโลกนี้ที่สามารถทำให้คนรอบข้างทุกคนรักเราด้วยความจริงใจ

2.6 การทวนความ (Paraphrasing) เป็นการพูดซ้ำประโยคที่ผู้รับบริการปรึกษาพูดออกมา แต่ใช้ถ้อยคำน้อยลง โดยคงความหมายเดิมอยู่ เพื่อแสดงให้เห็นว่าผู้ให้คำปรึกษาเข้าใจเรื่องราวที่ผู้รับคำปรึกษาพูดออกมา (พงษ์พันธ์ พงษ์โสภาและวิไลลักษณ์ พงษ์โสภา 2556: 21)

ตัวอย่าง

ผู้รับคำปรึกษา: ผมไม่เข้าใจคุณพ่อผมจริงๆ บางที่ตอนเข่าบอกให้ทำอย่างหนึ่ง แต่พอตอนเย็นกลับบอกให้ทำอีกอย่างหนึ่ง

ผู้รับคำปรึกษา: คุณไม่เข้าใจคุณพ่อของคุณ

2.7 การสรุปความ (Summarization) เป็นการรวมประเด็นสำคัญๆ จากเรื่องราวที่พูดคุย โดยเรียงลำดับจัดระบบแล้วสื่อกลับไปด้วยถ้อยคำที่กระชับได้ใจความ ผู้ให้คำปรึกษาควรใช้ทักษะนี้เมื่อจะเริ่มประเด็นใหม่ เมื่อพูดหรือเล่าเรื่องหนึ่งๆ มานานหรือยาวๆ อาจดูซับซ้อนจึงควรสรุปเสียครั้งหนึ่ง รวมก่อนจบการให้คำปรึกษาในแต่ละครั้ง (อาภา จันทรสกุล 2545: 23-24)

ตัวอย่าง

ผู้รับคำปรึกษา: ผมไม่คิดว่าจะแอดมิตชั้นติด แล้วก็ไม่ว่าจะเรียนอะไรดีแต่ที่แน่ๆ ผมจะเรียนมหาวิทยาลัยเอกชน เพราะที่บ้านผมสามารถส่งได้ และก็ไม่ต้องแย่งแข่งขันกับใครให้ผมรู้สึกว่าผมโง่กว่าคนอื่น ๆ และเมื่อเรียนจบผมก็คิดว่าผมสามารถทำงานได้ไม่แพ้คนที่สอบติดมหาวิทยาลัยของรัฐ

ผู้ให้คำปรึกษา: สรุปว่านถลต้องการเรียนต่อในมหาวิทยาลัยเอกชนนะต่อไปเรามาพูดคุยกันถึงประเด็นของการเลือกคณะ นถลคิดว่าอยากเรียนคณะอะไร

2.8 การให้กำลังใจ เป็นการที่ผู้ให้คำปรึกษาพูดเพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้รับคำปรึกษา อาจทำได้โดยการปลอบใจ ชมเชย เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้รับคำปรึกษารู้สึกว่ามีผู้ให้กำลังใจ ช่วยให้เขามีความคิดริเริ่มที่จะต่อสู้ รวมถึงมีความมั่นใจในตนเองมากขึ้น และจะเล่าเรื่องต่อหรือให้รายละเอียดเพิ่มเติม หรือมั่นใจที่จะคิดหาวิธีการแก้ไขปัญหา รวมถึงปรับปรุงและพัฒนาพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น (อาภา จันทรสกุล 2545: 23-24)

ตัวอย่าง

ผู้รับคำปรึกษา : หนูก็จะใช้วิธีการคล้ายๆ กัน แล้วหนูจะเอาใจพ่อก่อน ก็คือยกน้ำให้พ่อเมื่อพ่อกลับบ้าน นวดให้ หรือเอาผ้าชุบน้ำเย็นๆ ให้พ่อเช็ดหน้า

ผู้ให้คำปรึกษา : ดีมากค่ะ ครูเห็นด้วยวิธีการที่วันวิสาคิด และเมื่อวันวิสาทำได้สำเร็จครอบครัวของวันวิสาก็จะเป็นครอบครัวที่มีความสุขมากครอบครัวหนึ่ง

2.2.4 สมรรถนะด้านคุณลักษณะของผู้ให้คำปรึกษา

จอร์จและคริสเตียนี (George; & Cristiani. 1995: 14-17) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของผู้ให้คำปรึกษาที่ประสบความสำเร็จ มีดังนี้

1. ผู้ให้คำปรึกษาการรับรู้และเข้าใจความคิดและความรู้สึกของตนเอง ทำให้ผู้ให้คำปรึกษาสามารถควบคุมตนเองได้
2. ผู้ให้คำปรึกษาควรตระหนักถึงความต้องการและคุณค่าของตนเอง สามารถเลือกแนวทางที่สอดคล้องกับตนเอง สามารถแสดงออกได้อย่างสร้างสรรค์ และหลีกเลี่ยงการแสดงออกที่เมก้อให้เกิดประโยชน์
3. ผู้ให้คำปรึกษาควรสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อผู้อื่น มีการยอมรับและให้เกียรติซึ่งกันและกัน โดยไม่มีการตัดสินและประเมินค่า
4. ผู้ให้คำปรึกษามีความเป็นตัวของตัวเอง มีความจริงใจกับผู้อื่น สามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในการให้คำปรึกษาได้
5. ผู้ให้คำปรึกษามีความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น มีจิตใจมั่นคง สามารถยอมรับคำวิพากษ์วิจารณ์ได้ โดยไม่ตำหนิหรือกล่าวโทษผู้อื่น
6. ผู้ให้คำปรึกษามีเป้าหมายของตนเองที่ชัดเจนและสอดคล้องกับความเป็นจริง มีการรับรู้ความสามารถในการทำงานของตนเอง สามารถยอมรับตนเองทั้งในเชิงบวกและเชิงลบ ซึ่งจะสามารถประเมินเป้าหมายของตนเองสอดคล้องกับความเป็นจริงได้

พรีเวอร์ (Prever. 2010: 67) กล่าวว่า คุณลักษณะของผู้ให้คำปรึกษาที่เอื้อต่อการให้คำปรึกษาประสบความสำเร็จ ประกอบด้วย การยอมรับ (Acceptance) มีความเข้าใจและเห็นอกเห็นใจบุคคลอื่น (Understanding and Empathy) มีความจริงใจและความเป็นมิตร (Sincerity and Friendliness) มีอารมณ์ขัน (Sense of Humor) มีไหวพริบหรือปฏิภาณดี (Tact) มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ (Tolerance) ไม่นำเอาเรื่องส่วนตัวเข้ามาเกี่ยวข้อง (Objectivity) ความเป็นระเบียบเรียบร้อย (Neatness) มีความนิ่ง สุขุม (Calmness and Poise) เปิดใจกว้าง (Broadminded) มี

ความเมตตา (Kindliness) มีความรับผิดชอบต่อตนเอง (Responsibility) มีความฉลาดทางสังคม (Social Intelligence) และมีความรับผิดชอบต่อวิชาชีพ (Responsibility of Profession) นอกจากนี้ ผู้ให้คำปรึกษาควรมีความสามารถในการเป็นผู้ฟังที่ดี (Can Listen) การคิดว่าทุกปัญหามีความสำคัญ (Take Problem Seriously) การให้การสนับสนุน (Supportive) และปฏิบัติต่อนักเรียนเสมือนผู้ใหญ่ที่มีผู้ใหญ่ (Treats Student as a Grown Up)

จากสมรรถนะด้านคุณลักษณะในข้างต้น ผู้วิจัยเลือกใช้คุณลักษณะของผู้ให้คำปรึกษาของพรีเวอร์ (Prever. 2010: 67) ประกอบด้วย ยอมรับและเข้าใจนักเรียน เห็นอกเห็นใจนักเรียน จริงใจและเป็นมิตร มีไหวพริบปฏิภาณในการแก้ปัญหา มีอารมณ์มั่นคง อดทน ยุติธรรม ใจเย็น เปิดรับสิ่งใหม่ ๆ และมีความรับผิดชอบ

2.2.5 สมรรถนะด้านจรรยาบรรณของผู้ให้คำปรึกษา

สมรรถนะด้านจรรยาบรรณ ซึ่งเป็นแนวปฏิบัติที่สำคัญที่ผู้ให้คำปรึกษา เพราะเป็นกรอบแนวทางที่ทำให้ผู้ให้คำปรึกษามีมาตรฐานในการประกอบวิชาชีพการแนะแนวและมีคุณธรรมเพิ่มมากขึ้น (สกล วรเจริญศรี 2558: 34) โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาสมรรถนะด้านจรรยาบรรณของผู้ให้คำปรึกษา มีดังต่อไปนี้

สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย ได้มีการประชุมเพื่อจัดทำจรรยาบรรณของนักแนะแนว ได้ดังนี้ (วัชรีย์ ทรัพย์มี 2533: 22)

1. ต้องรักษาความลับและรักษาประโยชน์ของผู้รับคำปรึกษา
2. ต้องมีความศรัทธาต่องานช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ รับผิดชอบต่อหน้าที่อย่างเคร่งครัด และมีวิจรรณญาณอันดี
3. ต้องให้บริการในขอบเขตความสามารถของตน ไม่มีการหลอกลวงผู้มาขอรับคำปรึกษา เพื่อหาประโยชน์ส่วนตน
4. ต้องประพฤติตนอยู่ในขอบข่ายศีลธรรมจรรยาบรรณอันดีงาม เป็นผู้ทรงคุณธรรม มีความเมตตากรุณาแก่ผู้มาขอรับคำปรึกษา
5. ต้องยึดมั่นในวิชาชีพ เคารพสิทธิของผู้มารับคำปรึกษา ไม่มีอคติในการให้คำปรึกษา

พงษ์พันธ์ พงษ์โสภณและวิไลลักษณ์ พงษ์โสภณ (2556: 17-18). กล่าวว่า จรรยาบรรณของผู้ให้บริการปรึกษา มีดังนี้

1. ธรรมชาติของผู้ให้คำปรึกษา มีดังนี้
  - 1.1 ผู้ให้คำปรึกษาต้องมีความรับผิดชอบ มีความศรัทธาในงานอาชีพของตนต่อการช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ มีการใช้กลวิธีในการคิดหาเหตุผลเป็นหลัก มีการยอมรับและความเข้าใจในความสามารถของตนเอง หรือการแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในสิ่งที่ตนเองไม่สามารถควบคุมได้เหนืออำนาจหน้าที่ หรือไม่ใช้สิทธิในการกระทำอันคุกคามต่อผู้รับบริการปรึกษาให้ปฏิบัติตาม

1.2 การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม เพื่อเป็นตัวอย่างแก่นักเรียน นิสิต นักศึกษา และบุคคลทั่วไป ภายใต้ขอบเขตของศีลธรรมและจริยธรรมที่ดีงาม เพื่อสร้างความศรัทธา และสัมพันธภาพที่ดีงามตลอดไป

2. ความลับในวิชาชีพของผู้ให้บริการปรึกษา ผู้ให้คำปรึกษาต้องรักษาความลับในทุกเรื่องราวในการให้คำปรึกษา ยกเว้นกรณีความลับที่จะต้องเปิดเผยตามข้อบังคับของกฎหมาย เพื่อปกป้องสิทธิของผู้รับคำปรึกษา

จากสมรรถนะด้านจรรยาบรรณในข้างต้น ผู้วิจัยได้ใช้สมรรถนะด้านจรรยาบรรณของผู้ให้คำปรึกษาของสมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย (วัชร ทรัพย์มี 2533: 22) มาเป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถาม ซึ่งประกอบด้วย ต้องรักษาความลับและรักษาประโยชน์ของผู้รับคำปรึกษา ต้องมีความศรัทธาต่องานช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ รับผิดชอบต่อหน้าที่อย่างเคร่งครัด และมีวิจรรณญาณอันดี ต้องให้บริการในขอบเขตความสามารถของตน ไม่มีการหลอกลวงผู้มาขอรับคำปรึกษา เพื่อหาประโยชน์ส่วนตน. ต้องประพฤติตนอยู่ในขอบข่ายศีลธรรมจรรยาบรรณอันดีงาม เป็นผู้ทรงคุณธรรม มีความเมตตากรุณาแก่ผู้มาขอรับคำปรึกษา และ ต้องยึดมั่นในวิชาชีพ เคารพสิทธิของผู้มารับคำปรึกษา ไม่มีอคติในการให้คำปรึกษา

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นักวิชาการได้ทำการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาของการบริการให้คำปรึกษาในโรงเรียน และสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา มีดังนี้

ซาราและเอเดกอย (Sara; & Eadaoin. 2010: 219-234) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินการแนะแนวและการให้คำปรึกษาในโรงเรียน การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพซึ่งทำการสำรวจโดยการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างกับครูทั่วไปใน โรงเรียนมัธยมศึกษา 12 แห่งของฮ่องกง โดยการศึกษาพบว่าปัจจัยที่ผลต่อการดำเนินการแนะแนวและการให้คำปรึกษาในโรงเรียน ประกอบด้วย 1) การดูแลและให้คำแนะนำในการดำเนินการการแนะแนวและการให้คำปรึกษาในโรงเรียนให้แก่ครูทั่วไปในโรงเรียน พร้อมทั้งให้กำลังใจในการปฏิบัติงานจะทำให้ครูทั่วไปในโรงเรียนมีกำลังใจที่จะช่วยเหลือดูแลนักเรียน 2) การยอมรับว่าบทบาทหน้าที่ในการแนะแนวและการให้คำปรึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา โรงเรียนควรจะมีนโยบายให้ครูคนอื่น ๆ ให้สามารถแนะแนวและให้คำปรึกษาแก่นักเรียนได้ มิใช่เพียงแต่ผู้ให้บริการการแนะแนวและการให้คำปรึกษาในโรงเรียน 3) มีการร่วมมือระหว่างครูผู้ให้บริการการแนะแนวและให้คำปรึกษาในโรงเรียน ผู้เชี่ยวชาญด้านการให้คำปรึกษาและครูทั่วไป เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีการในการแนะแนวและการให้คำปรึกษาระหว่างกัน 4) มีการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาสมรรถนะการบริการการแนะแนวและการให้คำปรึกษาแก่ครูทุกคน และ 5) ในการเรียนรู้ในสาขาวิชาชีพที่ต้องเป็นครูต้องได้เรียนวิชาการแนะแนวและการให้คำปรึกษาเป็นวิชาหลัก ไม่ใช่วิชาเลือก เพื่อช่วยให้ผู้ที่จะมาเป็นผู้มีความเข้าใจในการบริการแนะแนวให้การศึกษาแก่นักเรียน

แมลลิน แคมป์เบลล์ และซูซาน (Marilyn; Campbell; & Susan. 2014: 181-197) ได้ทำการศึกษาศาสนาการณและแนวการบริการให้คำปรึกษาเชิงจิตวิทยาในโรงเรียน ในปัจจุบันและอนาคตของประเทศออสเตรเลีย ซึ่งพบว่าการบริการให้คำปรึกษาเชิงจิตวิทยาในโรงเรียน กำลังอยู่ในขั้นการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลง โดยปรับปรุงทั้งหมด 3 ด้านที่สำคัญคือการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างองค์กรและเป็นค่าคงที่ในด้านการบริการให้คำปรึกษาเชิงจิตวิทยาในโรงเรียน ในบริบทของออสเตรเลีย เช่น การมีผู้เชี่ยวชาญ มีสมาคมของผู้ให้คำปรึกษา มีการเรียนเพื่อเตรียมความพร้อมในการเป็นผู้ให้คำปรึกษาจนถึงในระดับปริญญาเอก ประการที่สองลักษณะของบทบาทการให้คำปรึกษาโรงเรียนมีแนวโน้มที่จะยังคงเหมือนเดิม แต่ด้วยสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลง ภัยจากอินเทอร์เน็ต ที่ส่งผลให้เกิดปัญหาทางสุขภาพจิต ซึ่งจำเป็นต้องให้ความสำคัญในระดับวาระแห่งชาติ ประการที่สามแต่ละรัฐในประเทศออสเตรเลียมีความแตกต่างกัน ทั้งงบประมาณ บทบาทหน้าที่และความต้องการการฝึกอบรมการบริการให้คำปรึกษาเชิงจิตวิทยาในโรงเรียนและแนวทางการให้คำปรึกษาในอนาคตของออสเตรเลียมีแนวโน้มว่าจะเป็นการให้คำปรึกษาผ่านเทคโนโลยีการสื่อสาร ซึ่งมีการเติบโตอย่างรวดเร็ว ทางกรให้คำปรึกษาทางโทรศัพท์และการให้คำปรึกษาผ่านเว็บไซต์ต่าง ๆ ซึ่งต้องมีการควบคุมประสิทธิภาพในการให้คำปรึกษาและคุณธรรมจริยธรรมของผู้ให้คำปรึกษา

วินัย ลิ้มบุปศิริพร (2544: 96) ที่ทำการศึกษากการพัฒนาางานบริการแนะแนวโรงเรียนทำนอง ยาง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า การสนับสนุนจากผู้บริหารสถานศึกษา เป็นสิ่งที่จำเป็นต่อการแนะแนวและให้คำปรึกษาแก่นักเรียน ถ้าผู้บริหารและคณะครูไม่มีการประสานงานที่ดีซึ่งกันและกัน ทำให้ผู้ให้คำปรึกษาและครูแนะแนวขาดขวัญและกำลังใจในการทำงาน ไม่ได้รับการส่งเสริมในการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถของตนเองในการแนะแนวและการให้คำปรึกษา การมีแผนการปฏิบัติงานไม่ชัดเจน ทำให้ได้รับงบประมาณอย่างจำกัด รวมถึงบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนวยังขาดการประชาสัมพันธ์และประสานงานกัน ทำให้นักเรียน ผู้ปกครอง ครู และชุมชนไม่ให้ความร่วมมือในการแนะแนวเท่าที่ควร ซึ่งผู้บริหารควรให้การสนับสนุนในการแนะแนวอย่างจริงจัง เพื่อให้เกิดการแนะแนวและการให้คำปรึกษาที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

จิตติพงศ์ ไพลกลาง (2547: 65; 77; 79-80) ได้ทำการศึกษาปัญหาการดำเนินงานแนะแนวด้านการให้คำปรึกษาโรงเรียนโนนไทยคุรุอุปถัมภ์ อำเภอนोनไทย จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัญหาการแนะแนว นักเรียนไม่เห็นความสำคัญในการให้คำปรึกษา ทำให้นักเรียนไม่มาขอรับคำปรึกษากับครูแนะแนว นักเรียนมีการตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยตนเอง ทำให้นักเรียนมีข้อผิดพลาดในการดำเนินชีวิตอยู่เสมอ การจัดการเรียนการสอนวิชาแนะแนวไม่น่าสนใจ ทำให้นักเรียนมีปัญหาด้านการเรียน ได้แก่ นักเรียนสอบตก ต้องสอบซ่อม การเลือกแผนการเรียนผิดพลาด การเลือกกิจกรรมชุมนุมไม่ตรงกับความต้องการของนักเรียน มักจะปฏิบัติตามเพื่อน ๆ โดยไม่คำนึงถึงความถนัดและความสามารถของตนเอง 2) ปัญหาด้านทักษะ ครูแนะแนวไม่ได้จบ

การศึกษาด้านจิตวิทยาการแนะแนวและการให้คำปรึกษา ทำให้ครูมีบุคลิกภาพที่ไม่เหมาะสมในการให้คำปรึกษา และ 3) การแนะแนวผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนไม่มีการแจ้งข้อมูลในการจัดกิจกรรมแนะแนวด้านการให้คำปรึกษาให้ผู้ปกครองนักเรียนได้ทราบ เพื่อให้การแนะแนวในการปกครองได้มีส่วนร่วมในการช่วยเหลือและดูแลนักเรียน

ทศพร ภูผาธรรม (2547: 107) ได้ทำการศึกษาสภาพปัญหาทางบริการแนะแนวโรงเรียนท่าขอนยางพิทยาคม อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาของงานบริการแนะแนวส่วนใหญ่เกิดจากครูแนะแนวยังขาดความรู้ความเข้าใจ ความสามารถและทักษะในการดำเนินการในงานแนะแนวและการให้คำปรึกษา รวมทั้งไม่มีห้องให้คำปรึกษาเป็นสัดส่วน ทำให้นักเรียนไม่เห็นความสำคัญของการแนะแนว เมื่อนักเรียนมีปัญหา นักเรียนไม่กล้ามาขอรับคำปรึกษา นักเรียนจึงคิดและตัดสินใจในการแก้ปัญหาด้วยตนเอง ทำให้นักเรียนอาจแก้ปัญหาผิดพลาดได้ง่าย

กมลวรรณ เทียงธรรม (2547: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานแนะแนว ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมาประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้บริหารโรงเรียนและครูแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา รวมทั้งสิ้นจำนวน 281 คนเครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดนครราชสีมา โดยรวม มีสภาพการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อแยกวิเคราะห์เป็นรายด้านพบว่า ด้านการวางแผน มีสภาพการบริหารอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการจัดองค์การด้านการจัดเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน ด้านการอำนวยการ และด้านการประเมินผล มีสภาพการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง 2) ปัญหาการบริหารงานแนะแนว ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา นครราชสีมา โดยรวม มีปัญหาการบริหารงานแนะแนวอยู่ในระดับน้อย ไม่ว่าจะเป็นด้านการวางแผน ด้านการจัดจัดการองค์การ ด้านการจัดเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน ด้านการอำนวยการและด้านการประเมินผล มีปัญหาการบริหารงานแนะแนวอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน และ 3) ผลการเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการบริหารงานแนะแนวผู้บริหารโรงเรียนและครูแนะแนว ในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีทัศนคติต่อสภาพและปัญหาการบริหารงานแนะแนว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนขนาดใหญ่มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาการบริหารงานแนะแนวน้อยกว่าโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดเล็ก และโรงเรียนขนาดกลางมีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาการบริหารงานแนะแนวน้อยกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก

ผกาพรรณ อุษสกุล (2551: บทคัดย่อ) วิจัยประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาการบริการให้คำปรึกษาของครูแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษาประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า 1) ครูแนะแนวมีความจำเป็นเพื่อพัฒนาการบริการให้คำปรึกษาของครูแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษาทุกด้านด้านที่มีความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาการบริการให้คำปรึกษาของครูแนะแนวในโรงเรียน

มัธยมศึกษาที่เร่งด่วนที่สุด คือ ด้านการปฏิบัติ ให้คำปรึกษา รองลงมาคือ ด้านการวางแผนงานให้คำปรึกษา และด้านคุณลักษณะผู้ให้คำปรึกษาตามลำดับ และการจัดลำดับความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาการบริการให้คำปรึกษาของครูแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า ด้านคุณลักษณะผู้ให้คำปรึกษาที่เร่งด่วนที่สุดคือ การพัฒนาตัวเองด้วยการใฝ่หาความรู้ รองลงมาคือ ความสามารถในการคิดและตอบสนองต่อข้อมูลของนักเรียน และความสามารถในการวิเคราะห์และสรุปข้อมูลจากการฟังนักเรียน ตามลำดับ ด้านการวางแผนการงานการให้คำปรึกษาที่เร่งด่วนที่สุด คือ การจัดตารางเวลาให้ผู้ที่ต้องการรับการปรึกษาได้เข้ามาใช้บริการ รองลงมาคือ การจัดเตรียมอุปกรณ์เครื่องมือต่างๆ เช่นแบบสอบถาม ฯลฯ ไว้สำหรับการให้คำปรึกษา การวางแผนติดต่อประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางเพื่อส่งต่อนักเรียนกรณีนักเรียนมีปัญหาตามลำดับ ด้านการปฏิบัติ ให้คำปรึกษาประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือกระบวนการให้คำปรึกษาที่เร่งด่วนที่สุด คือ การพัฒนาการติดตามผลของความสำเร็จหลังการให้คำปรึกษา รองลงมาคือ การพัฒนาการแนะนำกระบวนการรับการปรึกษาให้นักเรียนเข้าใจ และการพัฒนาให้นักเรียนตระหนักและให้ความสำคัญในการแก้ปัญหา ตามลำดับ 2) สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาการบริการให้คำปรึกษาของครูแนะแนวภาระงานที่รับผิดชอบมีจำนวนมาก การไม่สำเร็จการศึกษาสาขาการแนะแนวหรือจิตวิทยาการให้คำปรึกษา ขาดผู้รับผิดชอบในการประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องไม่เข้าใจการให้คำปรึกษาทำให้ขาดการทำงานเชื่อมโยงกับครูนักเรียน ผู้ปกครอง ขาดการถ่ายทอดความรู้ ในการให้คำปรึกษา ขาดโอกาสในการประชาสัมพันธ์การให้คำปรึกษาขาดงบประมาณ และ 3) แนวทางเพื่อพัฒนาการบริการให้คำปรึกษาของครูแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษาแนวทางเพื่อพัฒนาการบริการให้คำปรึกษาของครูแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษาด้านคุณลักษณะผู้ให้คำปรึกษาที่สำคัญที่สุด คือการแบ่งเวลาพัฒนาความรู้ การแสวงหาความรู้ จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายด้านการวางแผนงานให้คำปรึกษา ที่สำคัญที่สุด คือ การแต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการประสานงานกับครูแนะแนวในแต่ละเขตพื้นที่ การตั้งเครือข่ายครูแนะแนวภายในโรงเรียน การสร้างเครือข่ายครู ผู้ปกครอง และหน่วยงานอื่นนอกสถานศึกษาเพื่อติดต่อนักเรียนที่มีปัญหาด้านการปฏิบัติให้คำปรึกษา คือ การอบรมเชิงปฏิบัติการ

ธนตพร พูนปริญญา (2553: 114-116) ได้ทำการศึกษาสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของครูแนะแนวในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดสกลนคร จำนวน 10 คน โดยการสนทนากลุ่ม ผลการวิจัยพบว่า 1) ด้านการเตรียมบุคลากรและการปฏิบัติงานแนะแนว บุคลากรที่รับผิดชอบขาดความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์ในงานแนะแนวเนื่องจากครูแนะแนวส่วนใหญ่ไม่ได้จบสาขาแนะแนวหรือจิตวิทยาการให้คำปรึกษาโดยตรง ทำให้ขาดความรู้และทักษะในการจัดบริการแนะแนว ทำให้การจัดแนะแนวไม่ครอบคลุม และไม่สามารถตอบสนองความต้องการของนักเรียนได้ รวมถึงการขาดสื่อ อุปกรณ์ทางการแนะแนวที่ทันสมัย ทำให้ประสิทธิภาพในการจัดการแนะแนวลดน้อยลง รวมถึงครูมีภาระงานอื่นที่ต้องรับผิดชอบเป็นจำนวนมาก ทำให้ครูไม่สามารถพัฒนาความรู้ความสามารถในการแนะแนวได้อย่างเต็มที่ และการ

สนับสนุนจากผู้บริหารนั้น ผู้บริหารไม่มีความรู้ความเข้าใจในการแนะแนว ผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญในงานแนะแนว จึงส่งผลให้การติดต่อประสานงานแก่ผู้เกี่ยวข้องหรือองค์กรภายนอกทำได้ยาก 2) ด้านการวางแผนงานแนะแนว ซึ่งได้งบประมาณน้อยและไม่เพียงพอต่อการดำเนินงานแนะแนวให้มีประสิทธิภาพได้ รวมถึงการที่ครูมีการเขียนแผนปฏิบัติงานแนะแนวไม่เป็นไปตามมาตรฐานของงานแนะแนว ทำให้การจัดบริการแนะแนวไม่ครอบคลุมตามมาตรฐานการปฏิบัติงานแนะแนว 3) ด้านการประชาสัมพันธ์ของการแนะแนว ครูไม่เข้าใจในระบบการประชาสัมพันธ์การแนะแนว ไม่มีการประสานงานร่วมมือกับบุคลากรทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ทำให้นักเรียนไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารในการศึกษาต่อได้ และ 4) การประเมินผลงานแนะแนว ครูไม่มีความรู้ความเข้าใจในการใช้เครื่องมือในการติดตามผล ทำให้ครูไม่สามารถใช้เครื่องมือได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ธนกร พยัคฆ์ทอง (2554: 150-152) ที่ได้ทำการศึกษาระบบงานแนะแนวจังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า 1) งานศึกษารวบรวมข้อมูลของนักเรียนไม่มีการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นหมวดหมู่ ไม่ครอบคลุมงานที่ต้องการนำไปใช้ ข้อมูลที่จัดเก็บไม่ถูกต้องและไม่เป็นปัจจุบัน 2) งานสารสนเทศ มีการให้บริการข้อมูลสารสนเทศอยู่น้อยมาก 3) งานให้คำปรึกษา ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการให้คำปรึกษาเชิงจิตวิทยา ด้านการพัฒนาบุคลิกภาพ รวมถึงสถานที่ในการให้คำปรึกษาไม่เอื้อต่อผู้รับคำปรึกษา ทำให้การให้คำปรึกษาไม่มีประสิทธิภาพลดน้อยลง 4) งานป้องกัน ส่งเสริม พัฒนา ช่วยเหลือในด้านของการพัฒนาบุคลิกภาพและการประกอบอาชีพน้อยมาก และ 5) งานติดตามประเมินผลไม่มีความครอบคลุมทุกงาน ทำให้ไม่สามารถนำผลมาพัฒนางานได้อย่างสมบูรณ์

กฤตวรรณ คำสม (2554: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาและการพัฒนาสมรรถนะของนักศึกษาในการให้คำปรึกษาแก่เพื่อนการวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาองค์ประกอบสมรรถนะในการให้คำปรึกษาแก่เพื่อน การสร้างโปรแกรมฝึกอบรมสมรรถนะการให้คำปรึกษาแก่เพื่อน และการศึกษาผลของการนำโปรแกรมการฝึกอบรมสมรรถนะของนักศึกษาในการให้คำปรึกษาแก่เพื่อน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มอีสานเหนือ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มที่หนึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาองค์ประกอบจำนวน 1,000 คน กลุ่มที่สองเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ที่ได้รับคัดเลือกจากอาจารย์ที่ปรึกษาว่ามีคุณสมบัติเหมาะสมที่จะเข้าร่วมฝึกสมรรถนะในการให้คำปรึกษาจำนวน 24 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองจำนวน 12 คน และกลุ่มควบคุมจำนวน 12 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของสมรรถนะในการให้คำปรึกษาแก่เพื่อน พบว่า โมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของสมรรถนะในการให้คำปรึกษาแก่เพื่อนมีความสอดคล้องกลมกลืนข้อมูลเชิงประจักษ์ มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ในเกณฑ์สูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) โปรแกรมการฝึกอบรมสมรรถนะของนักศึกษาในการให้คำปรึกษาแก่เพื่อน ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ ขั้นเริ่มดำเนินการพัฒนา ขั้นดำเนินการพัฒนา ขั้นสรุป และขั้นนำไปใช้ โครงสร้างเนื้อหาของโปรแกรมครอบคลุมองค์ประกอบด้านความรู้

เจตคติ และทักษะการให้คำปรึกษา ในแต่ละขั้นตอนได้นำเทคนิคจากทฤษฎีทางจิตวิทยามาใช้ในการฝึกอบรม และผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ โดยมีดัชนีความสอดคล้องเฉลี่ยเท่ากับ 2.80 – 4.00 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานไม่เกิน 1.00 ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการฝึกสมรรถนะการให้คำปรึกษาแก่เพื่อนได้ และ 3) ผลการใช้โปรแกรมสมรรถนะของนักศึกษาในการให้คำปรึกษาแก่เพื่อน พบว่า ในกลุ่มทดลองสมรรถนะในการให้คำปรึกษาแก่เพื่อนทุกองค์ประกอบ หลังการทดลอง และหลังติดตามผล สูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่า ก่อนการทดลองกลุ่มทดลองมีคะแนนสมรรถนะในการให้คำปรึกษาแก่เพื่อนด้านความรู้ และด้านทักษะ ไม่แตกต่างกับกลุ่มควบคุม แต่มีคะแนนด้านเจตคติสูงกว่ากลุ่มควบคุม สำหรับหลังทดลอง และหลังติดตามผลกลุ่มทดลองมีคะแนนทุกองค์ประกอบ สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมทรง สีสมและคณะ (2554: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาสภาพการดำเนินการแนะแนวของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี ปีการศึกษา 2551 จำนวน 345 คน เครื่องมือที่ได้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปพบว่า (1) สภาพการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนที่มีการดำเนินงาน ทั้งโดยรวม และรายด้าน ทั้ง 5 ด้านคืองานศึกษา สำรวจ ข้อมูล งานสารสนเทศ งานให้คำปรึกษา งานป้องกัน ส่งเสริม พัฒนาช่วยเหลือ และงานติดตามและประเมินผล อยู่ในระดับมาก แต่ควรที่จะมีจุดมุ่งหมายเพื่อจะช่วยผู้เรียนทั้งด้านการศึกษา ด้านงานอาชีพ ด้านชีวิต และสังคมให้เกิดการเรียนรู้ และเข้าใจตนเอง รู้ว่าปัญหาของตนเองอยู่ที่ไหน ควรจะแก้ไขอย่างไรการแก้ไขนั้นมีกี่ทาง และควรเลือกทางใด จึงจะเหมาะสมกับตนเองมากที่สุด พร้อมทั้งเกิดความรับผิดชอบในการช่วยตนเองอย่างจริงจัง และเพื่อเป็นแกนนำให้ความรู้ คำแนะนำแก่ครู ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องในการรู้จักและเข้าใจผู้เรียนด้วยวิธีการ ปัญหาการจัดการจัดบริการแนะแนวในแต่ละบริการ คือครูไม่มีเวลาในการรวบรวมข้อมูล ขาดเอกสารข้อมูลในการให้บริการและขาดคนที่มีความรู้ความสามารถในการจัดปายนิเทศ นักเรียนไม่กล้าขอคำปรึกษา นักเรียนไม่ให้ความสนใจในบริการ ขาดบุคลากรแนะแนวโดยตรง ความไม่พร้อมของโรงเรียน การขาดคู่มือ ขาดการติดต่อกับแหล่งข้อมูลภายนอก และการที่ครูมีภาระงานมากเกินไป (2) ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ในภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 ส่วนรายด้านมีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ด้านงานสารสนเทศ และด้านงานให้คำปรึกษา ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ได้กำหนด (3) เขตพื้นที่การศึกษาที่แตกต่างกัน ในภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 ส่วนรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้านซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ได้กำหนด

ปทุม มหาปราบ (2557: 37; 40) ได้ทำการศึกษาปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีอยุธยา เขต 1 โดยกลุ่ม

ตัวอย่างเป็นผู้บริหารโรงเรียน ครูแนะแนว และผู้เชี่ยวชาญ รวมจำนวนทั้งสิ้น 354 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัญหาด้านการบริการรวบรวมข้อมูลในการเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ 2) ปัญหาด้านบริการสารสนเทศ เป็นการจัดหาแหล่งข้อมูลความรู้ด้านการศึกษาอาชีพและด้านบุคลิกภาพการปรับตัวในสังคมที่มีความหลากหลายและเพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน 3) ปัญหาด้านบริการให้คำปรึกษา เป็นการมอบหมายให้บุคคลดำเนินการให้คำปรึกษา 4) ปัญหาด้านบริการจัดวางตัวบุคคล เป็นการตรวจสอบคุณสมบัตินักเรียนเพื่อเข้ารับทุนการศึกษา และ 5) ปัญหาด้านการบริการติดตามผล เป็นการแต่งตั้งคณะกรรมการการวางแผนบริการติดตามผล

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องสภาพปัญหาของการให้คำปรึกษาในโรงเรียนและสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียน จะนำไปสู่แนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเพื่อทำการศึกษาสภาพปัญหาและวิเคราะห์องค์ประกอบของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นเพื่อสภาพปัญหาของการบริการให้คำปรึกษาในโรงเรียนและสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยมีวิธีดำเนินงานวิจัยในแต่ละระยะ ดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหาของการบริการให้คำปรึกษาในโรงเรียนและสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาสำหรับงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 24 และเขต 25

การกำหนดผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์

ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ เป็นครูที่มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์เกี่ยวกับการแนะแนวและการให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา จำนวน 5 คน โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีเกณฑ์ดังนี้

1. ครูที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนวหรือจิตวิทยาการให้คำปรึกษา
2. ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานแนะแนวหรือจิตวิทยาการให้คำปรึกษาตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป
3. ครูที่ปฏิบัติงานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 24 และเขต 25

การสร้างแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างของสภาพปัญหาของการบริการให้คำปรึกษาในโรงเรียนและสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างของสภาพปัญหาของการบริการให้คำปรึกษาในโรงเรียน และสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา มีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือการวิจัย ดังนี้

1. ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาของการบริการให้คำปรึกษาในโรงเรียน และสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง
2. สร้างแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างของสภาพปัญหาของการบริการให้คำปรึกษาในโรงเรียนและสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยสร้างคำถามให้สอดคล้องกับคำถามการวิจัยและความมุ่งหมายการวิจัย
3. ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างของสภาพปัญหาของการบริการให้คำปรึกษาในโรงเรียน และสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน

3 ท่าน เพื่อทำการพิจารณาความสอดคล้องตามความมุ่งหมายของการวิจัยและนิยามศัพท์เฉพาะ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 แล้วผู้วิจัยปรับปรุงข้อคำถามให้เหมาะสมตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

4. ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างของสภาพปัญหาของการบริการให้คำปรึกษาในโรงเรียน และสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ไปทำการสัมภาษณ์กับครูที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มีประสบการณ์ในการทำงานแนะแนวตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป อยู่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 24 และเขต 25 จำนวน 5 คน

5. ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อให้ทราบถึงสภาพปัญหาของการบริการให้คำปรึกษาในโรงเรียน และสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา

ตัวอย่างข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ของสภาพปัญหาของการบริการให้คำปรึกษาในโรงเรียน

00. ท่านคิดว่าการดำเนินและการปฏิบัติงานการให้คำปรึกษา อะไรที่เป็นปัญหาและอุปสรรคในการให้คำปรึกษา

00. อะไรที่จะทำให้การให้บริการให้คำปรึกษาในโรงเรียนประสบความสำเร็จ

00. นอกเหนือจากปัญหาดังกล่าวแล้ว ท่านคิดว่าประเด็นปัญหาที่จะกล่าวต่อไปนี้เป็นอุปสรรคและการดำเนินการของท่านด้วยหรือไม่ อย่างไร

ตัวอย่างข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ของสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียน

00. ท่านคิดว่าความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้จำเป็นหรือไม่ในการทำงาน

00. ในฐานะที่อาจารย์ทำหน้าที่การแนะแนวมานาน อาจารย์คิดว่าเจตคติใดเป็นเจตคติที่มีความสำคัญที่สุด

00. ทักษะการให้คำปรึกษามีความจำเป็นหรือไม่ ควรจะมีในการดำเนินการอย่างไรบ้าง

00. ในฐานะที่ท่านเป็นครูแนะแนวที่ให้คำปรึกษาแก่นักเรียน ท่านคิดว่าคุณลักษณะที่สำคัญในการให้คำปรึกษา มีอะไรบ้าง

00. ในฐานะที่ท่านเป็นครูแนะแนวที่ให้คำปรึกษาแก่นักเรียน ท่านคิดว่าจรรยาบรรณที่สำคัญในการให้คำปรึกษา มีอะไรบ้าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือขอความร่วมมือเพื่อการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นครูแนะแนวที่อยู่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 24 และเขต 25 จำนวน 5 คน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาสภาพปัญหาในการดำเนินงานการบริการให้คำปรึกษาและสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา
2. ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ครูที่อยู่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 24 และเขต 25 จำนวน 5 คน ตามวันและเวลาที่กำหนดไว้
3. นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา เพื่อทำการสรุปสภาพปัญหาการดำเนินงานและสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียน เพื่อนำไปสู่แนวทางในการสร้างแบบสอบถามเพื่อยืนยันองค์ประกอบสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อทำการสรุปสภาพปัญหาการดำเนินงานและสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา

ระยะที่ 2 การศึกษาองค์ประกอบสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย เป็นครูที่มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับการแนะแนวและการให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 และเขต 25 จำนวน 400 คน

การสร้างแบบสอบถามสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือวิจัยดังนี้

1. ผู้วิจัยข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์สมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาโรงเรียนระดับมัธยมศึกษามาเป็นแนวทางในการกำหนดข้อคำถามในแบบสอบถามสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา
2. ผู้วิจัยทำการสร้างแบบสอบถามสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยจะมีลักษณะเป็นแบบมาตรวัดแบบประมาณค่า (Rating Scale) โดยแบ่งออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก น้อย และน้อยที่สุด ให้มีความสอดคล้องกับความมุ่งหมายของการวิจัยและนิยามศัพท์เฉพาะ

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อทำการพิจารณาความสอดคล้องตามความมุ่งหมายของการวิจัยและนิยามศัพท์เฉพาะ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 แล้วผู้วิจัยนำข้อคำถามของแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ได้จำนวนข้อคำถามจำนวน 112 ข้อ

4. ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลแบบสอบถามกับครูผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 24 และเขต 25 โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างของคนที่ 10 จากกลุ่มตัวอย่างที่ได้ทั้งหมด มาทำการทดลองใช้แบบสอบถามสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ได้จำนวนทั้งสิ้น 40 คน แล้วนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้การหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item - Total Correlation) ในแต่ละด้าน ได้ข้อคำถามจำนวนทั้งสิ้น 100 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.21-0.71 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95 ดังตาราง 2

ตาราง 2 ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา (n=40)

สมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียน	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	ค่าความเชื่อมั่น
สมรรถนะด้านความรู้	1-73	0.20-0.60	0.91
สมรรถนะด้านเจตคติ	74-83	0.26-0.55	0.78
สมรรถนะด้านทักษะ	84-96	0.26-0.55	0.78
สมรรถนะด้านคุณลักษณะ	97-106	0.27-0.69	0.82
สมรรถนะด้านจรรยาบรรณ	107-112	0.30-0.80	0.83
รวม	1-112	0.21-0.71	0.95

5. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา มาทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันต่อไป

ตัวอย่างแบบสอบถามสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา

คำชี้แจง จงพิจารณาข้อความแต่ละข้อ และขีดเครื่องหมาย / ลงในช่องคำตอบที่สอดคล้องกับความคิดเห็นของครูผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษามากที่สุดเพียงช่องเดียว โดยพิจารณาเกณฑ์ในการเลือกตอบ ดังต่อไปนี้

มากที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นมีความสอดคล้องกับสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนในระดับมากที่สุด

มาก หมายถึง ข้อความนั้นมีความสอดคล้องกับสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนในระดับมาก

น้อย หมายถึง ข้อความนั้นมีความสอดคล้องกับสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนในระดับน้อย

น้อยที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นมีความสอดคล้องกับสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	การประเมิน			
		มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
00	สมรรถนะด้านความรู้ การให้คำปรึกษาเป็นกระบวนการช่วยเหลือนักเรียนให้เข้าใจปัญหาและตัดสินใจแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเองโดยครูทำหน้าที่เอื้ออำนวยให้นักเรียนได้คิดแก้ปัญหา				
00	สมรรถนะด้านเจตคติ ท่านมีความเชื่อว่ามนุษย์สามารถพัฒนา เปลี่ยนแปลงแก้ไขตนเองได้				
00	สมรรถนะด้านทักษะ เมื่อมีการให้คำปรึกษาท่านสบตาขณะที่รับฟังเรื่องราวของนักเรียน				
00	สมรรถนะด้านคุณลักษณะ ท่านรับรู้ว่าเป็นคนที่ยอมรับและเข้าใจนักเรียน				
00	สมรรถนะด้านจรรยาบรรณ ท่านให้ความเคารพและคำนึงถึงสวัสดิภาพของนักเรียน				

เกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถามสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา

ระดับความถี่	คะแนนในข้อความทางบวก	คะแนนในข้อความทางลบ
มากที่สุด	4	1
มาก	3	2
น้อย	2	3
น้อยที่สุด	1	4

เกณฑ์การแปลความหมายของแบบสอบถามสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา

ระดับค่าเฉลี่ยรายข้อ	การแปลความหมาย
1.00-1.75	มีสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนอยู่ในระดับน้อยที่สุด
1.76-2.51	มีสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนอยู่ในระดับน้อย
2.52-3.27	มีสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนอยู่ในระดับมาก
3.28-4.00	มีสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือขอความร่วมมือเพื่อการวิจัยจากทางบัณฑิตวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒถึงผู้อำนวยการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 24 และเขต 25 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในช่วงเดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2560

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา จากนั้นนำแบบสอบถามสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลมาตรวจสอบและคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์ ได้แบบสอบถามทั้งหมด 360 ชุด คิดเป็นร้อยละ 90.00

4. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามสมรรถนะของในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาที่สมบูรณ์มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนระหว่างโมเดลการวัดสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา กับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบซึ่งมีการประมาณค่าพารามิเตอร์โดยใช้วิธีการประมาณค่าความเป็นไปได้สูงสุด (Maximum Likelihood: ML)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 การหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยใช้สูตรวัดดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC)

2.2 การหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อของสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยการหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับภาพรวม (Item-Total Correlation) ซึ่งหาได้จากสูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Coefficient Correlation)

2.3 การหาค่าความเชื่อมั่นของสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา หาได้จากสูตรสัมประสิทธิ์ของแอลฟาของครอนบาค (Coefficient Cronbach 's Alpha)

2.3 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) โดยมีการประมาณค่าพารามิเตอร์ โดยใช้วิธีการประมาณค่าความเป็นไปได้สูงสุด (Maximum Likelihood: ML) ซึ่งพิจารณาจากค่าไค-สแควร์ (χ^2) ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness of Fit Index) ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted Goodness of Fit Index) ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ (Comparative Fit Index) ค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนโดยประมาณ (Root Mean Square Error of Approximation) และค่าดัชนีรากมาตรฐานของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ (Standard Root Mean Square Residual)

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

N	แทน	จำนวนกลุ่มเป้าหมาย
p	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ
χ^2	แทน	ค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-Square)
CFI	แทน	ดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ (Comparative Fit Index)
GFI	แทน	ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness of Fit Index)
AGFI	แทน	ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted Goodness of Fit Index)
RMSEA	แทน	ค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนโดยประมาณ (Root Mean Square Error of Approximation)
SRMR	แทน	ค่าดัชนีรากมาตรฐานของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ (Standard Root Mean Square Residual)
SC	แทน	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (Completely Standardize Solution)
SE	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Standard Error)
t	แทน	ค่าสถิติที (t-test)
CR	แทน	ค่าความเชื่อมั่นเชิงโครงสร้าง (Construct Reliability)

ตัวอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอข้อมูลเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดตัวอักษรย่อที่ใช้แทนตัวแปรแฝงและตัวแปรสังเกตได้ ดังนี้

KNO	แทน	สมรรถนะด้านความรู้
KNO1	แทน	ความรู้ความเข้าใจด้านการให้คำปรึกษา
KNO2	แทน	ความรู้ความเข้าใจด้านจิตวิทยา
KNO3	แทน	ความรู้ความเข้าใจด้านสังคม
ATT	แทน	สมรรถนะด้านเจตคติ
ATT1	แทน	การมองโลกในแง่ดี
ATT2	แทน	การมีความศรัทธา
ATT3	แทน	ความเต็มใจช่วยเหลือและให้ความสำคัญกับการให้คำปรึกษา
ATT4	แทน	ความเชื่อมั่นในความสามารถที่จะเลือกสิ่งต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง
SKI	แทน	สมรรถนะด้านทักษะ
SKI1	แทน	การใช้ทักษะการสร้างสัมพันธภาพ
SKI2	แทน	การใช้ทักษะให้คำปรึกษาเบื้องต้น
CHA	แทน	สมรรถนะด้านคุณลักษณะ
CHA1	แทน	การยอมรับและเข้าใจนักเรียน
CHA2	แทน	ความเห็นอกเห็นใจนักเรียน
CHA3	แทน	ความจริงใจและเป็นมิตร
CHA4	แทน	การมีไหวพริบปฏิภาณในการแก้ปัญหา
CHA5	แทน	การมีอารมณ์มั่นคง
CHA6	แทน	ความอดทน
CHA7	แทน	ความยุติธรรม
CHA8	แทน	ความใจเย็น
CHA9	แทน	การเปิดรับสิ่งใหม่ ๆ
CHA10	แทน	ความรับผิดชอบ
ETH	แทน	สมรรถนะด้านจรรยาบรรณ
ETH1	แทน	ความเคารพและรักษาสวัสดิภาพแก่นักเรียน
ETH2	แทน	การรักษาความลับของนักเรียน
ETH3	แทน	การนำกรณีศึกษาไปปรึกษากับเพื่อนร่วมวิชาชีพ
ETH4	แทน	ความช่วยเหลือเต็มความสามารถ
ETH5	แทน	ความศรัทธาต่อวิชาชีพ
ETH6	แทน	การยึดมั่นตามคุณธรรมศีลธรรม

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล เป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหาของการบริการให้คำปรึกษาในโรงเรียน ของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 และเขต 25

ตอนที่ 2 การศึกษาสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ห้วงค์ประกอบสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหาของการบริการให้คำปรึกษาในโรงเรียน ของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 และเขต 25

ผู้วิจัยทำการศึกษาสภาพปัญหาของการบริการให้คำปรึกษาในโรงเรียน และสิ่งที่จะทำให้การให้บริการให้คำปรึกษาในโรงเรียนประสบความสำเร็จ โดยผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ครูผู้ให้บริการให้คำปรึกษาเชิงจิตวิทยาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยข้อมูลทั่วไปเป็นครูเพศชายและหญิง อายุระหว่าง 36-56 ปี สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการให้คำปรึกษา และจิตวิทยาการแนะแนว มีประสบการณ์ทำงานแนะแนวอยู่ระหว่าง 6-34 ปี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 24 และเขต 25 จำนวน 5 คน ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการสภาพปัญหาในการดำเนินงานการบริการให้คำปรึกษา ดังตาราง 3

ตาราง 3 สภาพปัญหาของการบริการให้คำปรึกษาในโรงเรียน (n=5)

สภาพปัญหาของการบริการให้คำปรึกษา ในโรงเรียน	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	รวม
ด้านกายภาพ	/	/	/	/	/	5
1. ห้องให้คำปรึกษา	/	/	/	/	/	5
2. วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง	/	/	/	/	/	5
ด้านการสนับสนุนจากผู้บริหาร	/	/	/	/	/	5
สถานศึกษา						
1. นโยบายและแผนปฏิบัติการที่ชัดเจนใน การปฏิบัติหน้าที่	/	/	/	/	/	5
2. ผู้บริหารจัดสรรงบประมาณ	/	/	/	/	/	5
3. บุคลากรที่เกี่ยวข้องในการให้คำปรึกษา	/	/	/	/	/	5
ด้านการปฏิบัติงาน	/	/	/	/	/	5
1. สมรรถนะด้านความรู้	/	/	/	/	/	5
2. สมรรถนะด้านเจตคติ	/	/	/	/	/	5
3. สมรรถนะด้านทักษะ	/	/	/	/	/	5
4. สมรรถนะด้านคุณลักษณะ	/	/	/	/	/	5
5. สมรรถนะด้านจรรยาบรรณ	/	/	/	/	/	5

จากตาราง 3 พบว่า ครูทุกคนกล่าวถึงสภาพปัญหาของการบริการให้คำปรึกษาในโรงเรียน ด้านกายภาพ ด้านการสนับสนุนจากผู้บริหารสถานศึกษา และด้านการปฏิบัติงาน มีดังนี้

ด้านกายภาพ พบว่า ครูทุกคนมีปัญหาเรื่องห้องให้คำปรึกษาและวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยครูทุกคนมีความคิดเห็นว่า ไม่มีห้องให้คำปรึกษา ทำให้ต้องใช้สถานที่อื่น และวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการให้คำปรึกษามีจำนวนไม่เพียงพอต่อนักเรียน

ด้านการสนับสนุนจากผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ครูทุกคนมีปัญหาเรื่องนโยบายและแผนปฏิบัติการที่ชัดเจนในการปฏิบัติหน้าที่ ผู้บริหารจัดสรรงบประมาณ และบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการให้คำปรึกษา โดยครูส่วนใหญ่มีความคิดต่อนโยบายและแผนปฏิบัติการในการปฏิบัติหน้าที่ไม่ชัดเจน งบประมาณที่ได้ไม่เพียงพอต่อการให้คำปรึกษาและการแนะแนว ครูผู้ให้คำปรึกษาไม่ได้มีวุฒิการศึกษาด้านจิตวิทยาการแนะแนวหรือจิตวิทยาการให้คำปรึกษาโดยตรง ครูผู้ให้คำปรึกษามีบุคลิกภาพที่ทำให้นักเรียนไม่กล้าเข้ามาขอการให้คำปรึกษา รองลงมาคือ ผู้บริหารมีความคิดว่านักเรียนสามารถคิดเอง เก่งเอง และสามารถแก้ไขปัญหาเองได้ ทำให้ผู้บริหารมองว่าครูแนะแนวไม่

มีความจำเป็น ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญกับการงานแนะแนวทำให้กระทบต่องานให้คำปรึกษา
ธรรมชาติของผู้บริหารมีวุฒิสาขาใด ส่วนใหญ่หากเป็นด้านช่าง พละ ฯลฯ ก็จะทำให้ความสำคัญกับงาน
ในวุฒิการศึกษานั้น การเปลี่ยนผู้บริหารโรงเรียนทำให้มีการเปลี่ยนนโยบายในการให้คำปรึกษาและ
การแนะแนว และครูผู้ให้คำปรึกษามักจะให้คำปรึกษาแบบนำทางจากประสบการณ์ตนเองแก่ผู้รับ
คำปรึกษามากเกินไป

ด้านการปฏิบัติงาน พบว่า ครูมีปัญหาสมรรถนะด้านความรู้ สมรรถนะด้านเจตคติ
สมรรถนะด้านทักษะ สมรรถนะด้านคุณลักษณะ และสมรรถนะด้านจรรยาบรรณ

ตอนที่ 2 การศึกษาสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา

ผู้วิจัยทำการศึกษาสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียน โดยการสัมภาษณ์ครูผู้
ให้บริการให้คำปรึกษาเชิงจิตวิทยาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษาเขต 24 และเขต 25 จำนวน 5 ท่าน โดยผู้วิจัยได้ทำการสรุปข้อมูลการศึกษา
สมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาการศึกษาสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา
ดังนี้

ตาราง 4 สมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียน (n=5)

สมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียน	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	รวม
สมรรถนะด้านความรู้	/	/	/	/	/	5
ด้านการให้คำปรึกษา	/	/	/	/	/	5
ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของการให้คำปรึกษา	/	/	/	/	/	5
ธรรมชาติและเงื่อนไข	/	/	/	/	/	5
การให้คำปรึกษาควรเกิดจากความสมัครใจของผู้รับคำปรึกษา	/	/	/	/	/	5
การให้คำปรึกษาคือการสนทนาอย่างมีจุดมุ่งหมาย	/	/	/	/	/	5
การให้คำปรึกษาเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง มีการพบกันมากกว่า 1 ครั้ง	/	/	/	/	/	5
การให้คำปรึกษาไม่สามารถกำหนดวิธีการที่แน่นอนโดยการให้ความช่วยเหลือได้ ต้องมีการบูรณาการแนวคิดทฤษฎีให้เหมาะสมแก่ปัญหาของนักเรียนแต่ละคน	/	/	/	/	/	5
ความมุ่งหมาย	/	/	/	/	/	5
กระบวนการให้คำปรึกษา	/	/	/	/	/	5
ทฤษฎีทางการให้คำปรึกษาที่สำคัญต่าง ๆ	/	/	/	/	/	5
แบบยึดบุคคลเป็นศูนย์กลาง	/	/	/	/	/	5
แบบพฤติกรรมนิยม	/	/	/	/	/	5
แบบการเผชิญความจริง	/	/	/	/	/	5
แบบเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม	-	-	-	-	-	0
แบบความคิด พฤติกรรม	-	-	-	-	-	0
แบบเล่าเรื่องราว	-	-	-	-	-	0
แบบเชิงสร้างสรรค์	-	-	-	-	-	0
อื่นๆ แบบเกสตอลท์	/	/	/	/	/	5
ด้านจิตวิทยา	/	/	/	/	/	5
ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการของวัยรุ่น	/	/	/	/	/	5

ตาราง 4 (ต่อ)

สมรรถนะในการดำเนินงานการบริการ ให้คำปรึกษา	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	รวม
สุขภาพจิต	/	/	/	/	/	5
บุคลิกภาพ	/	/	/	/	/	5
ด้านสังคม	/	/	/	/	/	5
ข้อมูลต่าง ๆ ที่สำคัญกับการให้คำปรึกษา	/	/	/	/	/	5
ข้อมูลด้านอาชีพ	/	/	/	/	/	5
ข้อมูลด้านการศึกษาต่อ	/	/	/	/	/	5
ข้อมูลด้านการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม วัฒนธรรม	/	/	/	/	/	5
สมรรถนะด้านเจตคติ	/	/	/	/	/	5
การมองโลกในแง่ดี การมีความศรัทธา	/	/	/	/	/	5
เต็มใจช่วยเหลือและให้ความสำคัญกับการ ให้คำปรึกษา	/	/	/	/	/	5
เชื่อว่ามนุษย์สามารถที่จะเลือกสิ่งต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง	/	/	/	/	/	5
สมรรถนะด้านทักษะ	/	/	/	/	/	5
ทักษะการสร้างสัมพันธภาพ	/	/	/	/	/	5
ทักษะและเทคนิคการให้คำปรึกษา	/	/	/	/	/	5
การให้ความใส่ใจ	/	/	/	/	/	5
การตั้งคำถาม	/	/	/	/	/	5
การเจียบ	/	/	/	/	/	5
การฟัง	/	/	/	/	/	5
การสะท้อนความรู้สึก	/	/	/	/	/	5
การตีความ	/	/	/	/	/	5
การเผชิญหน้า	/	/	/	/	/	5
การสรุปความ	/	/	/	/	/	5
การทวนความ	/	/	/	/	/	5
การให้ข้อมูลย้อนกลับ	/	/	/	/	/	5

ตาราง 4 (ต่อ)

สมรรถนะในการดำเนินงานการบริการ ให้คำปรึกษา	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	รวม
สมรรถนะด้านคุณลักษณะ	/	/	/	/	/	5
ยอมรับและเข้าใจนักเรียน	/	/	/	/	/	5
เห็นอกเห็นใจนักเรียน	/	/	/	/	/	5
จริงใจและเป็นมิตร	/	/	/	/	/	5
มีไหวพริบปฏิภาณในการแก้ปัญหา	/	/	/	/	/	5
มีอารมณ์มั่นคง	/	/	/	/	/	5
อดทน	/	/	/	/	/	5
ยุติธรรม	/	/	/	/	/	5
ใจเย็น	/	/	/	/	/	5
เปิดรับสิ่งใหม่ ๆ	/	/	/	/	/	5
รับผิดชอบ	/	/	/	/	/	5
สมรรถนะด้านจรรยาบรรณ	/	/	/	/	/	5
เคารพและรักษาสวัสดิภาพแก่นักเรียน	/	/	/	/	/	5
รักษาความลับของนักเรียน	/	/	/	/	/	5
มีการนำปัญหานี้ไปปรึกษากับเพื่อนร่วม วิชาชีพ	/	/	/	/	/	5
ช่วยเหลือเต็มความสามารถ	/	/	/	/	/	5
ศรัทธาต่อวิชาชีพ	/	/	/	/	/	5
ยึดมั่นตามคุณธรรม ศีลธรรม	/	/	/	/	/	5

จากตาราง 4 สมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียน พบว่า ครูทุกคนให้ความสำคัญต่อสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนในทุกด้าน ประกอบด้วย สมรรถนะด้านความรู้ สมรรถนะด้านเจตคติ สมรรถนะด้านทักษะ สมรรถนะด้านคุณลักษณะ และสมรรถนะด้านจรรยาบรรณ มีดังนี้

สมรรถนะด้านความรู้ พบว่า ครูทุกคนให้ความสำคัญกับด้านการให้คำปรึกษา ประกอบด้วย ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของการให้คำปรึกษา ธรรมชาติและเงื่อนไข การให้คำปรึกษา ควรเกิดจากความสมัครใจของผู้รับคำปรึกษา การให้คำปรึกษาคือการสนทนาอย่างมีจุดมุ่งหมาย การให้คำปรึกษาเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง มีการพบกันมากกว่า 1 ครั้ง การให้คำปรึกษาไม่สามารถกำหนดวิธีการที่แน่นอนโดยการให้ความช่วยเหลือได้ ต้องมีการบูรณาการแนวคิดทฤษฎีให้เหมาะสมแก้ปัญหานักเรียนแต่ละคน ความมุ่งหมาย กระบวนการให้คำปรึกษา ทฤษฎีทางการ

ให้คำปรึกษาที่สำคัญต่าง ๆ แบบยึดบุคคลเป็นศูนย์กลาง แบบพฤติกรรมนิยม แบบการเผชิญความจริง และอื่น ๆ แบบเกสตอลท์ ด้านจิตวิทยา ประกอบด้วย ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการของวัยรุ่น สุขภาพจิต บุคลิกภาพ และด้านสังคม ประกอบด้วย ข้อมูลต่าง ๆ ที่สำคัญกับการให้คำปรึกษา ข้อมูลด้านอาชีพ ข้อมูลด้านการศึกษาต่อ และข้อมูลด้านการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม วัฒนธรรม

สมรรถนะด้านเจตคติ พบว่า ครูทุกคนให้ความสำคัญกับการมองโลกในแง่ดี การมีความศรัทธา เต็มใจช่วยเหลือและให้ความสำคัญกับการให้คำปรึกษา และเชื่อมั่นมนุษย์สามารถที่จะเลือกสิ่งต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง

สมรรถนะด้านทักษะ พบว่า ครูทุกคนให้ความสำคัญกับทักษะการสร้างสัมพันธภาพ ทักษะและเทคนิคการให้คำปรึกษา การให้ความใส่ใจ การตั้งคำถาม การเจียบ การฟัง การสะท้อนความรู้สึก การตีความ การเผชิญหน้า การสรุปความ การทวนความ และการให้ข้อมูลย้อนกลับ

สมรรถนะด้านคุณลักษณะ พบว่า ครูทุกคนให้ความสำคัญกับยอมรับและเข้าใจนักเรียน เห็นอกเห็นใจนักเรียน จริงใจและเป็นมิตร มีไหวพริบปฏิภาณในการแก้ปัญหา มีอารมณ์มั่นคง อดทน ยุติธรรม ใจเย็น เปิดรับสิ่งใหม่ ๆ รับผิดชอบ

สมรรถนะด้านจรรยาบรรณ พบว่า ครูทุกคนให้ความสำคัญกับเคารพและรักษาสวัสดิภาพแก่นักเรียน รักษาความลับของนักเรียน มีการนำปัญหานี้ไปปรึกษากับเพื่อนร่วมวิชาชีพ ช่วยเหลือเต็มความสามารถ ศรัทธาต่อวิชาชีพ ยึดมั่นตามคุณธรรม ศีลธรรม

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา

จากการศึกษาองค์ประกอบสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาเป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถามในแบบสอบถามเพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาต่อไป โดยผู้วิจัยมีการนำเสนอข้อมูลดังต่อไปนี้

3.1 ข้อมูลทั่วไปของครูผู้ให้บริการให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของครูผู้ให้บริการให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยการหาจำนวนและร้อยละ ดังตาราง 5

ตาราง 5 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของครูผู้ให้บริการให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา
(N=360)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	135	37.50
หญิง	225	62.50
รวม	360	100.00
2. อายุ		
21-30 ปี	125	34.70
31-40 ปี	113	31.40
41-50 ปี	63	17.50
51-60 ปี	59	16.40
รวม	360	100.00
3. ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	231	64.17
ปริญญาโท	125	34.72
ปริญญาเอก	4	1.11
รวม	360	100.00
4. วุฒิการศึกษา		
คณิตศาสตร์	26	7.20
วิทยาศาสตร์	55	15.30
ภาษาไทย	30	8.30
ภาษาอังกฤษ	12	3.40
สังคมศึกษา	22	6.10
คอมพิวเตอร์	27	7.50
พลศึกษา	5	1.40
จิตวิทยาการแนะแนว	48	13.40
หลักสูตรและการสอน	5	1.40
การบริหารการศึกษา	26	7.20
ไม่ทราบ	104	28.70
รวม	360	100.00

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
5. ประสบการณ์การทำงานแนะแนว		
ต่ำกว่า 5 ปี	141	39.17
5-10 ปี	103	28.61
11-15 ปี	40	11.11
16-20 ปี	33	9.17
มากกว่า 20 ปีขึ้นไป	43	11.94
รวม	360	100.00
6. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา		
เขต 24	178	49.40
เขต 25	182	50.60
รวม	360	100.00

จากตาราง 5 ข้อมูลทั่วไปของครูผู้ให้บริการให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา พบว่า ครูส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 62.50 และเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 37.50 โดยครูส่วนใหญ่อายุ 21-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 34.70 รองลงมาคือ อายุ 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 31.40 อายุ 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 17.50 และอายุ 51-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 16.40 ส่วนใหญ่สำเร็จ การศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 64.17 รองลงมาคือ ปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 34.72 และปริญญาเอก คิดเป็นร้อยละ 1.11 ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาวิทยาศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 15.30 รองลงมาคือ จิตวิทยาการแนะแนว คิดเป็นร้อยละ 13.40 ภาษาไทย คิดเป็นร้อยละ 8.30 คอมพิวเตอร์ คิดเป็นร้อยละ 7.50 คณิตศาสตร์และการบริหารการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 7.20 สังคม ศึกษา คิดเป็นร้อยละ 6.10 ภาษาอังกฤษ คิดเป็นร้อยละ 3.40 หลักสูตรการสอน คิดเป็นร้อยละ 1.40 พลศึกษา คิดเป็นร้อยละ 1.40 และไม่ทราบ คิดเป็นร้อยละ 28.70 โดยครูส่วนใหญ่มีประสบการณ์ การทำงานแนะแนวต่ำกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 39.17 รองลงมาคือ จำนวน 5-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.61 จำนวนมากกว่า 20 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 11.94 จำนวน 11-15 ปี คิดเป็นร้อยละ 11.11 จำนวน 16-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 9.17 และครูส่วนใหญ่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 25 คิดเป็นร้อยละ 50.60 และสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 24 คิดเป็นร้อยละ 49.40 ตามลำดับ

3.2 คำศัพท์สัทศาสตร์ของเพียร์สัน

ผู้วิจัยนำตัวแปรสังเกตได้ของสมรรถนะของผู้ให้ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา มาหาคำศัพท์สัทศาสตร์ของเพียร์สัน เพื่อเป็นสถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิง ยืนยัน ดังตาราง 6

ตาราง 6 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้สมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา (N=360)

ตัวแปรสังเกตได้	KNO1	KNO2	KNO3	ATT1	ATT2	ATT3	ATT4	SKI1	SKI2	CHA1	CHA2	CHA3	CHA4	CHA5	CHA6	CHA7	CHA8	CHA9	CHA10	ETH1	ETH2	ETH3	ETH4	ETH5	ETH6
KNO1	1.00																								
KNO2	0.53**	1.00																							
KNO3	0.63**	0.60**	1.00																						
ATT1	0.41**	0.40**	0.52**	1.00																					
ATT2	0.31**	0.37**	0.36**	0.38**	1.00																				
ATT3	0.38**	0.42**	0.49**	0.54**	0.47**	1.00																			
ATT4	0.37**	0.32**	0.41**	0.36**	0.28**	0.45**	1.00																		
SKI1	0.45**	0.39**	0.44**	0.36**	0.22**	0.38**	0.33**	1.00																	
SKI2	0.62**	0.41**	0.45**	0.30**	0.24**	0.36**	0.34**	0.56**	1.00																
CHA1	0.32**	0.26**	0.30**	0.19**	0.16**	0.15**	0.23**	0.33**	0.35**	1.00															
CHA2	0.30**	0.28**	0.31**	0.30**	0.19**	0.26**	0.33**	0.44**	0.32**	0.57**	1.00														
CHA3	0.30**	0.33**	0.30**	0.20**	0.23**	0.28**	0.29**	0.37**	0.27**	0.35**	0.42**	1.00													
CHA4	0.45**	0.23**	0.32**	0.16**	0.17**	0.17**	0.21**	0.27**	0.38**	0.29**	0.25**	0.33**	1.00												
CHA5	0.42**	0.28**	0.35**	0.22**	0.22**	0.21**	0.22**	0.29**	0.42**	0.35**	0.27**	0.22**	0.48**	1.00											
CHA6	0.35**	0.24**	0.30**	0.25**	0.19**	0.16**	0.27**	0.29**	0.39**	0.27**	0.23**	0.19**	0.27**	0.38**	1.00										
CHA7	0.22**	0.30**	0.29**	0.23**	0.23**	0.30**	0.23**	0.30**	0.29**	0.22**	0.27**	0.31**	0.15**	0.25**	0.31**	1.00									
CHA8	0.28**	0.22**	0.29**	0.17**	0.11**	0.27**	0.29**	0.25**	0.37**	0.23**	0.25**	0.28**	0.25**	0.24**	0.31**	0.52**	1.00								
CHA9	0.33**	0.25**	0.28**	0.25**	0.18**	0.25**	0.20**	0.28**	0.38**	0.30**	0.34**	0.35**	0.28**	0.25**	0.28**	0.36**	0.44**	1.00							
CHA10	0.28**	0.28**	0.25**	0.22**	0.16**	0.27**	0.21**	0.29**	0.37**	0.23**	0.23**	0.25**	0.19**	0.22**	0.30**	0.27**	0.30**	0.28**	1.00						
ETH1	0.23**	0.29**	0.31**	0.27**	0.19**	0.29**	0.32**	0.22**	0.24**	0.23**	0.25**	0.27**	0.15**	0.21**	0.15**	0.29**	0.25**	0.23**	0.20**	1.00					
ETH2	0.19**	0.26**	0.25**	0.31**	0.31**	0.27**	0.30**	0.20**	0.17**	0.22**	0.32**	0.25**	0.15**	0.18**	0.17**	0.24**	0.22**	0.22**	0.16**	0.35**	1.00				
ETH3	0.29**	0.28**	0.31**	0.27**	0.14**	0.25**	0.24**	0.20**	0.20**	0.21**	0.27**	0.26**	0.20**	0.18**	0.21**	0.18**	0.14**	0.29**	0.21**	0.32**	0.29**	1.00			
ETH4	0.21**	0.26**	0.24**	0.32**	0.17**	0.32**	0.30**	0.22**	0.19**	0.22**	0.31**	0.26**	0.23**	0.16**	0.12**	0.30**	0.23**	0.23**	0.18**	0.29**	0.25**	0.26**	1.00		
ETH5	0.21**	0.28**	0.28**	0.24**	0.19**	0.34**	0.26**	0.18**	0.12**	0.23**	0.24**	0.24**	0.08**	0.08**	0.16**	0.26**	0.20**	0.25**	0.21**	0.33**	0.27**	0.36**	0.38**	1.00	
ETH6	0.27**	0.29**	0.32**	0.29**	0.22**	0.38**	0.27**	0.22**	0.17**	0.22**	0.26**	0.28**	0.21**	0.20**	0.18**	0.23**	0.21**	0.23**	0.19**	0.32**	0.20**	0.30**	0.44**	0.59**	1.00

**p<.01

ตาราง 6 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้สมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.11-0.63 ทุกคู่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยความรู้ความเข้าใจด้านจิตวิทยา (KNO2) กับความรู้ความเข้าใจด้านสังคม (KNO3) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุดเท่ากับ 0.63 ส่วนการมีความศรัทธา (ATT2) กับความใจเย็น (CHA8) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำสุดเท่ากับ 0.11 และสามารถพิจารณาเป็นรายด้านได้ดังนี้

สมรรถนะด้านความรู้ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.53-0.63 โดยความรู้ความเข้าใจด้านจิตวิทยา (KNO2) กับความรู้ความเข้าใจด้านสังคม (KNO3) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุดเท่ากับ 0.63 ส่วนความรู้ความเข้าใจด้านการให้คำปรึกษา (KNO1) กับความรู้ความเข้าใจด้านจิตวิทยา (KNO2) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำสุดเท่ากับ 0.53

สมรรถนะด้านเจตคติ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.28-0.54 โดยการมองโลกในแง่ดี (ATT1) กับการมีความศรัทธา (ATT2) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุดเท่ากับ 0.54 โดยการมีความศรัทธา (ATT2) กับความเชื่อว่ามนุษย์ความสามารถที่จะเลือกสิ่งต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง (ATT4) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำสุดเท่ากับ 0.28

สมรรถนะด้านทักษะ ซึ่งการใช้ทักษะการสร้างสัมพันธภาพ (SKI1) กับการใช้ทักษะให้คำปรึกษาเบื้องต้น (SKI2) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.56

สมรรถนะด้านคุณลักษณะ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.15-0.57 โดยการยอมรับและเข้าใจนักเรียน (CHA1) กับความเห็นอกเห็นใจนักเรียน (CHA2) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุดเท่ากับ 0.57 ส่วนการมีไหวพริบปฏิภาณในการแก้ปัญหา (CHA4) กับความยุติธรรม (CHA7) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำสุดเท่ากับ 0.15

สมรรถนะด้านจรรยาบรรณ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.20-0.59 โดยความศรัทธาต่อวิชาชีพ (ETH5) กับการยึดมั่นตามคุณธรรมศีลธรรม (ETH6) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุดเท่ากับ 0.59 ส่วนการรักษาความลับของนักเรียน (ETH2) กับการยึดมั่นตามคุณธรรมศีลธรรม (ETH6) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำสุดเท่ากับ 0.20

3.3 การตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของตัวแปรสังเกตได้ของสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นนี้ ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบเมตริกซ์เอกลักษณ์ตัวแปรสังเกตได้สมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยใช้สถิติทดสอบของบาร์ทเลท (Bartlett's Test) และหาค่าความเพียงพอของกลุ่มการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยรวม (Measure of Sampling Adequacy) เพื่อทำการตรวจสอบความสัมพันธ์กันระหว่างตัวแปรสังเกตได้เพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์ห้วงศ์ประกอบต่อไป ดังตาราง 7

ตาราง 7 การตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของตัวแปรสังเกตได้ของสมรรถนะของผู้ให้ในโรงเรียน
ระดับมัธยมศึกษา (N=360)

การตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้น	χ^2	KMO	df	p
Bartlett's Test	3111.21	0.91	300	.00

ค่าพิสัยความเพียงพอของกลุ่มการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยรวม (MSA) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.85-0.95

จากตาราง 7 การตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้น พบว่า เมทริกซ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้สมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ไม่เป็นเมทริกซ์เอกลักษณะ ซึ่งมีความสัมพันธ์กันเพียงพอที่จะสามารถนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบต่อไปได้ (Bartlett's Test: $\chi^2=3111.21$ df=300 p=.00) เมื่อพิจารณารายตัวแปรสังเกตได้ พบว่า ไคเซอร์-ไมเยอร์-โอลคิน (KMO) เท่ากับ 0.91 และค่าพิสัยความเพียงพอของกลุ่มการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยรวม (MSA) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.85-0.95 แสดงว่า ตัวแปรสังเกตได้สมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา มีความสัมพันธ์กันเพียงพอที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันต่อไปได้

4.3 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สองของสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา

ผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบและตัวแปรสังเกตได้มาทำการทดสอบความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบอันดับสอง พบว่า โมเดลการวัดสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ไม่มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผู้วิจัยจึงดำเนินการปรับโมเดลใหม่ ด้วยการลากเส้นความสัมพันธ์ระหว่างความคลาดเคลื่อนขององค์ประกอบ จนข้อมูลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังตาราง 8

ตาราง 8 ค่าดัชนีความสอดคล้องและดัชนีเปรียบเทียบของโมเดลการวัดสมรรถนะของผู้ให้
คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา (N=360)

ดัชนี	เกณฑ์	ค่าสถิติในโมเดล
χ^2	ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ หรือสัดส่วน χ^2 / df ไม่เกิน 2.00	$\chi^2 = 267.71$ df=240 p=.10 267.71/240=1.11
GFI	มากกว่า 0.90	0.94
AGFI	มากกว่า 0.90	0.92
CFI	มากกว่า 0.95	1.00
RMSEA	น้อยกว่า 0.05	0.01
SRMR	น้อยกว่า 0.05	0.04

จากตาราง 8 ผลการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลการวัดสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา กับข้อมูลเชิงประจักษ์ ในดัชนีกลุ่มสัมบูรณ์ พบว่า ค่าไค-สแควร์ (χ^2) = 267.71, df= 240, p=.10, ค่า GFI=0.94, ค่า AGFI=0.92, ค่า RMSEA=0.01, ค่า SRMR=0.04 ส่วนในดัชนีกลุ่มเปรียบเทียบ พบว่า ค่า CFI=1.00 เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์ตามสอดคล้อง พบว่า ค่าไค-สแควร์ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และดัชนีอื่น ๆ ยังชี้ให้เห็นว่า โมเดลการวัดสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งหมายความว่าโมเดลที่สร้างขึ้นสามารถนำมาอธิบายสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา มีจำนวน 5 องค์ประกอบ และตัวแปรสังเกตจำนวน 25 ตัว ดังตาราง 9

ตาราง 9 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาใน
โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา (N=360)

ตัวแปรแฝง	ตัวแปรสังเกตได้	น้ำหนักองค์ประกอบ			C.R.
		SC	SE	t	
สมรรถนะด้านความรู้		0.89	0.05	13.45**	0.79
	ความรู้ความเข้าใจด้านการให้คำปรึกษา	0.75	-	-	0.56
	ความรู้ความเข้าใจด้านจิตวิทยา	0.72	0.08	12.88**	0.52
	ความรู้ความเข้าใจด้านสังคม	0.82	0.08	14.34**	0.67
สมรรถนะด้านเจตคติ		0.88	0.05	11.58**	0.78
	การมองโลกในแง่ดี	0.67	-	-	0.45
	การมีความศรัทธา	0.51	0.09	8.05**	0.26
	ความเต็มใจช่วยเหลือและให้ความสำคัญกับการให้คำปรึกษา	0.75	0.10	11.17**	0.56
	ความเชื่อว่ามนุษย์ความสามารถที่จะเลือกสิ่งต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง	0.60	0.09	9.61**	0.36
สมรรถนะด้านทักษะ		0.82	0.05	11.69**	0.67
	การใช้ทักษะการสร้างสัมพันธภาพ	0.74	-	-	0.54
	การใช้ทักษะให้คำปรึกษาเบื้องต้น	0.74	0.09	10.86**	0.54
สมรรถนะด้านคุณลักษณะ		0.85	0.05	8.82**	0.73
	การยอมรับและเข้าใจนักเรียน	0.52	-	-	0.27
	ความเห็นอกเห็นใจนักเรียน	0.54	0.11	9.29**	0.29
	ความจริงใจและเป็นมิตร	0.56	0.14	7.55**	0.31
	การมีไหวพริบปฏิภาณในการแก้ปัญหา	0.47	0.14	6.73**	0.22
	การมีอารมณ์มั่นคง	0.48	0.14	6.81**	0.23
	ความอดทน	0.50	0.14	6.99**	0.25
	ความยุติธรรม	0.55	0.14	7.44**	0.30
	ความใจเย็น	0.52	0.14	7.13**	0.27
	การเปิดรับสิ่งใหม่ ๆ	0.57	0.15	7.57**	0.32
	ความรับผิดชอบ	0.48	0.14	6.84**	0.23

ตาราง 9 (ต่อ)

ตัวแปรแฝง	ตัวแปรสังเกตได้	น้ำหนักองค์ประกอบ			C.R.
		SC	SE	t	
สมรรถนะด้านจรรยาบรรณ		0.77	0.05	9.01**	0.59
	ความเคารพและรักษาสวัสดิภาพแก่นักเรียน	0.58	-	-	0.34
	การรักษาความลับของนักเรียน	0.51	0.12	7.36**	0.27
	การนำกรณีศึกษาไปปรึกษากับเพื่อนร่วมวิชาชีพ	0.55	0.12	7.74**	0.30
	ความช่วยเหลือเต็มความสามารถ	0.53	0.12	7.52**	0.28
	ความศรัทธาต่อวิชาชีพ	0.59	0.13	8.02**	0.35
	การยึดมั่นตามคุณธรรมศีลธรรม	0.59	0.13	7.81**	0.35

**p<.01

จากตาราง 9 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองของโมเดลการวัดสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.77-0.89 โดยสมรรถนะด้านความรู้มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสูงสุดเท่ากับ 0.89 มีความแปรผันร่วมกับสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนอยู่ในระดับสูง (ร้อยละ 79) รองลงมาคือ สมรรถนะด้านเจตคติ สมรรถนะด้านคุณลักษณะ สมรรถนะด้านทักษะ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.88 0.85 และ 0.82 มีความแปรผันร่วมกับสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนอยู่ในระดับสูง (ร้อยละ 78 ร้อยละ 73 และร้อยละ 67) ส่วนสมรรถนะด้านจรรยาบรรณ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานต่ำสุดเท่ากับ 0.77 มีความแปรผันร่วมกับสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 59) ตามลำดับ และสามารถพิจารณาเป็นรายด้านได้ดังนี้

สมรรถนะด้านความรู้ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.72-0.82 โดยความรู้ความเข้าใจด้านสังคม มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสูงสุดเท่ากับ 0.82 มีความแปรผันร่วมกับสมรรถนะด้านความรู้ที่อยู่ในระดับสูง (ร้อยละ 67) ส่วนความรู้ความเข้าใจด้านการให้คำปรึกษาและความรู้ความเข้าใจด้านจิตวิทยา มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานต่ำสุดเท่ากับ 0.75 และ 0.72 มีความแปรผันร่วมกับสมรรถนะด้านความรู้ที่อยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 56 และร้อยละ 52) ตามลำดับ

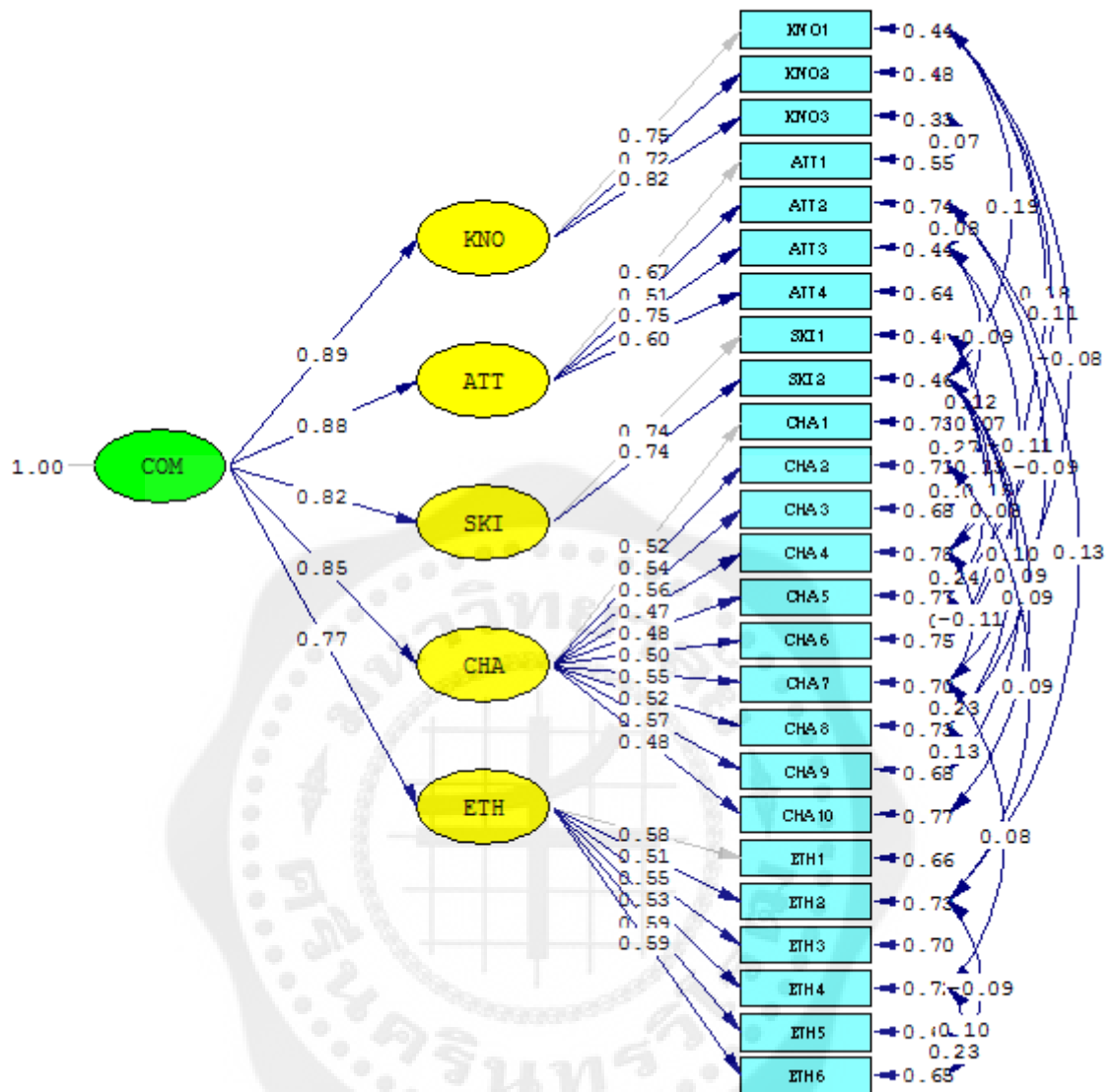
สมรรถนะด้านเจตคติ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.51-0.75 โดยความเต็มใจช่วยเหลือและให้ความสำคัญกับการให้คำปรึกษา มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสูงสุดเท่ากับ 0.75 มีความแปรผันร่วมกับสมรรถนะด้านเจตคติอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 56) รองลงมาคือ การมองโลกในแง่ดีและความเชื่อว่ามนุษย์ความสามารถที่จะเลือกสิ่งต่าง ๆ ได้ด้วย

ตนเอง มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.67 และ 0.60 มีความแปรผันร่วมกับสมรรถนะด้านเจตคติอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 45 และร้อยละ 36) ส่วนการมีความศรัทธา มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานต่ำสุดเท่ากับ 0.51 มีความแปรผันร่วมกับสมรรถนะด้านเจตคติอยู่ในระดับต่ำ (ร้อยละ 26) ตามลำดับ

สมรรถนะด้านทักษะ ซึ่งการใช้ทักษะการสร้างสัมพันธภาพและทักษะให้คำปรึกษาเบื้องต้น มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากันเท่ากับ 0.74 มีความแปรผันร่วมกับสมรรถนะด้านทักษะอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 54)

สมรรถนะด้านคุณลักษณะ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.47-0.57 โดยการเปิดรับสิ่งใหม่ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสูงสุดเท่ากันเท่ากับ 0.57 มีความแปรผันร่วมกับสมรรถนะด้านคุณลักษณะอยู่ในระดับต่ำ (ร้อยละ 32) รองลงมาคือ ความจริงใจและเป็นมิตร ความยุติธรรม ความเห็นอกเห็นใจนักเรียน มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.56 0.55 และ 0.54 มีความแปรผันร่วมกับสมรรถนะด้านคุณลักษณะอยู่ในระดับต่ำ (ร้อยละ 31 ร้อยละ 30 และร้อยละ 29) ความใจเย็น การยอมรับและเข้าใจนักเรียน และความอดทน มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากันเท่ากับ 0.52 มีความแปรผันร่วมกับสมรรถนะด้านคุณลักษณะอยู่ในระดับต่ำ (ร้อยละ 27) ความอดทนมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.50 มีความแปรผันร่วมกับสมรรถนะด้านคุณลักษณะอยู่ในระดับต่ำ (ร้อยละ 25) ส่วนการมีอารมณ์มั่นคงและความรับผิดชอบ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากันเท่ากับ 0.48 มีความแปรผันร่วมกับสมรรถนะด้านคุณลักษณะอยู่ในระดับต่ำ (ร้อยละ 23) ส่วนการมีไหวพริบปฏิญาณในการแก้ปัญหา มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานต่ำสุดเท่ากับ 0.47 มีความแปรผันร่วมกับสมรรถนะด้านคุณลักษณะอยู่ในระดับต่ำ (ร้อยละ 22) ตามลำดับ

สมรรถนะด้านจรรยาบรรณ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.51-0.59 โดยความศรัทธาต่อวิชาชีพและการยึดมั่นตามคุณธรรมจริยธรรม มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสูงสุดเท่ากับ 0.59 มีความแปรผันร่วมกับสมรรถนะด้านจรรยาบรรณอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 36) รองลงมาคือ ความเคารพและรักษาสวัสดิภาพของนักเรียน มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.58 มีความแปรผันร่วมกับสมรรถนะด้านจรรยาบรรณอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 34) การนำกรณีศึกษาไปปรึกษากับเพื่อนร่วมวิชาชีพ และความช่วยเหลือเต็มความสามารถ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.55 และ 0.53 มีความแปรผันร่วมกับสมรรถนะด้านจรรยาบรรณอยู่ในระดับต่ำ (ร้อยละ 30 และร้อยละ 28) ส่วนการรักษาความลับของนักเรียน มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานต่ำสุดเท่ากับ 0.51 มีความแปรผันร่วมกับสมรรถนะด้านจรรยาบรรณอยู่ในระดับต่ำ (ร้อยละ 27) ตามลำดับ

$\chi^2 = 267.71$, $df = 240$, $p = .10$, $GFI = 0.94$, $AGFI = 0.92$, $CFI = 1.00$, $RMSEA = 0.01$, $SRMR = 0.04$

ภาพประกอบ 3 โมเดลการวัดสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา
(ค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

คำถามการวิจัย

1. สภาพปัญหาของการบริการให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาเป็นอย่างไร
2. องค์ประกอบสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัศึกษามีจำนวนกี่องค์ประกอบ และในแต่ละองค์ประกอบมีลักษณะเป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของการบริการให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา
2. เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

โมเดลการวัดของสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ขอบเขตการวิจัย

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหาของการบริการให้คำปรึกษาในโรงเรียนและสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 24 และเขต 25

การกำหนดผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์

ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ เป็นครูที่มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์เกี่ยวกับการแนะแนวและการให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา จำนวน 5 คน ซึ่งเป็นครูที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนวหรือจิตวิทยาการให้คำปรึกษา มีประสบการณ์ในการทำงานแนะแนวหรือจิตวิทยาการให้คำปรึกษาตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป และปฏิบัติงานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 24 และเขต 25

การสร้างแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างของสภาพปัญหาในการดำเนินงานการบริการให้คำปรึกษาและสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา

1. ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาของการบริการให้คำปรึกษาในโรงเรียนและสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา
2. สร้างแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างของสภาพปัญหาของการบริการให้คำปรึกษาในโรงเรียนและสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา

3. ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างของสภาพปัญหาของการบริการให้คำปรึกษาในโรงเรียนและสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อทำการพิจารณาความสอดคล้องตามความมุ่งหมายของการวิจัยและนิยามศัพท์เฉพาะ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00

4. ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างของสภาพปัญหาของการบริการให้คำปรึกษาในโรงเรียนและสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ไปทำการสัมภาษณ์กับครูที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มีประสบการณ์ในการทำงานแนะแนวตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป อยู่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 24 และเขต 25 จำนวน 5 คน

5. ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อให้ทราบถึงสภาพปัญหาของการบริการให้คำปรึกษาในโรงเรียนและสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือขอความร่วมมือเพื่อการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงครูแนะแนวที่อยู่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 24 และเขต 25 จำนวน 5 คน

2. ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ครูที่อยู่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 24 และเขต 25 จำนวน 5 คน ตามวันและเวลาที่กำหนดไว้

3. นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา เพื่อทำการสรุปสภาพปัญหาการดำเนินงานและสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อทำการสรุปสภาพปัญหาการดำเนินงานและสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา

ระยะที่สอง การศึกษาสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 24 และเขต 25

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย เป็นครูที่มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับการแนะแนวและการให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 24 และเขต 25 จำนวน 400 คน

การสร้างแบบสอบถามสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา

1. ผู้วิจัยข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์สมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา มาเป็นแนวทางในการกำหนดข้อคำถามในแบบสอบถามสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา

2. ผู้วิจัยทำการสร้างแบบสอบถามสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยจะมีลักษณะเป็นแบบมาตรวัดแบบประมาณค่า (Rating Scale) โดยแบ่งออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก น้อย และน้อยที่สุด

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อทำการพิจารณาความสอดคล้องตามความมุ่งหมายของการวิจัยและนิยามศัพท์เฉพาะ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 มีข้อคำถามจำนวน 112 ข้อ

4. ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลแบบสอบถามกับครูผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 24 และเขต 25 โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างของคนที่ 10 จากกลุ่มตัวอย่างที่ได้ทั้งหมด มาทำการทดลองใช้แบบสอบถามสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ได้จำนวนทั้งสิ้น 40 คน ได้ข้อคำถามจำนวนทั้งสิ้น 100 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.21-0.71 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95

5. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา มาทำการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยันต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือขอความร่วมมือเพื่อการวิจัยจากทางบัณฑิตวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒถึงผู้อำนวยการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 24 และเขต 25 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในช่วงเดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2560

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ได้แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์จำนวน 360 ชุด คิดเป็นร้อยละ 90.00

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามสมรรถนะของในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาที่สมบูรณ์มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนระหว่างโมเดลการวัดสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัศึกษากับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบซึ่งมีการประมาณค่าพารามิเตอร์ โดยใช้วิธีการประมาณค่าความเป็นไปได้สูงสุด (Maximum Likelihood: ML)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 การหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยใช้สูตรวัดดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC)

2.2 การหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อของสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยการหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับภาพรวม (Item-Total Correlation) ซึ่งหาได้จากสูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Coefficient Correlation)

2.3 การหาค่าความเชื่อมั่นของสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา หาได้จากสูตรสัมประสิทธิ์ของแอลฟาของครอนบาค (Coefficient Cronbach 's Alpha)

สรุปผลการวิจัย

1. การศึกษาสภาพปัญหาของการบริการให้คำปรึกษาในโรงเรียนของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา มีดังนี้

1.1 ด้านกายภาพ พบว่า ส่วนใหญ่วัสดุอุปกรณ์การให้คำปรึกษาไม่เพียงพอ และไม่มีห้องให้คำปรึกษา

1.2 ด้านการสนับสนุนจากผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่นโยบายและแผนปฏิบัติการในการปฏิบัติหน้าที่ไม่ชัดเจน งบประมาณที่ได้ไม่เพียงพอต่อการให้คำปรึกษาและการแนะแนว ครูผู้ให้คำปรึกษาไม่ได้มีวุฒิการศึกษาด้านจิตวิทยาการแนะแนวหรือจิตวิทยาการให้คำปรึกษาโดยตรง ครูผู้ให้คำปรึกษามีบุคลิกภาพที่ทำให้ให้นักเรียนไม่กล้าเข้ามาขอการให้คำปรึกษา รองลงมาคือ ผู้บริหารมีความคิดว่านักเรียนสามารถคิดเอง เก่งเอง และสามารถแก้ไขปัญหาเองได้ ทำให้ผู้บริหารมองว่าครูแนะแนวไม่มีความจำเป็น ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญกับการงานแนะแนวทำให้กระทบต่องานให้คำปรึกษา ธรรมชาติของผู้บริหารมีวุฒิสาขาใด ส่วนใหญ่หากเป็นด้านช่าง พละ ฯลฯ ก็จะทำให้ให้ความสำคัญกับงานในวุฒิการศึกษานั้น การเปลี่ยนผู้บริหารโรงเรียนทำให้มีการเปลี่ยนนโยบายในการให้คำปรึกษาและการแนะแนว และครูผู้ให้คำปรึกษามักจะให้คำปรึกษาแบบนำทางจากประสบการณ์ตนเองแก่ผู้รับคำปรึกษามากเกินไป ตามลำดับ

1.3 ด้านการปฏิบัติงาน พบว่า มีปัญหาสมรรถนะด้านความรู้ สมรรถนะด้านเจตคติ สมรรถนะด้านทักษะ สมรรถนะด้านคุณลักษณะ และสมรรถนะด้านจรรยาบรรณ

2. การวิเคราะห์องค์ประกอบของสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($\chi^2 = 267.71$, $df = 240$, $p = .10$, $GFI = 0.94$, $AGFI = 0.92$, $RMSEA = 0.01$, $SRMR = 0.04$) ซึ่งโมเดลการวัดสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.77-0.89 โดยทุกองค์ประกอบและทุกตัวบ่งชี้มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยสมรรถนะด้านความรู้มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสูงสุดเท่ากับ 0.89 มีความแปรผันร่วมกับสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนอยู่ในระดับสูง รองลงมาคือ สมรรถนะด้านเจตคติ สมรรถนะด้านคุณลักษณะ สมรรถนะด้านทักษะ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.88 0.85 และ 0.82 มีความแปรผันร่วมกับ

สมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนอยู่ในระดับสูง ส่วนสมรรถนะด้านจรรยาบรรณ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานต่ำสุดเท่ากับ 0.77 ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

1. การศึกษาสภาพปัญหาของการบริการให้คำปรึกษาในโรงเรียนของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา มีดังนี้

1.1 ด้านกายภาพ พบว่า การไม่มีห้องให้คำปรึกษาแก่นักเรียน ทำให้ผู้ให้คำปรึกษาใช้สถานที่ร่วมกับผู้อื่นเพื่อใช้ในการให้คำปรึกษา ได้แก่ ห้องพักอาจารย์ ห้องพยาบาล ห้องสมุด และโรงอาหาร เป็นต้น ซึ่งสถานที่ไม่มีความเป็นส่วนตัวมากนัก ทำให้นักเรียนไม่กล้าที่พูดคุยถึงเรื่องราวที่ต้องการให้คำปรึกษา เนื่องจากกลัวความลับจะถูกเปิดเผย ไม่มีวัสดุอุปกรณ์ประกอบการให้คำปรึกษา รวมถึงครูมีภาระงานอื่น ทำให้มีเวลาในการให้คำปรึกษาที่จำกัด จึงทำให้การให้คำปรึกษาไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ดังคำกล่าวของโกศล มีคุณและคณะ (2557: 123-126) กล่าวว่า การจัดสภาพแวดล้อมในการให้คำปรึกษามีความสำคัญมาก ควรมีห้องให้คำปรึกษาที่เป็นสัดส่วน มีความสงบ ไม่มีคนพลุกพล่าน มีอากาศถ่ายเทสะดวก มีแสงสว่างเพียงพอ รวมถึงมีวัสดุอุปกรณ์ที่เป็นแหล่งข้อมูลความรู้ที่เอื้อต่อการให้คำปรึกษาต่อนักเรียน จะช่วยให้นักเรียนได้ทำการสำรวจและเข้าใจตนเองเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ ผู้ให้คำปรึกษาควรระบุเวลาให้ชัดเจน เพื่อส่งเสริมศักยภาพของนักเรียนเพิ่มมากขึ้น

1.2 ด้านการสนับสนุนจากผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารมีมุมมองต่อนักเรียนที่ว่า นักเรียนสามารถคิดและตัดสินใจทำสิ่งต่างๆ ได้ด้วยตนเอง สามารถดำเนินชีวิตของตนเองได้โดยไม่ต้องมีครูแนะแนวให้คำแนะนำแก่นักเรียนก็ได้ จึงทำให้ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญกับงานแนะแนวมักนัก ทำให้นโยบายและแผนการปฏิบัติการในการปฏิบัติหน้าที่ไม่ชัดเจนงบประมาณที่ได้รับไม่เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอนและพัฒนานักเรียน และผู้บริหารส่วนใหญ่รับครูแนะแนวที่มีวุฒิการศึกษาที่ไม่ตรงกัน ดังคำกล่าวของวินัย ลิ้มบุปศิริพร (2544: 96) ที่กล่าวว่า iva การสนับสนุนจากผู้บริหารสถานศึกษา เป็นสิ่งที่จำเป็นต่อการแนะแนวและให้คำปรึกษาแก่นักเรียน ถ้าผู้บริหารและคณะครูไม่มีการประสานงานที่ดีซึ่งกันและกัน ทำให้ผู้ให้คำปรึกษาและครูแนะแนวขาดขวัญและกำลังใจในการทำงาน ไม่ได้รับการส่งเสริมในการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถของตนเองในการแนะแนวและการให้คำปรึกษา การมีแผนการปฏิบัติงานไม่ชัดเจน ทำให้ได้รับงบประมาณอย่างจำกัด รวมถึงบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนวยังขาดการประชาสัมพันธ์และประสานงานกัน ทำให้นักเรียน ผู้ปกครอง ครู และชุมชนไม่ให้ความร่วมมือในการแนะแนวเท่าที่ควร ซึ่งผู้บริหารควรให้การสนับสนุนในการแนะแนวอย่างจริงจัง เพื่อให้เกิดการแนะแนวและการให้คำปรึกษามีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.3 ด้านการปฏิบัติงาน พบว่า ครูไม่ได้สำเร็จการศึกษาในวุฒิกการศึกษาให้คำปรึกษา และการแนะแนว ทำให้ครูมีความรู้ในการแนะแนวและการให้คำปรึกษาไม่มากนัก ไม่เข้าใจถึงบทบาทหน้าที่คุณลักษณะและจรรยาบรรณในการเป็นผู้ให้คำปรึกษา ทำให้ครูส่วนใหญ่ใช้ความรู้และประสบการณ์ที่ตนเองมีอยู่มาใช้นำทางแก่นักเรียน ทำให้นักเรียนไม่สามารถที่จะคิดและตัดสินใจเองได้ และขาดทักษะในการให้คำปรึกษา ดังคำกล่าวของมัลลวีร์ อตุลวิวัฒน์ศิริ ศุภลักษณ์ จารุรัตน์จามร และเพ็ญศิริ สิมารักษ์ (2545: 74) ที่ได้กล่าวไว้ว่า ผู้ให้คำปรึกษาส่วนใหญ่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาในวุฒิกการศึกษาให้คำปรึกษาและการแนะแนวโดยตรง ทำให้ครูขาดความรู้ ทักษะ คุณลักษณะ และจรรยาบรรณในการให้คำปรึกษา รวมถึงการทำงานไม่ตรงกับความสามารถของตนเอง ทำให้ครูมีเจตคติเชิงลบต่อการให้คำปรึกษาได้

จากการศึกษาสภาพปัญหาของการบริการให้คำปรึกษาในโรงเรียนของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา มี 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านกายภาพ ด้านการสนับสนุนจากผู้บริหารสถานศึกษา และด้านการปฏิบัติงาน

2. การวิเคราะห์หองค์ประกอบของสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าไค-สแควร์เท่ากับ 267.71 ค่า df เท่ากับ 240 มีค่านัยสำคัญทางสถิติ (p) เท่ากับ .10 จะเห็นได้ว่าค่าไค-สแควร์ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สามารถแปลความหมายได้ว่า สมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ สอดคล้องกับหนังสือ วัชรชัย (2542: 53-57) ที่กล่าวว่า ถ้าค่าไค-สแควร์ ยิ่งมีค่าเข้าใกล้ศูนย์ แสดงว่า โมเดลการวัดมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ส่วนค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.94 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.92 ซึ่งค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) และค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ (CFI) มีค่าเข้าใกล้หนึ่ง แสดงว่าโมเดลการวัดยิ่งมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์มากยิ่งขึ้น ส่วนส่วนค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนโดยประมาณ (RMSEA) เท่ากับ 0.01 และค่าดัชนีรากมาตรฐานของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ (SRMR) เท่ากับ 0.04 ซึ่งมีค่าเข้าใกล้ศูนย์ ยิ่งมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์เป็นที่น่าพอใจ (หนังสือ วัชรชัย 2542: 53-57) ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า โมเดลการวัดสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียน มีจำนวน 5 องค์ประกอบ ประกอบด้วย สมรรถนะด้านความรู้ สมรรถนะด้านเจตคติ สมรรถนะด้านทักษะ สมรรถนะด้านคุณลักษณะ และสมรรถนะด้านจรรยาบรรณ ดังคำกล่าวของสมาคมงานบุคลากรและการแนะแนวแห่งอเมริกา (APGA 1967: 197-199) และงานวิจัยของเพชรสุตา เพชรใส (2547: 158) ที่กล่าวถึงสมรรถนะในการให้คำปรึกษา ประกอบด้วย ประกอบด้วย สมรรถนะด้านความรู้ สมรรถนะด้านเจตคติ สมรรถนะด้านทักษะ และสมรรถนะด้านคุณลักษณะ

นอกจากนี้ การศึกษาโมเดลการวัดสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา พบว่า สมรรถนะด้านความรู้มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสูงสุดเท่ากับ 0.89 ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ ครูผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียน มีหน้าที่ในการแนะแนวทางการศึกษาเป็น

แบบแผน มีขั้นตอนในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนทางด้านการศึกษาและการเลือกอาชีพที่เหมาะสม ต่อตนเอง โดยครูแนะแนวเป็นผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ มีการให้นักเรียนทำแบบทดสอบความพร้อม ทางอาชีพตามบุคลิกภาพของจอห์น แอล ฮอลแลนด์ (John L. Holland) และให้ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา รวมถึงการจัดการเรียนการสอนแนะแนว โดยให้นักเรียนไป สัมภาษณ์บุคคลที่ประกอบอาชีพตามที่นักเรียนสนใจ เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้และเข้าใจบริบทในแต่ละ อาชีพได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ดังคำกล่าวของสกล วรเจริญศรี (2558: 18-19; 247) ที่กล่าวไว้ว่า ครู ผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนทำหน้าที่แนะแนว เพื่อส่งเสริมและให้ความช่วยเหลือนักเรียน ให้สามารถ คิดและตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง รวมถึงการเลือกประกอบอาชีพในอนาคต ครูผู้ให้ คำปรึกษามีหน้าที่นำความรู้และหลักการต่าง ๆ ช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาสามารถเลือกอาชีพที่ เหมาะสมกับข้อมูล โดยการจัดโครงการอาชีพศึกษา โครงการฝึกอาชีพนอกชั้นเรียนและโครงการฝึก อาชีพที่ใช้ทักษะในการทำงานและการเรียนควบคู่กันไป ตลอดจนการนำแนวคิด ทฤษฎี และ หลักการต่าง ๆ ทางการแนะแนวอาชีพ ได้แก่ การใช้แนวคิดทฤษฎีของจอห์น ฮอลแลนด์ พาร์สัน ฮอพพอด เพื่อพัฒนาอาชีพที่เหมาะสมแก่ผู้รับคำปรึกษา เพื่อให้คำปรึกษาได้ประกอบอาชีพที่ เหมาะสมกับความสามารถของตนเองได้ในอนาคตได้อย่างมีความสุข รองลงมาคือสมรรถนะด้าน เจตคติ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.88 ทั้งนี้เป็นเพราะ ครูมีความคิดและความเชื่อ ว่าตนเองมีความรู้ความสามารถเพียงพอที่จะเป็นผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนได้ ทำให้ครูให้ ความสำคัญต่อการให้คำปรึกษา ครูมีความมุ่งมั่นตั้งใจในการแนะนำและเต็มใจให้ความช่วยเหลือแก่ นักเรียนสูงสุดความสามารถ โดยมีความเชื่อว่านักเรียนทุกคนมีศักยภาพสามารถคิดและตัดสินใจทำสิ่ง ต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง โดยครูเป็นเพียงบุคคลที่ทำหน้าที่แนะนำแนวทางให้แก่นักเรียนเท่านั้น ซึ่ง นักเรียนต้องเป็นคน ที่คิดและตัดสินใจเรื่องราวทุกอย่างด้วยตนเอง รวมถึงเมื่อครูมีปัญหาและอุปสรรคเกิดขึ้นในการให้คำปรึกษาในโรงเรียน ครูไม่ได้มองว่าสิ่งที่เกิดขึ้นนั้นเป็นปัญหา แต่มีมุมมอง ว่าปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นสิ่งที่ท้าทายที่ก่อให้เกิดการพัฒนาตนเอง และดังที่กานดา พูนลาภทวี (2553: 201) ได้นิยามถึงเจตคติของบุคคลไว้ว่า เจตคติเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้และการสั่งสม ประสบการณ์ของบุคคลทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยมีเป้าหมายที่ชัดเจน และมีทิศทาง ก่อให้เกิด การแสดงออกทางพฤติกรรมได้ทั้งทางบวกและทางลบ ส่วนสมรรถนะด้านคุณลักษณะมีค่าน้ำหนัก องค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.85 ทั้งนี้เกิดจากการเปลี่ยนแปลงในสังคมปัจจุบันที่เป็นไปอย่าง รวดเร็ว ทำให้ครูต้องมีการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา โดยการเปิดรับสื่อที่มีความ หลากหลาย รวมถึงการที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 24 และเขต 25 ให้ ความสำคัญต่อการพัฒนาครู จึงมีการจัดฝึกอบรม การสัมมนา และการฝึกปฏิบัติการเพื่อพัฒนา ความรู้ความสามารถในการให้คำปรึกษาของครูโดยเชิญผู้เชี่ยวชาญทางด้านจิตวิทยาการให้ คำปรึกษา ทำให้ครูมีความรู้และความเข้าใจด้านการให้คำปรึกษาและด้านจิตวิทยาเพิ่มมากขึ้น ก่อให้เกิดคุณลักษณะที่เหมาะสม ดังคำกล่าวของสมชาติ กิจบรรยงและอรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง (2550: 17) ที่กล่าวว่า การฝึกอบรมทำให้บุคคลได้เรียนรู้มีความเข้าใจมีทักษะการทำงานของผู้อื่นเพิ่ม มากขึ้น ก่อให้เกิดเจตคติเชิงบวกในการทำงานร่วมกัน ทำให้บุคคลมีการพัฒนาทักษะการทำงานได้อย่าง

มีประสิทธิภาพ แต่ครูที่ไม่มีวุฒิการศึกษาทางจิตวิทยาการให้คำปรึกษายังไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของผู้ให้คำปรึกษามากนัก เมื่อนักเรียนมาขอรับคำปรึกษา นักเรียนมีอาการก้าวร้าวรุนแรง ครูอาจใช้บทบาทในการเป็นครูผู้สอน แต่ไม่ใช่ครูผู้ให้คำปรึกษา ทำให้นักเรียนไม่ไว้วางใจที่เล่าเรื่องราวให้ครูฟัง ในขณะที่เดียวกัน ครูที่ต้องให้คำปรึกษาแก่นักเรียนที่มีปัญหาทางจิตใจอย่างรุนแรง ทำให้ครูมีอาการหัวโนไปกับเรื่องราวและปัญหาที่เกิดขึ้นของนักเรียน ทำให้ครูมีไหวพริบปฏิภาณในการแก้ปัญหาที่ไม่ดีนัก รวมถึงการที่ครูไม่สามารถปล่อยวางปัญหาของนักเรียนได้ ทำให้ครูนำปัญหาของนักเรียนไปครุ่นคิด ทำให้ครูมีความวิตกกังวลในจิตใจ และไม่สามารถจัดการอารมณ์ของตนเองได้อย่างเหมาะสม ส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานการให้คำปรึกษาลดลง ดังคำกล่าวของเพชรสุดา เพชรใส (2547: 164) ได้กล่าวไว้ว่า การที่สมรรถภาพในการให้คำปรึกษาด้านคุณลักษณะอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้เกิดจากครูที่ไม่มีวุฒิการศึกษาทางการแนะแนวและจิตวิทยาการให้คำปรึกษา คิดว่าตนเองมีความเข้าใจปัญหาและความรู้สึกของผู้รับคำปรึกษา มีอารมณ์ที่ไม่มั่นคง ทำให้ผู้รับคำปรึกษาไม่ไว้วางใจ และไม่สบายใจที่จะขอรับคำปรึกษา ส่วนสมรรถนะด้านทักษะ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.82 ทั้งนี้เกิดจากการที่ครูมีบุคลิกภาพที่อบอุ่นและเป็นกันเองแก่นักเรียน มีการสบสายตาคู่สนทนา มีการใช้น้ำเสียงที่นุ่มนวลและน่าฟัง มีการแสดงออกทางสีหน้า และพยักหน้า เพื่อแสดงถึงความสนใจในการฟังเรื่องราวของนักเรียน และการเลือกใช้ทักษะในการให้คำปรึกษาที่เหมาะสมในแต่ละสถานการณ์ ได้แก่ การตั้งคำถามเพื่อให้ข้อมูลเพิ่มเติม การเจียบเพื่อให้ผู้รับคำปรึกษาได้คิดทบทวนถึงเรื่องราวที่เกิดขึ้น การฟังเรื่องราวด้วยความใส่ใจ การสะท้อนความรู้สึกเพื่อให้ผู้รับคำปรึกษาเข้าใจในความรู้สึกของตนเองเพิ่มมากขึ้น การเผชิญหน้าเพื่อท้าทายผู้ให้คำปรึกษา การทวนความซ้ำในประโยคเดิมเพื่อแสดงให้เห็นว่าผู้รับคำปรึกษาเข้าใจเรื่องราวได้ตรงกัน การสรุปความเพื่อรวบรวมประเด็นในการพูดคุยกัน การให้กำลังใจเพื่อสร้างความมั่นใจแก่ผู้รับคำปรึกษา เป็นต้น จะทำให้การให้คำปรึกษามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังคำกล่าวของอาดัม นีละไพจิตร (2553: 104-105: 111) ที่กล่าวไว้ว่า การใช้ทักษะในการให้คำปรึกษา โดยการสร้างสัมพันธภาพโดยการแสดงพฤติกรรมโดยไม่ใช้วาจาในการสื่อความหมาย ไม่ว่าจะเป็นการสบสายตากัน การแสดงออกทางสีหน้า การพยักหน้าเมื่อเห็นด้วยกับเรื่องราวนั้น และการใช้วาจาในการสื่อความหมายกัน ทำให้ผู้รับคำปรึกษาเกิดความไว้วางใจ และเปิดเผยเรื่องราวในการให้คำปรึกษาเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ การที่ครูไม่ได้สำเร็จการศึกษาด้านจิตวิทยาการให้คำปรึกษาโดยตรง ทำให้ครูใช้ทักษะการสร้างสัมพันธภาพและการใช้ทักษะให้คำปรึกษาเบื้องต้นได้ไม่ดีนัก โดยครูจะไม่ทราบว่าจะต้องใช้ทักษะไหนในเวลาใดถึงจะทำให้การให้คำปรึกษาสามารถดำเนินไปได้ อย่างมีประสิทธิภาพ ดังคำกล่าวของเพชรสุดา เพชรใส (2547: 164) ที่กล่าวไว้ว่า ครูที่มีทักษะการให้คำปรึกษาน้อย เกิดจากการที่ครูแนะแนวขาดความรู้และทักษะในการให้คำปรึกษา ทำให้การใช้ภาษาในการสื่อสารไม่สามารถทำให้ออกให้เกิดความเข้าใจได้ตรงกัน และสมรรถนะด้านจรรยาบรรณ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานต่ำสุดเท่ากับ 0.77 ทั้งนี้เกิดจากการที่ครูมีความศรัทธาต่อวิชาชีพ และการยึดมั่นตามคุณธรรมจริยธรรม ทำให้ครูจึงมีความเชื่อว่าการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนมีส่วนสำคัญในการปรับปรุงและพัฒนาพฤติกรรมของนักเรียนให้เป็นไปในทางที่ดีขึ้น ทำให้ครูเป็นผู้ให้

คำปรึกษาในโรงเรียนมีคุณธรรมจริยธรรม มีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเองดี โดยไม่มีการละทิ้งงานในหน้าที่ มีการเคารพและรักษาสวัสดิภาพของนักเรียน รักษาความลับของนักเรียน มีการปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีต่อนักเรียน ทำให้นักเรียนได้ซึมซับพฤติกรรมที่มีคุณธรรมจริยธรรมของครู ก่อให้เกิดการเรียนรู้และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ถาวร ดังคำกล่าวของสมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2556: 58-59) ที่กล่าวว่า การที่บุคคลมีความคิดและความคาดหวังต่อการทำงานต่อตนเอง ก่อให้เกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่เกิดขึ้น ทำให้นักเรียนมีความเชื่อในความรู้ความสามารถของตนเองในการทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่ตนเองต้องการได้เป็นอย่างดี และดังคำกล่าวของ เต็มศักดิ์ คทวนิช (2546: 108: 193) ที่กล่าวไว้ว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เป็นผลมาจากการจัดสถานการณ์หรือประสบการณ์ โดยบุคคลมีการเรียนรู้จากตัวแบบที่มีความรู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง ทำให้นักเรียนมีความสนใจในสิ่งที่ได้เรียนรู้ได้ง่าย เมื่อบุคคลที่ได้รับการฝึกฝนอย่างชำนาญแล้ว ส่งผลให้เกิดพฤติกรรมที่ค่อนข้างถาวรขึ้น

จากโมเดลการวัดสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนในข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนมีจำนวน 5 องค์ประกอบ ประกอบด้วย สมรรถนะด้านความรู้ สมรรถนะด้านเจตคติ สมรรถนะด้านทักษะ สมรรถนะด้านคุณลักษณะ และสมรรถนะด้านจรรยาบรรณ

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยในครั้งนี้

การพัฒนาสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ควรเริ่มต้นพัฒนาทักษะที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุดไปยังต่ำสุด โดยการพัฒนาสมรรถนะด้านความรู้ สมรรถนะด้านเจตคติ สมรรถนะด้านคุณลักษณะ สมรรถนะด้านทักษะ และสมรรถนะด้านจรรยาบรรณ เพื่อให้สามารถพัฒนาครูผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนได้อย่างเหมาะสมที่สุด

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 24 และเขต 25 โดยการใช้การให้คำปรึกษากลุ่ม การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้สามารถพัฒนาสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนได้ชัดเจนยิ่งขึ้น
2. ควรทำวิจัยเกี่ยวข้องกับปัจจัยเชิงสาเหตุที่เกี่ยวกับสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียน เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : คุรุสภา
ลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2548). พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546. กรุงเทพฯ : คุรุสภา
ลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551.
กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.
- กมลวรรณ เทียงธรรม. (2547). การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานแนะแนว ในโรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ คม. (การบริหาร
การศึกษา). นครราชสีมา: สถาบันราชภัฏนครราชสีมา.
- กฤตวรรณ คำสม. (2554). การศึกษาและการพัฒนาสมรรถนะของนักศึกษาในการให้คำปรึกษา
แก่เพื่อน. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. (จิตวิทยาการให้คำปรึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กานดา พูนลาภทวี. (2553). การพัฒนาเครื่องมือสำหรับการประเมินการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- โกศล มีคุณและคณะ (2557). หลักการและแนวคิดทางการแนะแนว หน่วยที่ 7-11. นนทบุรี:
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- คมเพชร ฉัตรศุกกุล. (2521). การแนะแนวเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยา
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2553). สภาพและปัญหาของการดำเนินงานแนะแนวใน
ปัจจุบัน. สืบค้นเมื่อ 29 กรกฎาคม 2560. จาก
<https://krudongjit.wordpress.com/2012/03/28/%E0%B8%AA%E0%B8%A0%E0%B8%B2%E0%B8%9E%E0%B9%81%E0%B8%A5%E0%B8%B0%E0%B8%9B%E0%B8%B1%E0%B8%8D%E0%B8%AB%E0%B8%B2%E0%B8%82%E0%B8%AD%E0%B8%87%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%94%E0%B8%B3%E0%B9%80%E0%B8%99/>
- จิตติพงษ์ ไพลกลาง. (2547). การพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวด้านการให้คำปรึกษา โรงเรียน
โนนไทยคุรุอุปถัมภ์ อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหาร
การศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เต็มศักดิ์ ทวณิช. (2546). จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.

- ทศพร ภูผาธรรม. (2547). การพัฒนางานบริการแนะแนวโรงเรียนท่าขอนยางพิทยาคม อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ไทยรัฐออนไลน์. (2557). มข.เร่งแก้ปัญหาคนอีสาน 'ยากจน-ไอคิวต่ำ'. ปฏิบัติ. สืบค้นเมื่อ 15 ตุลาคม 2557. จาก <http://www.thairath.co.th/content/414767>
- ชนตพร พูนปริญญา. (2553). การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนว ของครูแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชนกร พยัคฆ์ทอง. (2554). การพัฒนาระบบงานแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาอำเภอเมืองชัย จังหวัดกาฬสินธุ์. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2542). โมเดลลิสเรล : สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิรันดร์ จุลทรัพย์. (2551). การแนะแนวเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 3 สงขลา: บริษัท นำศิลป์โฆษณา.
- ปทุม มหาปราบ. (2557, ตุลาคม). การศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. วารสารราชภัฏกรุงเก่า. 1(1): 37; 40.
- ผกาวรรณ อู่สกุล. (2551). วิจัยประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาการบริการให้คำปรึกษาของครูแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ คม. (วิจัยการศึกษา). กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พนม ลิมอารีย์. (25548). การแนะแนวเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- พงษ์พันธ์ พงษ์โสภานและวิไลลักษณ์ พงษ์โสภาน. (2556). ทฤษฎีและเทคนิคการให้บริการปรึกษา = *Theories and techniques of counseling*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เพชรสุดา เพชรใส. (2547). การศึกษาและพัฒนาสมรรถภาพในการให้คำปรึกษาสำหรับครูแนะแนว. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. (จิตวิทยาการให้คำปรึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มัลลวีร์ อดุลวัฒน์ศิริ สุภรณ์ จารุรัตน์จามร และเพ็ญศิริ สิมารักษ์. (2545). การพัฒนาครูแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ขอนแก่น: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วัชร ทรัพย์มี. (2531). การแนะแนวในโรงเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- วัชร ทรัพย์มี. (2533). จิตวิทยาการแนะแนวและให้คำปรึกษา. กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์ 1 กรมการฝึกหัดครู.

- วัชรวิ ทรัพย์มี. (2554). *ทฤษฎีให้บริการปรึกษา*. กรุงเทพฯ: คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วินัย ลิ้มบุปศิริพร. (2544). *ปัญหาอุปสรรคการบริหารงานแนะแนวของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดหนองคาย*. สารนิพนธ์ สส.ม. (สังคมสงเคราะห์ศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศุภวดี บุญญวงค์. (2542). *เทคนิคเบื้องต้นในการให้คำปรึกษา*. สงขลา: ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- สกล วรเจริญศรี. (2558). *การแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณค่าแห่งตน (Guidance for Self-Esteem Development) จากแนวคิดสู่การปฏิบัติเพื่อการพัฒนาผู้เรียน*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: แดเน็กซ์อินเตอร์คอร์ปอเรชั่น.
- สมชาติ กิจบรรจงและอรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง. (2550). *เทคนิคการจัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากรอย่างมีประสิทธิภาพ*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น).
- สมทรง ศรีสม และคณะ. (2554). *สภาพการดำเนินการแนะแนวของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาปราจีนบุรี.วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์*. 5 : 43-49.
- สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. (2556). *ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม*. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อาตัม นิละไพจิตร. (2553). *การศึกษาและพัฒนาสมรรถนะการให้คำปรึกษากลุ่มสำหรับครูในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม*. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ด. (จิตวิทยาการให้คำปรึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อาภา จันทรสกุล. (2545). *ทฤษฎีและเทคนิคการปรึกษาในสถาบันการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- American School Counselor Assosiation. (2012). *School Counselor Competencies*. Retrieved October 17,2014,from <http://www.schoolcounselor.org/asca/media/asca/home/SCCompetencies.pdf>.
- Belinda, Harris. (2013). *International school-based counseling*. Retrieved October 17,2014,from http://counsellingminded.com/wp-content/uploads/2013/10/harris_MindEd_report.pdf.
- Boyatzis, E.R.;&Burruss, A.J. (1995). *The Heart of Human Resource Development: Counseling Competencies*. Case Western Reserve University: Consortium for Research on Emotional Intelligence in Organization. Retrieved 17,2007, from www.eiconsortium.org.

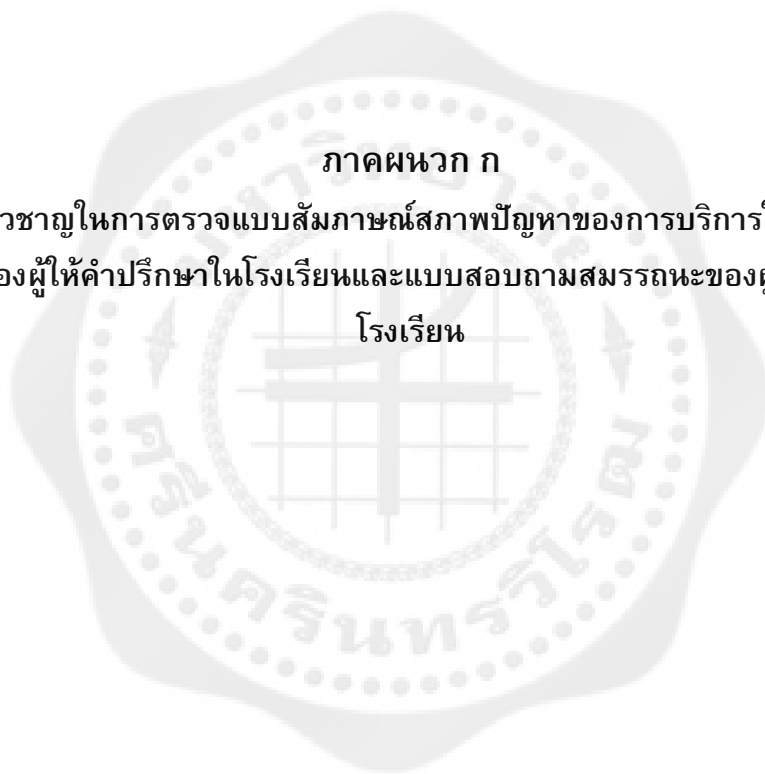
- Gavai, Madhav. (2012). Attitude and Qualities of Good Counselor. *Variorum Multi-Disciplinary e- Research Journal*. 3(1): 1-2.
- George, R.L.; &Cristiani, T.S. (1995).*Counseling: Theory and practice (4th Edition)*. Boston, MA: Allyn and Bacon.
- Harold L.H.; &Sherilyn L.C. (1996).*The Profession Counseling*. Thirdedition. Massachusetts Prentic-Hall.Inc.
- Kleinke,C.L. (1994). *Common Principles of Psychotherapy*, Pacific Grove, CA Brooks/Cole.
- Marilyn, Campbell; & Susan Colmar.(2014) Current Status and Future Trends of School Counseling in Australia.*Journal of Asia Pacific Counseling*. 4(2) :181-197.
- Patterson, Cecil H. (1967). *The Counselor in the School*. New York: MC Graw-Hill.
- Pattie; Yuk Yee; & Luk-Fong. (2013). *School Guidance and Conuselling*. Hong Kong : Hong Kong University.
- Prever, Mark. (2010). *Counseling and Supporting Children and Young People: A Person-Centered Approach*. Califoenia: SAGE.
- Roberts, E.B.;& Borders, L.W. (1994). Supervision of School Counselors Administrative, Program and Counsring.*The School Counselor*. 41: 149-157.
- Sarah, K.Y. Lam; & Eadaoin, K.P. Hui. Factor affecting the involvement of teachers in guidance and counseling as a whole-school approach. *British Journal of Guidance & Counselling*. 38(2): 219 - 234

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจแบบสัมภาษณ์สภาพปัญหาของการบริการให้คำปรึกษาและ
สมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนและแบบสอบถามสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาใน
โรงเรียน

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจแบบสัมภาษณ์สภาพปัญหาของการบริการให้
คำปรึกษาและสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนและแบบสอบถาม
สมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียน

1. รองศาสตราจารย์ ดร.คมเพชร ฉัตรศุภกุล	คณบดีคณะจิตวิทยา มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มณฑิรา จารุเพ็ง	อาจารย์ประจำภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยา การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. อาจารย์ ดร.ครรชิต แสนอุบล	อาจารย์ประจำภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยา การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาคผนวก ข

การตรวจคุณภาพของแบบสัมภาษณ์สภาพปัญหาของการบริการให้คำปรึกษาและ
สมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนและแบบสอบถามสมรรถนะของ
ผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา

1. ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสัมภาษณ์สภาพปัญหาและสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนและแบบสอบถามสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียน
2. ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียน

ตาราง 10 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสัมภาษณ์สภาพปัญหาของการบริการให้คำปรึกษาและ
สมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียน (n=3)

ข้อ	ผลพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	หมายเหตุ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
2	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
3	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
4	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
5	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
6	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
7	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
8	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้

ตาราง 11 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียน (n=3)

ข้อ	ผลพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	หมายเหตุ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
2	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
3	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
4	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
5	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
6	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
7	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
8	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
9	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
10	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
11	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
12	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
13	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
14	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
15	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อ	ผลพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	หมายเหตุ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
16	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
17	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
18	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
19	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
20	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
21	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
22	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
23	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
24	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
25	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
26	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
27	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
28	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
29	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
30	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
31	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
32	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
33	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
34	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
35	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
36	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
37	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
38	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
39	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
40	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
41	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
42	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
43	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
44	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อ	ผลพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	หมายเหตุ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
45	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
46	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
47	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
48	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
49	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
50	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
51	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
52	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
53	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
54	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
55	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
56	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
57	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
58	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
59	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
60	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
61	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
62	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
63	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
64	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
65	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
66	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
67	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
68	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
69	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
70	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
71	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
72	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
73	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อ	ผลพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	หมายเหตุ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
74	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
75	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
76	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
77	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
78	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
79	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
80	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
81	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
82	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
83	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
84	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
85	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
86	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
87	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
88	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
89	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
90	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
91	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
92	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
93	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
94	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
95	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
96	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
97	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
98	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
99	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
100	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
101	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
102	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อ	ผลพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	หมายเหตุ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
103	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
104	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
105	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
106	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
107	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
108	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
109	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
110	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
111	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
112	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้

ตาราง 12 ค่าอำนาจจำแนกของข้อคำถามสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนโดยภาพรวม
(n=40)

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
1	0.33	30	0.52
2	0.44	31	0.56
3	0.42	32	0.19
4	0.37	33	0.51
5	0.46	34	0.49
6	0.35	35	0.33
7	0.31	36	0.28
8	0.51	37	0.33
9	0.21	38	0.22
10	0.36	39	0.50
11	0.55	40	0.19
12	0.48	41	0.07
13	0.46	42	0.33
14	0.40	43	0.26
15	0.51	44	0.20
16	0.14	45	0.22
17	0.41	46	0.30
18	0.44	47	0.32
19	0.24	48	0.33
20	0.51	49	0.33
21	0.00	50	0.45
22	0.41	51	0.24
23	0.46	52	0.20
24	0.13	53	0.12
25	0.32	54	0.18
26	0.32	55	0.27
27	0.47	56	0.21
28	0.26	57	0.62
29	0.33	58	0.31

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
59	0.14	86	0.42
60	0.29	87	0.48
61	0.42	88	0.21
62	0.15	89	0.72
63	0.44	90	0.26
64	0.60	91	0.29
65	0.31	92	0.37
66	0.29	93	0.41
67	0.18	94	0.56
68	0.44	95	0.72
69	0.39	96	0.48
70	0.24	97	0.34
71	0.24	98	0.55
72	0.39	99	0.64
73	0.43	100	0.55
74	0.35	101	0.58
75	0.34	102	0.28
76	0.22	103	0.45
77	0.14	104	0.58
78	0.34	105	0.66
79	0.43	106	0.32
80	0.48	107	0.44
81	0.38	108	0.65
82	0.36	109	0.37
83	0.54	110	0.43
84	0.36	111	0.72
85	0.75	112	0.42

ค่าความเชื่อมั่นของข้อคำถามสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนโดยภาพรวมเท่ากับ 0.95

ตาราง 13 ค่าอำนาจจำแนกของข้อคำถามสมรรถนะด้านความรู้ของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียน
(n=40)

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
1	0.37	30	0.49
2	0.35	31	0.56
3	0.40	32	0.15
4	0.39	33	0.49
5	0.50	34	0.40
6	0.32	35	0.37
7	0.33	36	0.36
8	0.48	37	0.37
9	0.18	38	0.19
10	0.33	39	0.53
11	0.56	40	0.31
12	0.45	41	0.09
13	0.45	42	0.39
14	0.41	43	0.25
15	0.52	44	0.20
16	0.17	45	0.33
17	0.32	46	0.37
18	0.39	47	0.39
19	0.26	48	0.41
20	0.46	49	0.38
21	0.04	50	0.42
22	0.31	51	0.21
23	0.50	52	0.23
24	0.14	53	0.12
25	0.32	54	0.17
26	0.32	55	0.31
27	0.53	56	0.20
28	0.32	57	0.52
29	0.31	58	0.35

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
59	0.09	60	0.27

ตาราง 14 ค่าอำนาจจำแนกของข้อคำถามสมรรถนะด้านความรู้ของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียน
(n=40)

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
61	0.35	68	0.38
62	0.18	69	0.32
63	0.41	70	0.27
64	0.61	71	0.28
65	0.29	72	0.38
66	0.25	73	0.45
67	0.25		

ค่าความเชื่อมั่นของข้อคำถามสมรรถนะด้านความรู้ของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนมีค่าเท่ากับ 0.91

ตาราง 15 ค่าอำนาจจำแนกของข้อคำถามสมรรถนะด้านเจตคติของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียน
(n=40)

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
74	0.51	79	0.46
75	0.55	80	0.53
76	0.55	81	0.35
77	0.26	82	0.48
78	0.33	83	0.48

ค่าความเชื่อมั่นของข้อคำถามสมรรถนะด้านเจตคติของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนมีค่าเท่ากับ 0.78

ตาราง 16 ค่าอำนาจจำแนกของข้อคำถามสมรรถนะด้านทักษะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียน
(n=40)

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
84	0.34	91	0.32
85	0.77	92	0.09
86	0.32	93	0.41
87	0.46	94	0.53
88	0.30	95	0.77
89	0.76	96	0.22
90	0.25		

ค่าความเชื่อมั่นของข้อคำถามสมรรถนะด้านทักษะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนมีค่าเท่ากับ 0.79

ตาราง 17 ค่าอำนาจจำแนกของข้อคำถามสมรรถนะด้านคุณลักษณะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียน
(n=40)

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
97	0.28	102	0.30
98	0.43	103	0.55
99	0.57	104	0.69
100	0.56	105	0.70
101	0.67	106	0.43

ค่าความเชื่อมั่นของข้อคำถามสมรรถนะด้านคุณลักษณะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนเท่ากับ 0.82

ตาราง 18 ค่าอำนาจจำแนกของข้อคำถามสมรรถนะด้านจรรยาบรรณของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียน
(n=40)

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
107	0.64	110	0.50
108	0.81	111	0.74
109	0.39	112	0.56

ค่าความเชื่อมั่นของข้อคำถามสมรรถนะด้านจรรยาบรรณของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนเท่ากับ 0.83

ภาคผนวก ค

**แบบสัมภาษณ์สภาพปัญหาของการบริการให้คำปรึกษาในโรงเรียนและสมรรถนะของผู้ให้
คำปรึกษาในโรงเรียนและแบบสอบถามสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียน**

แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้างสำหรับผู้ให้ข้อมูลสภาพปัญหาของการบริการให้คำปรึกษาในโรงเรียน

ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ ..... เพศ ..... อายุ ... ปี
 ระดับการศึกษา ..... สาขาวิชา ..... ประสบการณ์การทำงานแนะแนว ..... ปี
 ตำแหน่งงาน .....
 สังกัด .....

ท่านคิดว่าการดำเนินและการปฏิบัติงานการให้คำปรึกษา อะไรที่เป็นปัญหาและอุปสรรคในการให้คำปรึกษา

- 1 .....
- 2 .....
- 3 .....
- 4 .....
- 5 .....

นอกเหนือจากปัญหาดังกล่าวแล้ว ท่านคิดว่าประเด็นปัญหาที่จะกล่าวต่อไปนี้ จะเป็นอุปสรรคและการดำเนินการของท่านด้วยหรือไม่ อย่างไร

- ปัญหาด้านกายภาพ เป็นปัญหา ไม่เป็นปัญหา ไม่แน่ใจ
- ห้องให้คำปรึกษา
- วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- อื่นๆ โปรดระบุ .....
- ปัญหาด้านการสนับสนุนจากผู้บริหารการศึกษา เป็นปัญหา ไม่เป็นปัญหา ไม่แน่ใจ
- นโยบายและแผนปฏิบัติการที่ชัดเจนในการปฏิบัติหน้าที่
- ผู้บริหารจัดสรรงบประมาณ
- บุคลากรที่เกี่ยวข้องในการให้คำปรึกษา
- อื่นๆ โปรดระบุ .....

ปัญหาด้านการปฏิบัติการให้คำปรึกษา เป็นปัญหา ไม่เป็นปัญหา ไม่แน่ใจ

ด้านความรู้

ด้านเจตคติ

ด้านทักษะ

ด้านคุณลักษณะ

ด้านจรรยาบรรณ

แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้างสำหรับผู้ให้ข้อมูลสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษา ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา

ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ ..... เพศ ..... อายุ ..... ปี
ระดับการศึกษา ..... สาขาวิชา ..... ประสบการณ์การทำงานแนะแนว ..... ปี
ตำแหน่งงาน .....
สังกัด .....

ตอนที่ 1 สมรรถนะด้านความรู้

ท่านคิดว่าความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้จำเป็นหรือไม่ในการทำงาน

- ด้านการให้คำปรึกษา
- ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของการให้คำปรึกษา
  - ธรรมชาติและเงื่อนไข
    - การให้คำปรึกษาควรเกิดจากความสมัครใจของผู้รับคำปรึกษา
    - การให้คำปรึกษาคือการสนทนาอย่างมีจุดมุ่งหมาย
    - การให้คำปรึกษาจะเกิดขึ้นได้เมื่อต้องมีการพบปะพูดคุยกันอย่างเป็นทางการ
    - การให้คำปรึกษาเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง มีการพบกันมากกว่า 1 ครั้ง
    - การให้คำปรึกษาไม่สามารถกำหนดวิธีการที่แน่นอนโดยการให้ความช่วยเหลือได้ ต้องมีการ

บูรณาการแนวคิดทฤษฎีให้เหมาะสมแก้ปัญหาของนักเรียนแต่ละคน

- ความมุ่งหมาย
- กระบวนการให้คำปรึกษา
- ทฤษฎีทางการให้คำปรึกษาที่สำคัญต่าง ๆ
  - แบบยึดบุคคลเป็นศูนย์กลาง
  - แบบพฤติกรรมนิยม
  - แบบเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม
  - แบบการเผชิญความจริง
  - แบบความคิด พฤติกรรม
  - แบบเล่าเรื่องราว
  - แบบเชิงสร้างสรรค์
- ด้านจิตวิทยา
  - ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการของวัยรุ่น
  - สุขภาพจิต
  - บุคลิกภาพ

- ด้านสังคม
- ข้อมูลต่าง ๆ ที่สำคัญกับการให้คำปรึกษา
- ข้อมูลด้านอาชีพ
- ข้อมูลด้านการศึกษาต่อ
- ข้อมูลด้านการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม วัฒนธรรม

ตอนที่ 2 สมรรถนะด้านเจตคติ

ในฐานะที่อาจารย์ทำหน้าที่การแนะแนวมานาน อาจารย์คิดว่าเจตคติใดเป็นเจตคติที่มีความสำคัญที่สุด

- การมองโลกในแง่ดี การมีความศรัทธาของการมีคุณค่าในมนุษย์ (ความเชื่อว่ามนุษย์เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตัวเองได้)
- เต็มใจช่วยเหลือและให้ความสำคัญกับการให้คำปรึกษา (เห็นเด็กมีปัญหารีบดำเนินการช่วยเหลือ)
- เชื่อว่ามนุษย์สามารถที่จะเลือกสิ่งต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง
- ความคิดเห็นอื่น ๆ โปรดระบุ .....

ตอนที่ 3 สมรรถนะด้านทักษะ

ทักษะการให้คำปรึกษามีความจำเป็นหรือไม่ ควรจะมีในการดำเนินการอย่างไรบ้าง

- ทักษะการสร้างสัมพันธภาพ
- ทักษะและเทคนิคการให้คำปรึกษา
  - การให้ความใส่ใจ
  - การตั้งคำถาม
  - การเจียบ
  - การฟัง
  - การสะท้อนความรู้สึก
  - การตีความ
  - การเผชิญหน้า
  - การสรุปความ
  - การทวนความ
  - การให้ข้อมูลย้อนกลับ
  - เทคนิคอื่นๆ ที่เฉพาะเจาะจงในทฤษฎีโปรดระบุ.....

ตอนที่ 4 สมรรถนะด้านคุณลักษณะ

ในฐานะที่ท่านเป็นครูแนะแนวที่ให้คำปรึกษาแก่นักเรียน ท่านคิดว่าคุณลักษณะที่สำคัญในการให้คำปรึกษา มีอะไรบ้าง

- ยอมรับและเข้าใจนักเรียน
- เห็นอกเห็นใจนักเรียน
- จริงใจและเป็นมิตร
- อารมณ์ขัน
- มีไหวพริบปฏิภาณในการแก้ปัญหา
- มีอารมณ์มั่นคง
- อุดทน
- ยุติธรรม
- ใจเย็น
- เปิดรับสิ่งใหม่ ๆ
- รับผิดชอบ
- อื่นๆ โปรดระบุ.....

ตอนที่ 5 สมรรถนะด้านจรรยาบรรณ

ในฐานะที่ท่านเป็นครูแนะแนวที่ให้คำปรึกษาแก่นักเรียน ท่านคิดว่าจรรยาบรรณที่สำคัญในการให้คำปรึกษา มีอะไรบ้าง

- เคารพและรักษาสวัสดิภาพแก่นักเรียน
- รักษาความลับของนักเรียน
- มีการนำปัญหานี้ไปปรึกษากับเพื่อนร่วมวิชาชีพ (พัฒนาตนเอง)
- ช่วยเหลือเต็มความสามารถ
- ศรัทธาต่อวิชาชีพ
- ยึดมั่นตามคุณธรรม ศีลธรรม
- อื่นๆ โปรดระบุ.....

แบบสอบถาม เรื่อง สมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อการศึกษาสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาเท่านั้น ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาพัฒนา มนุษย์และการให้คำปรึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2. แบบสอบถามนี้มีความมุ่งหมายเพื่อการศึกษาสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ซึ่งแบบวัดแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงานแนะแนว โรงเรียน และสังกัด

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา

3. ข้อมูลที่ได้จากท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการศึกษาสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ผู้วิจัยจึงขอความกรุณาท่านได้ตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อตามความเป็นจริง โดยการตอบแบบสอบถามนี้จะไม่มีผลกระทบต่อการศึกษาปฏิบัติหน้าที่ของท่านแต่ประการใด จะกระทำและนำเสนอผลการวิจัยในภาพรวมเพื่อผลทางการวิจัยเท่านั้น

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

นางสาวสุกัญญา สีหาโภชน์
นิสิตปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป (7 ข้อ)

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย / ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน และเติมคำ
ลงในช่องว่างที่กำหนดให้

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ 21-30 ปี 31-40 ปี
 41-50 ปี 51-60 ปี
3. ระดับการศึกษา ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก
4. วุฒิการศึกษา.....
5. ประสบการณ์การทำงานแนะนำ ต่ำกว่า 5 ปี 5-10 ปี
 11-15 ปี 16-20 ปี
 สูงกว่า 20 ปีขึ้นไป
6. โรงเรียน.....
7. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 24 เขต 25

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสมรรถนะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา (จำนวน 100 ข้อ)

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ต้องการถามความคิด ความรู้สึก และแนวโน้มพฤติกรรมของท่านที่มีต่อการให้คำปรึกษา เมื่อท่านอ่านข้อความที่กำหนดให้แล้ว ขอให้ท่านประเมินว่าเป็นจริง
มากน้อยเพียงใดสำหรับตัวท่าน

มากที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นเป็นจริงมากที่สุดสำหรับท่าน
มาก	หมายถึง	ข้อความนั้นเป็นจริงมากสำหรับท่าน
น้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นเป็นจริงน้อยสำหรับท่าน
น้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นเป็นจริงน้อยที่สุดสำหรับท่าน

ข้อ	ข้อความ	การประเมิน			
		มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
	สมรรถนะด้านความรู้				
1	การให้คำปรึกษาเป็นกระบวนการช่วยเหลือนักเรียนให้เข้าใจปัญหาและตัดสินใจแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเองโดยครูทำหน้าที่เอื้ออำนวยให้นักเรียนได้คิดแก้ปัญหา				
2	การให้คำปรึกษากับนักเรียนควรเกิดขึ้นด้วยความสมัครใจ				
3	การให้คำปรึกษาในแต่ละครั้งเป็นการสนทนาแบบมีจุดมุ่งหมาย				
4	การให้คำปรึกษาเป็นกระบวนการต่อเนื่องที่มีการพบกันมากกว่า 1 ครั้ง				
5	การให้คำปรึกษาไม่สามารถกำหนดวิธีการในการช่วยเหลือได้ หากแต่ว่าผู้ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาจะต้องบูรณาการแนวคิดทฤษฎีและเทคนิคต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับนักเรียนที่เป็นผู้รับคำปรึกษาในแต่ละคน				
6	การให้คำปรึกษามีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียนได้สำรวจ รู้จัก และเข้าใจตนเองมากขึ้น				
7	การให้คำปรึกษามีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียนได้ระบายความรู้สึกที่ไม่สบายใจออกมา				
8	การให้คำปรึกษามีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียนมีแนวทางในการแก้ปัญหาตัดสินใจ รับผิดชอบได้ด้วยตนเอง				
9	การให้คำปรึกษามีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียนเรียนรู้ทักษะการแก้ปัญหาและเกิดความเจริญงอกงามแห่งตน				
10	การให้คำปรึกษามีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียนยอมรับและเผชิญกับสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้นกับตนเอง ตลอดจนความยุ่งยากใจต่าง ๆ ในชีวิต				
11	กระบวนการให้คำปรึกษา ประกอบด้วย ชั้นเริ่มต้น ชั้นดำเนินการ และชั้นยุติการให้คำปรึกษา				
12	ในชั้นเริ่มต้นของการให้คำปรึกษา การสร้างสัมพันธภาพและความไว้วางใจ เป็นสิ่งที่มีความสำคัญ				
13	ชั้นดำเนินการให้คำปรึกษาเป็นการรวบรวมข้อมูล กำหนดประเด็นปัญหา และใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการให้ความช่วยเหลือนักเรียน				
14	ชั้นยุติการให้คำปรึกษา เป็นการสรุปเรื่องราว ประเด็นสาระสำคัญที่เกิดขึ้นในการให้คำปรึกษา และทำการนัดหมายในครั้งต่อไป เพื่อติดตามผล				
15	ผู้ให้คำปรึกษาเน้นการสนับสนุนอารมณ์ความรู้สึกของผู้รับคำปรึกษาเป็นสิ่งสำคัญ				
16	ผู้รับคำปรึกษามีความสามารถในการที่จะแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง				
17	เป้าหมายการให้คำปรึกษาเน้นการสร้างบรรยากาศที่รู้สึกถึงความปลอดภัยไว้วางใจ ระหว่างผู้ให้คำปรึกษาและผู้รับคำปรึกษา				

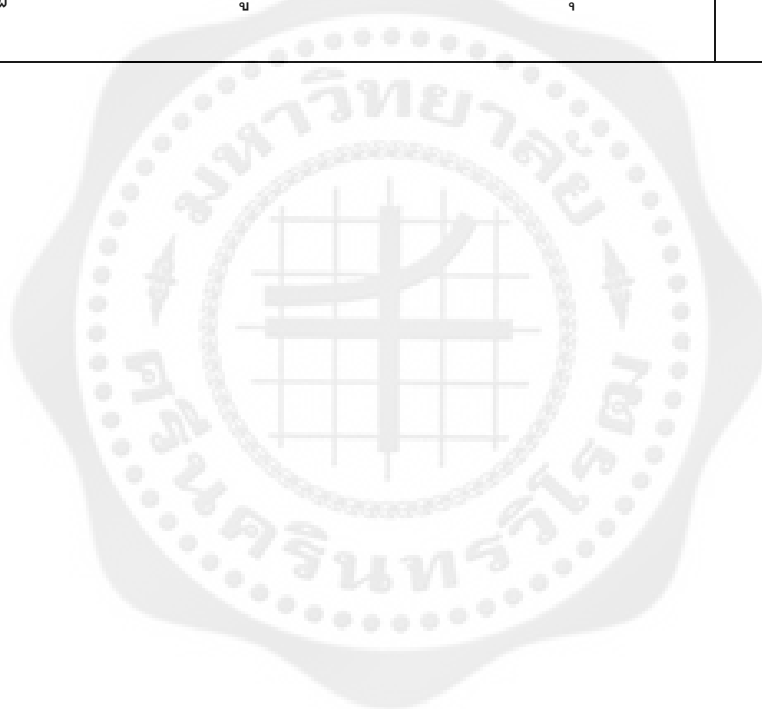
ข้อ	ข้อความ	การประเมิน			
		มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
18	สัมพันธภาพระหว่างผู้ให้คำปรึกษากับผู้รับคำปรึกษาจะต้องเกิดขึ้นในทุก ๆ ระยะในการดำเนินการให้คำปรึกษา				
19	ความจริงใจ ความเห็นอกเห็นใจ การยอมรับอย่างไม่มีเงื่อนไขเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการให้คำปรึกษาที่มีประสิทธิภาพ				
20	สิ่งสำคัญที่ผู้ให้คำปรึกษาควรหลีกเลี่ยง คือการตัดสินและวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับความรู้สึกของนักเรียนที่ให้คำปรึกษา				
21	ผู้ให้คำปรึกษาจะต้องสามารถยอมรับและอดทนกับนักเรียนที่มารับคำปรึกษา				
22	ผู้รับคำปรึกษาเป็นบุคคลสำคัญที่จะเป็นผู้รับผิดชอบในการตัดสินใจต่าง ๆ ขณะให้คำปรึกษา				
23	จุดมุ่งหมายการให้คำปรึกษา มุ่งเน้นการตระหนักรู้ และการติดต่อสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม				
24	การมุ่งเน้นปัจจุบันเป็นสิ่งสำคัญมากกว่าการมุ่งอดีตหรืออนาคต				
25	การใช้คำถามว่า อะไร และ อย่างไร จะเป็นสิ่งที่มีประโยชน์มากกว่าการใช้คำถามว่า ทำไม				
26	การพูดคุยเกี่ยวกับความรู้สึกและประสบการณ์ในการให้คำปรึกษาจะช่วยให้เกิดประสิทธิภาพแก่ตัวนักเรียน เพื่อนำไปสู่การดำเนินชีวิตใหม่ได้				
27	อดีตเป็นสิ่งสำคัญที่จะเชื่อมโยงความสัมพันธ์กับการดำเนินชีวิตในปัจจุบันของผู้รับคำปรึกษา				
28	หน้าที่หลักของผู้ให้คำปรึกษาคือการออกแบบการให้คำปรึกษาที่จะช่วยเพิ่มการตระหนักรู้ในตนเองของผู้รับคำปรึกษาว่าอะไรเป็นสิ่งที่เขากำลังทำอยู่และเขาจะทำสิ่งต่าง ๆ ต่อไปอย่างไร				
29	การตระหนักรู้ในตนเองรวมถึงการเข้าใจตนเอง การยอมรับตนเอง การมีความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ รับผิดชอบในการเลือกและความสามารถที่จะติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลอื่น				
30	สิ่งที่ผู้ให้คำปรึกษามุ่งเน้นคือ ความรู้สึกของผู้รับคำปรึกษาการตระหนักรู้ในปัจจุบัน ภาษากาย และสิ่งที่มาขัดขวางการตระหนักรู้				
31	ผู้ให้คำปรึกษาควรหลีกเลี่ยงการวินิจฉัย การตีความ และการอธิบายพฤติกรรมของนักเรียนผู้มารับคำปรึกษา				
32	ภายใต้ปัญหาของผู้รับคำปรึกษาจะเกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพที่ไม่พึงปรารถนาหรือสัมพันธภาพที่ไม่ดีกับผู้อื่นในปัจจุบัน				
33	การให้คำปรึกษาจะเน้นการสอนให้ความรู้กับผู้รับคำปรึกษาเกี่ยวกับการสร้างทางเลือกที่ดีในการเผชิญกับบุคคลอื่นในการดำเนินชีวิต				
34	พฤติกรรมของบุคคลมีความเกี่ยวข้องกับแรงจูงใจภายในและพยายามที่จะแสดงออกมาเป็นความปรารถนาที่ตนเองพึงพอใจ				

ข้อ	ข้อความ	การประเมิน			
		มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
35	ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งไม่ใช่เป็นปัจจัยหลักสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงแก้ไข ปัญหาของผู้รับคำปรึกษา				
36	การประเมินพฤติกรรมของตนเองในปัจจุบันเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้รับคำปรึกษา ไม่ใช่หน้าที่ผู้ให้คำปรึกษา				
37	การเริ่มต้นให้คำปรึกษาสิ่งสำคัญสำหรับทฤษฎีนี้คือการอภิปราย พูดคุย เกี่ยวกับการดำเนินชีวิต สิ่งที่กำลังเกิดขึ้น พฤติกรรมต่าง ๆ ของนักเรียนผู้รับ คำปรึกษา				
38	การให้คำปรึกษาที่มีประสิทธิภาพผู้รับคำปรึกษาจะต้องสามารถตัดสินใจ วางแผน และสร้างข้อผูกพันที่จะนำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในชีวิตประจำวันได้				
39	กระบวนการให้คำปรึกษาที่เป็นหลักสำคัญจะเกี่ยวข้องกับการกระตุ้นให้ผู้รับ คำปรึกษาประเมินพฤติกรรมตนเอง				
40	สิ่งสำคัญของการให้คำปรึกษาคือการกำหนดเป้าหมายที่เป็นรูปธรรม และ แนวทางการช่วยเหลือที่เป็นไปได้				
41	ปัญหาของผู้รับคำปรึกษาได้รับอิทธิพลจากการวางเงื่อนไข				
42	การเข้าใจรากเหง้าของปัญหาไม่ใช่สาระสำคัญ สำหรับการก่อให้เกิดการ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรม				
43	ผู้ให้คำปรึกษาต้องมุ่งเน้นพฤติกรรมที่สังเกตเห็นได้และมีความเฉพาะเจาะจง มากกว่าความรู้สึกของผู้รับคำปรึกษาในสถานการณ์ต่าง ๆ				
44	ผู้ให้คำปรึกษามีการใช้การเสริมแรงทางบวกสำหรับการเสริมสร้างการเรียนรู้				
45	บทบาทที่เป็นแบบอย่างของผู้ให้คำปรึกษาตัวแบบที่ดีทางสังคม การสอนงาน การเป็นที่ปรึกษา จะอยู่ในกระบวนการให้คำปรึกษา				
46	ความใส่ใจ ความสนใจ และการยอมรับของผู้ให้คำปรึกษา จะเป็นตัวเสริมแรงที่มีคุณค่าต่อพฤติกรรมของผู้รับคำปรึกษา				
47	สิ่งสำคัญในการให้คำปรึกษา ผู้รับคำปรึกษาจะต้องเกี่ยวข้องกับการประเมิน การวางแผน การดำเนินการในกระบวนการให้คำปรึกษา				
48	เด็กวัยเดียวกัน อาจมีพัฒนาการทางร่างกายและจิตใจแตกต่างกัน				
49	พันธุกรรมและสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ส่งผลต่อพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของวัยรุ่นไม่ มากก็น้อย				
50	วัยรุ่นบางคนที่ควบคุมอารมณ์ไม่ค่อยได้ อาจจะเป็นผลมาจากสภาพแวดล้อม (เช่น บิดา มารดา หรือเพื่อนฝูง) ที่ล้อมรอบตัวเขา				
51	คนแต่ละคนมีฮีโร่ของตนเอง และมีความปรารถนาที่จะเลียนแบบบุคคลนั้น ๆ				
52	แม้ว่าวัยรุ่นจะมีปัญหาหรือไม่มีปัญหา บิดา มารดา ครู อาจารย์ก็ควร จะพยายามทำความเข้าใจวัยรุ่นเหล่านั้น				
53	การศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาสามารถเข้ารับตรง ระบบรับกลางได้				

ข้อ	ข้อความ	การประเมิน			
		มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
54	PAT เป็นการทดสอบความถนัดเฉพาะวิชาชีพและวิชาการ				
55	GAT เป็นการทดสอบความถนัดทั่วไป เพื่อวัดศักยภาพในการเรียนมหาวิทยาลัย				
56	การจะประกอบอาชีพได้อยู่บนพื้นฐานของความสนใจ ความสามารถ บุคลิกภาพ และความถนัดของผู้เรียน				
57	การศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัยที่ตรงกับความสามารถจะเป็นพื้นฐานของการประกอบอาชีพในอนาคต				
58	ลักษณะการทำงาน รายได้ ความก้าวหน้าในอาชีพ เป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญที่ผู้ให้คำปรึกษาให้ข้อมูลกับนักเรียน				
59	สภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว บางครั้งก็ทำให้วัยรุ่นบางคนปรับตัวไม่ได้				
60	การเปลี่ยนแปลงของสังคมที่รวดเร็วส่งผลต่อพัฒนาการด้านร่างกายและจิตใจของวัยรุ่น				
61	พื้นฐานครอบครัวสัมพันธ์กับลักษณะทางอารมณ์ บุคลิกภาพ และพฤติกรรมของผู้มารับคำปรึกษา				
62	กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลกับนักเรียนวัยรุ่น				
	สมรรถนะด้านเจตคติ				
63	ท่านมีความเชื่อว่ามนุษย์สามารถพัฒนา เปลี่ยนแปลง แก้ไขตนเองได้				
64	ท่านรู้สึกศรัทธาในวิชาชีพของการเป็นครูที่ทำหน้าที่ให้คำปรึกษา				
65	ไม่ว่านักเรียนจะมาด้วยปัญหาใด ท่านก็ยังมองปัญหาของนักเรียนในด้านดีและคิดว่าสิ่งต่าง ๆ จะได้รับการแก้ไขปัญหาด้วยการให้คำปรึกษา				
66	นักเรียนทุกคนเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่า				
67	ไม่ว่าภาระหน้าที่ของท่านจะมากเพียงใดก็ตาม หากมีนักเรียนมาขอความช่วยเหลือหรือปรึกษาปัญหาต่างๆ ท่านก็เต็มใจให้ความช่วยเหลือ				
68	นอกจากการสอนหนังสือ หน้าที่สำคัญที่ท่านคิดว่าต้องปฏิบัติคือการช่วยเหลือแนะแนวให้คำปรึกษาแก่นักเรียน				
69	ท่านเต็มใจช่วยเหลือนักเรียนและทำหน้าที่การเป็นครูให้คำปรึกษา				
70	ท่านเชื่อว่ามนุษย์สามารถเลือกสิ่งต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง				
71	ท่านเชื่อว่านักเรียนที่มารับคำปรึกษาสามารถสร้างทางเลือกของตนเองตลอดจนรับผิดชอบในสิ่งที่เลือกได้				
	สมรรถนะด้านทักษะ				
72	เมื่อมีการให้คำปรึกษาท่านสบตาขณะที่รับฟังเรื่องราวของนักเรียน				
73	ขณะที่นักเรียนเล่าเรื่องราว ท่านแสดงสีหน้าที่สอดคล้องกับเรื่องราวและความรู้สึกของนักเรียน				

ข้อ	ข้อความ	การประเมิน			
		มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
74	ท่านพยักหน้าเพื่อให้นักเรียนที่มาขอรับคำปรึกษาทราบว่ากำลังฟังและให้ความสนใจกับตัวนักเรียนอยู่				
75	ทุกครั้งที่ต้องทำหน้าที่ในการให้คำปรึกษา ท่านจะระวังเรื่องการใช้เสียงโดยพยายามใช้น้ำเสียงที่นุ่มนวล				
76	ท่านใช้คำถามปลายเปิดในการให้คำปรึกษาเมื่อต้องการให้นักเรียนได้ระบายความรู้สึกหรือบอกเล่าเรื่องราวต่าง ๆ เกี่ยวกับตนเอง				
77	ท่านใช้คำถามปลายปิดเมื่อต้องการทราบข้อมูลที่เฉพาะเจาะจงหรือเป็นการยืนยันเกี่ยวกับเรื่องราวนั้นๆ				
78	ท่านจะใช้เทคนิคการเงยและเทคนิคการฟังเพื่อให้นักเรียนที่มาขอรับคำปรึกษาได้คิดทบทวนระบายนเรื่องราวต่าง ๆ				
79	ท่านจะใช้เทคนิคการสะท้อนความรู้สึกเมื่อต้องการให้นักเรียนที่มาขอรับคำปรึกษาได้สัมผัสกับความรู้สึกของตนเอง ตลอดจนแสดงถึงความเข้าใจเข้าใจตัวนักเรียน				
80	ท่านใช้เทคนิคการเผชิญหน้าในกรณีที่นักเรียนมีความขัดแย้งไม่ว่าจะเป็นด้านความคิด ด้านความรู้สึก หรือความคิดกับพฤติกรรม				
81	ท่านพูดให้กำลังใจหรือปลอบใจนักเรียนที่รู้สึกท้อแท้ในการให้คำปรึกษา				
82	ท่านพูดซ้ำคำพูดที่นักเรียนได้พูดถึงเพื่อให้นักเรียนคิดทบทวนคำพูดและเข้าใจตนเอง				
83	ท่านใช้เทคนิคข้อมูลย้อนกลับเมื่อต้องการนำเสนอแนวทางข้อมูลให้กับนักเรียนได้คิดพิจารณา				
84	ท่านสรุปสาระหรือประเด็นสำคัญเกี่ยวกับเรื่องราวต่าง ๆ ของนักเรียนที่มาขอรับคำปรึกษา				
	สมรรถนะด้านคุณลักษณะ				
85	ท่านรับรู้ว่าคุณเป็นคนที่ยอมรับและเข้าใจนักเรียน				
86	ท่านมีความเห็นอกเห็นใจนักเรียนที่มีความทุกข์ใจหรือไม่สบายใจ				
87	ท่านให้ความจริงใจและให้ความเป็นมิตรกับนักเรียนทุกคนถึงแม้ว่าจะสอนหรือไม่สอนนักเรียนคนนั้นก็ตาม				
88	ท่านคิดว่าท่านเป็นคนที่มีไหวพริบในการแก้ปัญหาต่าง ๆ				
89	ไม่ว่าท่านจะเสียใจหรือดีใจ ท่านก็พยายามควบคุมอารมณ์ของตนเองได้				
90	แม้ว่าเจอปัญหาหรืออุปสรรค ท่านก็อดทนและเผชิญกับปัญหานั้น				
91	ท่านให้ความยุติธรรมและความเท่าเทียมแก่นักเรียนทุกคน				
92	ท่านไม่ว้าวามและพยายามใจเย็นกับนักเรียนทุกคน				
93	ท่านติดตามข้อมูลข่าวสารเพื่อนำข้อมูลเหล่านั้นมาใช้ในการแนะแนว				
94	หากท่านได้รับมอบหมายงานใด ๆ ท่านจะตั้งใจทำเป็นอย่างดีเพื่อให้เสร็จตามเวลา				

ข้อ	ข้อความ	การประเมิน			
		มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
	สมรรถนะด้านจรรยาบรรณ				
95	ท่านให้ความสำคัญและรักษาสวัสดิภาพของนักเรียน				
96	ท่านรักษาความลับของนักเรียนที่มาขอรับคำปรึกษา โดยไม่นำเรื่องราวที่พูดคุยกันไปเปิดเผยให้คนอื่นทราบ				
97	ท่านมีการพูดคุยเพื่อปรึกษาหาความรู้เกี่ยวกับกรณีศึกษาในการให้คำปรึกษา ต่าง ๆ กับเพื่อนร่วมวิชาชีพ				
98	ทุกครั้งที่มีการให้คำปรึกษากับนักเรียน ท่านช่วยเหลืออย่างเต็มความสามารถ				
99	ท่านให้ความสำคัญและปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพ				
100	ในการปฏิบัติหน้าที่ในการเป็นครูให้คำปรึกษา ท่านยึดมั่นหลักคุณธรรมและศีลธรรม				

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวสุกัญญา สีหาโภชน์
วัน เดือน ปีเกิด	11 มกราคม 2528
สถานที่เกิด	จังหวัดกาฬสินธุ์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	26 หมู่ที่ 2 ตำบลเขาพระนอน อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ รหัสไปรษณีย์ 46120
โทรศัพท์	0895568976
E-mail	kruevesu@gmail.com
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ครู คศ.1
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนยางตลาดวิทยาคาร ตำบลยางตลาด อำเภอยางตลาดจังหวัดกาฬสินธุ์ รหัสไปรษณีย์ 46120
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2552	หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาสังคมศึกษา จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พ.ศ. 2560	หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาศักยภาพมนุษย์ แขนงวิชาจิตวิทยาพัฒนามนุษย์และการให้คำปรึกษา จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ